UUSRAHVAANOMAISIA TARINOITA #2

Kirsi Ervasti • Seppo Kallio • Markus Koskimies

Heikki Nevala • Liisa Nurro • Juha Salminen

UUSRAHVAANOMAISIA TARINOITA #2

ISSN-L 1799-621X
ISSN 1799-621X

Sisällys:

Pääkirjoitus.....3
Seppo Kallio: Miten huijata jumalia syömään tomaattivoileipiä 4
Heikki Nevala: Strigoi mort 11
Liisa Nurro: Sylttytehtaan jäljet 19
Kirsi Ervasti: Valkoista valoa 37
Juha Salminen: Terraario 45
Markus Koskimies: Älyvapaavyöhyke 64
Lehden päätteeksi T. Saloranta 75

Päätoimittaja: Tuomas Saloranta

Avustava toimittaja: V.K. Lintunen

Taitto: Tuomas Saloranta

Kansikuva: Antti Vanhatalo

Kirjoittajat: Kirsi Ervasti, Seppo Kallio, Markus Koskimies, Heikki Nevala, Liisa Nurro, Juha Salminen

Kuvitus: Seppo Kallio, Markus Koskimies, Kaisa Luojola, Tuomo Veijanen

Tekstien ja kuvien copyright on tekijöillä.

Yhteystiedot: Tuomas Saloranta / urs.toimitus@gmail.com

PÄÄKIRJOITUS

Ensimmäisen numeron ilmestymisen jälkeen on URS-rintamalla tapahtunut paljon. Finnconin voi katsoa olleen menestys – Uusrahvaanomainen paneeli keräsi tällaisten tapahtumien ja URS-liikkeen kaltaisten toimijoiden mittapuulla ennätysyleisön, ja uusi *Pimeyden reunalla*-antologia saatiin paitsi julkaistua, myös myytyä varsin monelle. Tällä hetkellä kirjaa on arvioni mukaan myyty suunnilleen sata kappaletta, mihin on 200 kappaleen painoksella syytä olla tyytyväinen.

Tärkeintä tässä kaikessa ei tietenkään ole myyntilukujen tai yleisömäärien laskeskelu vaan se, että URS ylipäätään on herättänyt kiinnostusta. Ihmiset ovat halunneet kuulla, mitä meillä on sanottavana, ja ennen kaikkea lukea tarinoitamme.

Uusrahvaanomaisen spefin lanseeraamisen myötä on kuulunut myös soraääniä, joista monet toki aivan aiheesta. Jo ensimmäisen lehden myötä törmäsin ihmetteleviin kommentteihin sisällön suhteen – eikö tämä olekaan pelkkää pulpia ja retroilua? Kysymys on sikäli oikeutettu, että URSin yhteydessä on puhuttu erityisesti Lovecraftista, Howardista ja Burroughsista, vaikka tosiasiassa kirjainlyhenteemme alla julkaistaan varsin monenlaisia tekstejä.

On totta, että URS syntyi vastaliikkeenä ilmiölle, jota ei oikeastaan enää ole. Vuosina 2007 – 2009 fandomissa oli kiivastakin keskustelua kotimaisen spefin liiallisesta suoraviivaisuudesta ja kertomusmaisuudesta, ja vetävien genretarinoiden sijaan kaivattiin modernin valtavirtakirjallisuuden teemoja ja tyylikeinoja. Lopulta tämä taisi kuitenkin, muutamat ylilyönnit poislukien, jäädä pelkäksi puheeksi, ja ne puheetkin ovat pitkälti vaienneet. Tämän vuoden Atorox-ehdokkaista varsin suuri osa olisi kelvannut URS-julkaisuihin sellaisenaan.

Onko koko URS siis osoittautunut tarpeettomaksi? Uskon, että näin ei ole, ja kokemukset Finnconissa osoittavat, että moni muukin on samaa mieltä. Me olemme tulleet Suomen fandomiin jäädäksemme – ja vaikka julkaisumme kenties eivät aivan mahdottoman paljon eroa muista alan lehdistä, pidämme kuitenkin kiinni periaatteistamme. Tärkeintä on, että lukija viihtyy, ja tämä varmistetaan julkaisemalla hyviä ja hyvin kirjoitettuja tarinoita.

Eräs lukija kommentoi blogissamme, ettei URSin tarvitse enää selitellä mitään, vaan voimme jatkaa kuten olemme tähänkin asti tehneet. Siis julkaisemalla tarinoita lukijoidemme iloksi. Näin aiomme myös tehdä.

Viihdyttäviä lukuhetkiä tälläkin kertaa!

Tuomas Saloranta
Päätoimittaja

Seppo Kallio

Miten huijata jumalia syömään tomaattivoileipiä

Lucifer

Punainen pallo lilluu pohjoisella taivaalla aiheuttaen efektin, joka muistuttaa suuresti velho Vääräsäären uudenvuoden ilotulitetta. Se kärvensi katselijoiden otsatukat ja niiden kulmakarvat, joilla ei ollut otsatukkaa. Tämä ilmestys on vihattu Lucifer ja se muuttaa päivät ja yöt tuskaisen kuumiksi koko Sur Tahin valtakunnassa.

Toiveikkaina niin ryysyläiset kuin aristokraatitkin vaeltavat kohti punaista, kullalla koristettua temppeliä, kaksi nukkavierua velhoa muiden mukana. Toisen nimi on Vääräsääri, toisen Suoraselkä.

"Miten tämä on mahdollista? Eikö tässä valtakunnassa ole yhtään kunnon velhoa, joka pudottaisi tuon riivatun punahehkuisen pallon? Haluaisin niin kovasti kuulla sen loiskahtavan sihisten mereen ja nähdä korkealle kohoavat höyryt, jotka muuttavat sen kylmäksi, mustaksi kiveksi."

"Mitä horiset, Luciferhan on aurinko. Se on paljon kauempana kuin Sura-Sohin saari. Luulen, että se putoaisi jollekin toiselle mantereelle."

"Mitä väliä. Kunhan päästäisiin."

Temppelissä ylimmäinen ylipappi Aalhes on jo aloittanut tutun kaavan mukaiset muminansa. Hän seisoo korokkeella keskellä punaisten marmoripylväiden rinkiä ja ojentelee käsiään taivaalle pitkin punaista valonsädettä. Säde tulee pienestä ikkunasta ja osoittaa ilmiselvästi Luciferiä. Yhtäkkiä mumina nousee lähes falsetissa ujeltavaksi sanatulvaksi: "Sinä sikamainen Lucifer. Tulit taas. Mitä sinä oikein haluat? Kärventää meidät, rakkaat palvelijasi?"

On aivan pienen hetken suhteellisen äänetöntä. Vain Aalhesin sanat vonkuvat temppelin kiviseinissä ja hautaholveissa. Lopulta yhteys ylös avautuu rasahdellen ja sisuksia vavisuttava basso vastaa: "Minä haluan uhrin."

"Haluat uhrin. Taas? Millaisen?"

"Haluan nuoren neitsyen. Tietysti."

"Neitsyet loppuivat viime vuonna. Ei kai kukaan pysy neitsyenä, kun tietää tapasi."

Seuraa pitkä hiljaisuus. Sitten taivas pimenee ja salama iskee Aalhesia otsaan ja kaivaa siihen syvän, vienosti käryävän kuopan. Aalhesin vielä kaatuessa hänen tilalleen ryntää toiseksi ylimmäinen ylipappi Beelhes ja alkaa messuta Luciferille. "Mitä tämä on? Aiotko sinä tappaa kaikki ylimmäiset ylipappisi?"

Kun vastausta ei kuulu heti, Beelhes huutaa venytellen kuin idiooteille: "*Mii-tää sii-nää oo-ii-kee-iin haa-luu-aat*?"

"Haluan ihmisverta ja ihmislihaa. Neitsyitä."

"Ei meillä ole tarjota sinulle jatkuvasti ihmisverta ja ihmislihaa. Kaikelta kannattajakunnaltasi puuttuu jo jäseniä ja anemia on krooninen vaiva koko valtakunnassa."

"Minä olen jumala, minä saan haluta mitä minä haluan."

"Mikä jumala se sellainen on, joka tappaa kaikki kannattajansa?"

"Kannattajansa? Ette te minua kannata, te vihaatte minua. Kukaan ei rakasta minua. Kaikki vihaavat minua."

"Olet aivan oikeassa, kukaan ei rakasta jumalaa, joka haluaa koko ajan verta."

Seuraa pieni tauko, jonka aikana seurakunta ehtii henkäistä muutaman kerran. Lopulta kuuluu itkuinen ääni: "Enhän minä muuten, mutta kun se ihmisveri on niin hyvää." Nyyhkäisy.

"Sinun olisi jo aika etsiä jotain muuta. Meistäkin on moni siirtynyt kasvissyöjäksi. Kokeilisit edes. Se on velhojen mukaan terveellistäkin."

Alkaa hirveä parku. Taivaalta valuu vettä kuin saavista. Kuin miljoonasta saavista. Temppelin katto tuntuu romahtavan milloin tahansa. Ihmiset katselevat hätääntyneinä korkeuksiin kohoavia holveja. Ikkunoita särkyy, ja vettä alkaa tulvia temppeliin.

Beelhes huutaa kaiken veden kohinan ja hälinän yli rauhallisesti: "No älähän nyt! Noitamuori tekee sinulle oikein makoisan tomaattivoileivän!"

Kuuluu valtaisia nyyhkytystä, nieleskelyä ja itkunpurskahduksia. Vähitellen kaikki hiljenee ja sade muuttuu pieneksi tihkusateeksi.

"Saanko siihen paljon ketsuppia, ja muutaman tonnikalan?"

Udara

Tuulet ovat yltymässä myrskyksi. Nyt on se vuodenaika. Kaikki kansa kulkee tuulisella vuorella kohti Udaran temppeliä. Niin resuinen roskaväki kuin kullalla kirjailtuun punaiseen sonnustautunut aatelisto. Portaita on ensin tuhat ja sitten neljäsataaviisikymmentä ja lopuksi vielä yhdeksän.

"Voi näitä portaita. Eikö joku voisi korjata edes pahimpia lohkeamia?"

"Korjata portaita? Eikö joku voisi rakentaa hissiä?"

"Hissiä? Mikä se on?"

"No se on sellainen, jossa vain istutaan, ja se nousee itse ylös vuorelle."

"Sehän on aasi."

"Eikä ole, aasi. Se tehdään teräksestä, ja se kulkee vaijerin varassa, ja siinä on penkit ja ikkunat."

"Oletko seonnut? Mikä on vaijeri?"

"Se on metallista tehty naru."

"Haha. Eihän metallista voi tehdä narua. Oletko seonnut?"

"Hyvä on. Kävele sitten."

Velho Vääräsäären viereen pysähtyy hissikori ja ovi avautuu sihahtaen. Velho astuu hihittäen sisään, läimäyttää oven kiinni ja istuu penkille. Vähän ennen kuin hänen velhoileva ystävänsä saa avattua oven, noustua hissiin ja istuttua penkille, hissi lähtee nousemaan ylös rinnettä, ja resuinen, punapartainen käppänä jää keskelle portaita toljottamaan etääntyvää hissikoria.

"No menehän siitä käppänä eteenpäin, jotta muutkin pääsee."

"Mennään, mennään."

Mitä ylemmäksi pääsee, sitä kaameampi on tuuli. Vuoren harjalla tuuli taivuttaa jo kiviäkin ja Udaran graniittitemppeli huojuu kuin heinä tuulessa. Mutta sisällä temppelissä olisi rauhallista, ellei Beelhes olisi siellä messuamassa vasten ilmavirtausta, joka puhaltaa temppelin peräseinällä olevan Udara-patsaan suuresta, avoimesta suusta. Beelhesin posket värisevät kuin laskuvarjohyppääjällä varjon sotkeuduttua naruihin.

"Lopeta jo, sinä ainainen Udara. Olemme väsyneitä kiipeämään tänne joka vuosi. Mitä sinä nyt taas haluat?"

"Haluan neitsyen."

"Ei ole enää yhtään. Ymmärrätkö? Ei yhtään. Lucifer on jo syönyt kaikki."

"Valehtelet. Minä näin, kuinka hän söi tomaattivoileipää."

"No hyvä on. Mutta neitsyitä ei ole, koska kukaan ei halua pysyä neitsyenä. Et kai sinä meitä hulluina pidä?"

"Kyllä te ennen olitte ihan hulluja, etsitte minulle neitsyitä joka vuosi."

"Valitan. Ne ajat ovat nyt ohi. Miksi sinä niitä neitsyitä?"

"Kun ne ovat niin hyviä."

"Mutta Luciferkin alkoi syödä tomaattivoileipiä."

"Minä en moisista välitä."

Udara alkaa puhaltaa kovempaa ja kovempaa, lopulta koko vuori liukuu kohti merta.

"Älä nyt hyvä jumala tällaista tee! Koko kannattajakuntasi suistuu mereen. Ja temppelisikin vielä."

"Ette te minua kannata. Neitsyt tänne."

Udara puhaltaa entistä kovempaa, niin kovaa, että temppeli irtoaa vuoren huipulta ja kiitää pitkin pilviä kuin moottorikelkka tunturilla. Pilvet lakoavat molemmille puolille pitkässä kaaressa. Lopulta temppeli kiepsahtaa katolleen, koko seurakunta putoaa kupolin pohjalle ja kupoli irtoaa. Vääräsääri huutaa: "Tämä se on menoa. Tulee mieleen se, kun pik-

kupoikana laskettiin talvisin liukumäkeä äitinoidan isoimmalla kattilalla."

Koska pappiskoulussa ei ole opetettu uimaan eikä laskemaan mäkeä, hurjaan menoon tottumaton Beelhes ei pysy mukana vaan putoaa pilviverhon läpi mereen, hukkuu ja kolmanneksi ylimmäinen ylipappi Ceelhes astuu remmiin.

Lopulta Udara ei enää jaksa puhaltaa ja kupoli putoaa mereen. Aalloille jää kellumaan koko hänelle niin rakas seurakunta.

Onneksi meri ei ole suuri. Kupoli ja siinä tanssien ja monopolia pelaten aikaansa kuluttanut kansa ajelehtii muutamassa päivässä kotirantaansa.

Varuna

Temppeli hohtaa viehkeässä merenpoukamassa, jossa joutsenet uivat ja sammakot kurnuttavat. Mutta sateet ovat taas myöhässä. Viljasato uhkaa jäädä surkeaksi. Koko Sur Tahin kansa on liikkeellä kohti veden jumalan palvontapaikkaa. On rääsyistä velhoa. On rääsyistä noitaa. On kullatuissa punaisissa kaavuissa taapertavaa velhoa ja noitaa. Ja niin edelleen. On vaikka mitä kansaa menossa kuulemaan jumalan ja pappien väittelyä.

Kaksi lähes säällisesti pukeutunutta velhoa kävelee joukon jatkona laimeasti keskustellen.

"Miksi tämäkin temppeli on rakennettu näin kauaksi? Saan rakkoja jalkoihini. Katukiviäkään ei ole tasattu vuosiin. Näihin kompastelee."

"Tasattu? Etkö ole kuullut autoista? Ne kulkevat yli tällaisten pienten kivien kuin gasellit."

"En. Ovatko ne sukua hisseille?"

"Eivät, mutta ne kuljettavat ihmisiä paikasta toiseen."

"Kuten aasit."

"Samaan tapaan."

Vääräsäären viereen ilmestyy punainen Lamborghini Espada kone tasaisesti hyrskyttäen. Hän avaa laajan etuoven ja on astumaisillaan sisään, kun hänen velhoileva ystävänsä kiilaa oikealta sisään, istuu rattiin ja kaasuttaa kohti vaaleansinistä temppeliä nurmikonriekaleet lennellen.

"Johan nyt", Vääräsääri saa sanottua.

Temppelin salissa merensiniset pylväät nousevat kohti merensinistä holvikattoa. Keskellä lorisee merensininen suihkukaivo, jonka uhkeat suihkut ja putoukset keinuvat merensinisen musiikin tahdissa.

Kolmanneksi ylimmäinen ylipappi kohottaa kätensä kohti merta, ja musiikki vaikenee.

"Oi sinä suuri ja märkä Varuna. Voisitko tänä vuonna olla aiheuttamatta niitä tsunameita ja sellaisia. Antaisit vettä vain sillätavalla *sopivasti*. Ei liikaa eikä liian vähän."

"No, miksi minä niin tekisin? Minähän olen jumala, ja jumalat ovat julmia."

"*Niinmuttakun* me haluaisimme *rauhallisen* vuoden. Sellaisen, missä elämä menisi tasaisesti eteenpäin. Ilman mitään hirvittäviä katastrofeja."

"*Niinmuttakun* minä en halua. Minä haluan, että *sattuu* ja *tapahtuu*, rakastan toimintaa."

"Muuttaisitko mielesi, jos saisit yhtä hienon palkinnon kuin Lucifer?"

"Lucifer?" Varuna nousee merestä suurena vesipatsaana, suurena kuin vuori, suurena ja mahtavana auringossa kimaltelevana vedestä veistettynä norsuna, jolla on pitkä kärsä ja jalat kuin neljä apinanleipäpuun runkoa.

"Mitä Lucifer sai palkinnoksi?"

"Tomaattivoileivän."

"No mutta. Ha-Ha-Ha. Et kai kuvittele että minä haluaisin tomaattivoileivän?"

"Mutta Lucifer halusi."

"Ai niin."

Varuna miettii, pyyhkii kärsänselällä märkää otsaansa. Puhaltaa pari märkää töräystä. Hän ei ymmärrä tilannetta. Miksi ihmeessä Lucifer olisi tyytynyt tomaattivoileipään?

"Valehtelet, Ceelhes."

Suuri aalto tulee ja vie Ceelhesin mennessään, mutta samassa hetkessä neljänneksi ylimmäinen ylipappi Deelhes nousee puhujakorokkelle ja toruu Varunaa: "Mikä sinua oikein vaivaa! Oletko ottanut aamulääkkeesi? Sinä tuhoat papistoasi vaikka olisit saanut tomaattivoileivän. – *Mii-tää sii-nää tääs-tää muu-kaa hyyöö-dyyt*?"

"Hyödyn? No, minä olen jumala, etkö käsitä?"

"En."

"No, katsos. Kun on jumala voi tehdä ihan mitä haluaa. Vaikka syödä neitsyitä."

"En minä nyt ainakaan haluaisi syödä neitsyitä, jos olisin jumala", Deelhes ilkkuu päätään keikutellen ja naamaansa väännellen.

Varuna on hetken hiljaa, ihmettelee ja kysyy sitten varovasti: "No, mitä sinä sitten tekisit?"

"Ensinnäkin söisin suuren tomaattitonnikalavoileivän. Sitten ottaisin päiväunet – *tirsat*. Sitten lukisin jonkin hyvän kirjan, kuten Velho Vääräsäären kirjan *Miten huijata jumalia syömään tomaattivoileipiä*."

"Hmm. Jaa. Hyviä kirjoja ja voileipiä ja tirsoja. Hmm. No hyvä on, kokeillaan. Tuo tänne ne tomaattivoileivät."

Bhoomi Devi

Kaikki ovat jo neljännen kerran tänä vuonna menossa temppeliin. Maan jumalan temppeli ei tietenkään ole merellä, tuulisella vuorella eikä kuumalla aavikolla. Se on tietenkin maan alla. Sen

multaiset seinät luovat tilaan oman ainutlaatuisen ilmapiirinsä.

"Täällä on melkoisen muheva mönkivien matojen aromi."

"En käsitä, miksei täällä ole lainkaan ilmanraikastimia."

"Mitä ne ovat?"

"Ne raikastavat ilmaa poistamalla siitä epäpuhtaudet."

"Kuten aasit?"

"Miten muka aasit sitä tekevät?

"Heiluttamalla korviaan."

"Minusta aasit heiluttelevat korviaan vain hätistelläkseen kärpäsiä."

"Sama asia."

Neljänneksi ylimmäinen ylipappi Deelhes mylvii keskellä multakasaa sanojaan hitaasti ladellen: "Mitä sinä haluat, jotta vilja kasvaisi tänä vuonna kunnolla, eikä näivettyisi ja kellastuisi kuten viime vuonna?"

Bhoomi Devin ääni kuuluu suurena ja jumalaisena jostain maan alta: "Olen kuullut niistä tomaattivoileivistäsi. Haluan monta tomaattivoileipää. Sitten haluan ottaa tirsat ja lukea hyvän kirjan. Paremman kirjan kuin sen Vääräsäären *Miten huijata jumalia syömään tomaattivoileipiä*."

"Saamasi pitää. Ja sen jälkeenkö lupaat, että vilja kasvaa?"

"Miten minä sellaista voisin luvata? Missä välissä minä puutarhoja ehdin hoitaa? Minähän syön tomaattivoileipiä, otan tirsoja ja luen hyviä kirjoja."

"No kuka sitten huolehtii viljan kasvusta? Eikö se kuulu suurelle ja kaikkien rakastamalle Bhoomi Devi -jumalalle?"

"Ei."

"Miten niin ei?"

"Minä olen *jumala*, ja saan tehdä mitä haluan. On ihmisten keksintöä, että minun pitäisi muka vahtia viljaanne."

"Mutta meillä on paljon pyhiä kirjoja, joissa sanotaan: Lucifer on tulen jumala, Udara on ilman jumala, Varuna on veden jumala ja Bhoomi Devi on maan jumala. Ja meidän tulee palvoa ja rakastaa teitä, jotta te tekisitte mitä teidän kuuluukin – ja sitten kaikki menee hyvin."

"Kuka ne kirjat on kirjoittanut?"

Deelhes katsoo ihmeissään seurakuntaansa, ehkä hieman tukea hakien. Mutta kyllähän hänen se pitäisi tietää: Se on täysin turhaa. Kaikki luottavat häneen ja pyhiin kirjoihin.

"Ihmisethän ne ovat kirjoittaneet. Mutta jumalan käskystä, ne ovat jumalan sanaa."

"Minkä jumalan?"

"No niiden edellä mainittujen neljän jumalan."

"Mistä tiedät."

"Niin niissä pyhissä kirjoissa sanotaan."

"Ihmiset ovat kirjoittaneet kirjat, joissa sanotaan, että ne on kirjoittanut jumala? Niinkö?"

Deelhes aavistaa että keskustelu ei nyt etene hyvin. Oppaassa *Miten huijata jumalia syömään tomaattivoileipiä* ei kerrottu tällaisesta käänteestä. Huijausta koko opus! Deelhes ei tiedä mitä sanoa. Hän yrittää taas katsella rakasta seurakuntaansa anovasti. *Aa-puu-aa – huuhuu*? Mutta kaikki vain säätävät kynsiään, tuijottavat kattoon tai pulisevat

naapurinsa kanssa. Joku ovela on jopa katsovinaan ulos ikkunasta, vaikkei temppelissä ole yhtään ikkunaa.

"Niin", Deelhes vastaa, vaikkei oikein muista enää koko kysymystä.

"Siis ihmisten kirjoittamia satuja?"

Velho Vääräsäären katse kirkastuu. Hän luulee keksineensä jotain! Mutta ei kai asia voi olla niin yksinkertainen. Hän syöksyy Deelhesin rinnalle ja katsoo seurakuntaa innoissaan. Kukaan ei välttele *hänen* riemastunutta katsettaan. Kaikki katsovat palaviin silmiin ja joku supisee: "Tuliko se hulluksi?". Onneksi Vääräsääri ei kuule nyt mitään muuta kuin omat suuret ajatuksensa.

"Olet varmaan oikeassa", Vääräsääri aloittaa. "Ne pyhät kirjat ovat pelkkiä satuja. Niissä kerrotaan neljästä jumalasta, Luciferista, Udarasta, Varunasta ja…", Vääräsääri pitää pienen tauon ennen viimeistä nimeä, jonka hän huutaa innoissaan: "Bhoomi Devistä!" Hän tanssii viisi kerrosta vastapäivään ja kuusi kierrosta myötäpäivään, yksin, riemuissaan, suorastaan haltioissaan ja jatkaa entistä innostuneempana: "Olet aivan oikeassa, ne kirjat ovat ihmisten kirjoittamia, ne eivät siis ole jumalien sanaa. Ne ovat siis pelkästään kirjoittajien vilkkaan mielikuvituksen tuotetta, fantasiaa! Kirjojen kertomukset ovat pelkkää satua! Kirjojen henkilöt ja tapahtumat ovat pelkää satua! Se tarkoittaa, ettei teitä jumalia ole olemassakaan!"

Kaikki on aivan hiljaista. Seurakunta katsoo suurin silmin vasemmalle. Seurakunta katsoo silmiään siristellen oikealle. Seurakunta nousee ylös. Kaikki katselevat ympärilleen. Kukaan ei näe yhtään jumalaa missään! Syntyy suuri riemu. Hatut ja myssyt lentelevät. Ihmiset halaavat toisiaan. Joku tulee jopa halaamaan neljänneksi ylintä ylipappiakin.

Lopulta kaikki nousevat maanalaisesta temppelistä maanpinnalle juhlimaan sitä, ettei heidän enää tarvitse koskaan uhrata neitsyitä Luciferille, tehdä tomaattivoileipiä Udaralle, lepytellä Varunaa ja kuunnella Bhoomi Devin inhottavia vaatimuksia.

Juhlintaa kestää kolme viikkoa ja päättyy vasta kun viimeinenkin tomaattivoileipä on syöty. Sen jälkeen kukaan ei enää halua edes nähdä tomaatteja, voileipiä tai tonnikaloja moneen kuukauteen. Myöskään Deelhes ei haluaisi, mutta hän saa kaksi rangaistusta ylipappien virheestä: hänen tulee elää puoli vuotta pelkillä tomaattivoileivillä ja kirjoittaa miljoona kertaa Luciferin temppelin seinään lause "En enää koskaan keksi yhtään jumalaa".

Seppo Kallio *asuu ja työskentelee Jyväskylässä. Hänen perheensä on pieni, ja kengännumeronsakin vain 40. Keskeisiä kiinnostuksen kohteita ovat scifi, luonto ja luonnontieteet, matkailu, kirjoittaminen ja piirtäminen. Hän soittaa myös joskus pianoa tai didgeridoota, mutta vain itselleen. Lemmikkeinä hänellä on ollut kaikenlaisia otuksia, muttei koskaan koiria tai käärmeitä. Kirjallisessa tuotannossaan hän on erityisesti mieltynyt tarinoihin, jotka ivaavat ihmisten toimia ja ajatuksia sekä kuvaavat sitä, mitä ei ole olemassa.*

© Tuomo Veijanen 2011

Heikki Nevala

Strigoi mort

Dragomir Boc oli tottunut pitämään Hennalaa nimenomaan turhakkeena, mutta oliko tämä sellainen oikeasti? Läski ryösti kioskeja, kun ei ollut amfetamiinipöllyssä. Taisi se kasvattaa hamppuakin omaksi pitimekseen. Aika velikulta, jolla ei pitänyt riittää lihaksia yhtään mihinkään. Ja sitten oli tapahtunut tämä...

Rauhattomana Boc painoi kännykkänsä korvalleen ja kuunteli taas vastaajaansa hetki sitten jätetyn viestin.

”Sain *sen*, jumalauta! Sain *sen* bisnesten rikkojan kiinni!” Räsähtelevä ääni kuului Hennalalle. ”Raahasin *sen* mun kämpille ja mä... Voi jessus! Mä iskin *sen* rautoihin kuin koiran!”

Sanat kummittelivat Dragomir Bocin mielessä, kun hänen musta mercedeksensä pysähtyi valoissa, odotti ja jatkoi Itä-Helsinkiä kohti. Jossain sillä suunnalla Hennala piti majaansa, kymmenen tai viidentoista minuutin ajomatkan päässä pääkallonpaikalta. Boc ei välittänyt muistaa kaikkien liigansa pikkutekijöiden osoitteita tarkasti, sillä ne löytyivät aina tarvittaessa – niin nytkin.

Aluksi hän oli epäillyt Hennalan viestiä, mutta tullut nopeasti siihen tulokseen, että tämä oli yksinkertaisesti liian tyhmä huijatakseen. Nyt oli kyse isoista asioista! Ja vaikka juttu paljastuisi lopulta pilaksi, kyllä Hennalastakin riittäisi tarpeeksi hupia. Olihan tällä kai edelleen kymmenen sormea, kymmenen varvasta – kehossaan kaikkiaan 206 luuta murrettavaksi.

Autonsa takaistuimella Dragomir Boc oikaisi tumman pukunsa linjoja kylmin sormin. Jännitys vangin kohtaamisesta kihelmöi haaroissa asti, vaikkei se näkynyt ulospäin. Hänen kalpean kauniit kasvonsa olivat yhteen ilmeeseen kivettyneet, musta tukka valui puvun harteille puhtaana ja kiiltävänä. Ehkä Anton Popescu, jonka silmät välähtivät peruutuspeilissä, saattoi aavistaa jotain. Muut eivät olisi totisesti huomanneet.

”Ollaan kohta perillä”, mercedestä ajava Popescu murahti.

Boc nyökkäsi tuskin havaittavasti. Hän piti keski-iän kaljuunnuttamasta Popescusta, koska tämä näytti rumalta sonnilta nenälävistystä myöten. Hartiavälikin taisi olla karhun lapoja mahtavampi. Lisäksi Popescun kaltaisen kars-

kin maamiehen läheisyys antoi hänen omalle laiheliinin varrelleen ja heikolle äänelleen uskottavuutta, jos se oli joskus tarpeen. Enää ei ollut, mutta alkuaikoina kunnioitus oli hakattu visakalloihin Popescun verisillä nyrkeillä... Todellisuudessa Boc ei vain luottanut suomalaisiin, vaikka olikin suomen kielen jotenkuten opetellut Bukarestista pakonsa jälkeen.

Vanhasta porukasta pelkästään Popescu oli selvinnyt hänen mukaansa.

Muut olivat Juudaita, joita Boc vihasi kuin auringon tulta liidunkalpealla ihollaan. Yksi ajatus kuitenkin lohdutti: viimeisenä yönään Romaniassa hän oli etsinyt joukkonsa petturit käsiinsä ja juonut heidän verensä.

Alastomat koivut ja ruman väriset kerrostalot vilistivät auton tummennetun ikkunan takana. Pian musta mercedes kaarsi oikealle ja seisahtui rivitalon päällystämättömään pihaan. Boc odotti kiltisti, että Popescu ennätti nousta ulos autosta ja avata hänelle takaoven. Kirpeässä ilmassa haisi mätänevä syksy. Horisontti kumotti kuivuneen veren värisenä ja kohta pimeys peittäisi jokaisen Helsingin katon ja pihan, kun yö laskeutuisi...

Se oli hänen hetkensä, Dragomir Boc ajatteli soran rusahdellessa nahkakenkien pohjien alla, se oli *strigoin* hetki.

Hennala oli lihavampi kuin Dragomir Boc oli muistanut. Tällä oli yllään ryvettynyt bändipaita ja piukat maastohousut. Heviletti oli rasvainen ja parta ruokkoamaton. Ja Hennala tuoksahti ällöttävästi hieltä ja joltain määrittelemättömältä sipulinlöyhkältä liehitellessään siinä Popescun ympärillä. Olisi varmaan tunkenut aivan iholle, Boc muikisteli, jos härkä vain olisi päästänyt.

Bocin kielipää ei ollut täydessä terässään ja hänen oli vaikea ymmärtää, mitä läski oikein solkkasi. Millä tämä oli vangin kahlinnut, kun ei ollut löytänyt pinkeistä pörröraudoistaan kuin avaimen? Selkeää vastausta ei tuntunut kuuluvan ja Hennala kehaisi jo ylpeänä kekseliäisyyttään, vaikka tilanne sopivien varusteiden suhteen oli mikä oli. Tämän Boc ymmärsi, vaikka hieman epäilikin Hennalan taituruutta, jota tämä itse kovasti ylisti. Mutta olihan tämä rintaansa röyhistelevä hamppari vanginkin tänne yksin raahannut. Eikä se ollut kuka tahansa...

”Laitoin *sen* keittiöön”, Hennala kujersi.

Boc harppoi Popescun jäljessä piskuisen olohuoneen läpi. Keittiön keltaiset seinät olivat tupakansavun tummentamat ja huone oli jääkaappeineen ja pakastimineen vielä olohuonettakin pienempi. Silti sinne oli ahdettu keittotaso ja pyöreä ruokapöytä, joka nyt oli työnnetty niin sivuun kuin mahtui.

Puoliksi pöydän entisellä paikalla oli tuoli, jolla kyyhötti mies.

Jos se edes oli mies, Boc huomasi ajattelevansa. Mutta ainakin se *näytti* mieheltä...

Hahmon kädet oli kahlittu tiukasti nippusiteillä ja vanhalla pyöränkettingillä selän taakse. Taisi siellä olla pikaliimaakin. Vaatteet olivat vähintään eri-

koiset: Natsiupseerin tummaa nahkaa, muttei silti täysin kolmannen valtakunnan univormu. Hahmon selässä riippui raskas viitta. Päässä leveälierinen hattu ja kasvoilla tumma kangashuppu tai naamio, joka kätki kaikki piirteet näkyvistä. Tai ei sittenkään aivan kaikkia: naamion silmänrei'istä hehkui raivopäinen katse.

Boc naurahti epäuskoisena. Tuoltako hänen liiketoimintaansa piinannut rutto näytti oikeasti... Tuohan oli kuin... kuin...

”Mä laitoin noi, kun aattelin sotkua”, Hennala viittoili keittiön lattiaa, joka oli vuorattu mustilla roskasäkeillä. ”Kun mä tiedän sut ja sun tapas...”

Dragomir Boc virnisti kuin paholainen. Hän työnsi kasvonsa oikein lähelle Hennalan pöhöttynyttä naamaa. ”Hyvää työtä”, Boc kuiskasi ja taputti lihavaa miestä poskelle. ”Minä muistan tämän. Mutta nyt... sinun on aika poistua.”

”Kyllä mä tiän”, Hennala mumisi tömistellessään jo eteisessä. ”Mä tajuun. Ei munkaan sovi kaikkea nähdä. Mun kodissa ja silleen.”

Popescu varmisti Hennalan häipymisen ja lukitsi oven tämän jäljessä. ”Menee taas pizzalle ja päälle kaljalle”, hän sanoi hyväntuulisena ja otti paikkansa Bocin vierellä.

Dragomir Boc ei vastannut mitään. Hän vain tuijotti tummilla silmillään miestä, joka istui keittiön tuolissa roskasäkkivuorauksen päällä. Ja Bocin silmät kapenivat kuin tyytyväisellä ketulla, vaikka naamiomies tuijotti hyytävästi takaisin.

”Sinunlaistasi en olekaan vielä maistanut...”

Boc oli kuullut, että samankaltaisia tyyppejä – näitä yksinäisiä kostajia, jotka ottivat lain ja oikeuden omiin käsiinsä, ainakin periaatteessa – oli muutama Amerikoissa ja ehkä pieni joukkio Moskovassakin. Mutta että myös Suomessa! New Yorkissa *sankarit* toimivat osittain poliisin alaisuudessa, mutta Boc epäili, miten mahtoi täällä olla asian laita. Täytyi ottaa selvää, jos tämä vain suostuisi puhumaan.

”Älä vain sano, että kuulut Karhuryhmään”, Boc huokaisi. Hänen murrettu suomensa kuulosti oudolta.

Haades. Käskevä suu liikkui naamion alla. *Opi tuntemaan minut sillä nimellä!*

”Ei kovin suomalaista”, Boc virnisti mehevästi. ”Joten tulkitsen tuon kieltäväksi vastaukseksi.”

Huonompi sinun kannaltasi...

Boc kurtisti kulmiaan, sillä hän ymmärsi vastauksen taakse kätketyn uhan: tätä miestä eivät lain pykälät pidätelleet. ”Voi, voi, mutta et taida sinäkään tietää, kuka minä olen?”

Hahmo päästi suustaan kummallisen kurlutusta muistuttavan äänen. Ehkä se oli naurua. *Nimelläsi ei ole merkitystä. Sillä Haades saa kaikki aina lopulta.*

Dragomir Boc sylkäisi kirouksen äidinkielellään. Hyypiö oli turhan koppava, vaikka oli satimessa. Boc nyökkäsi Popesculle, joka antoi naamiomiehelle mojovan iskun palleaan. Mutta tämä ei edes vinkaissut, saati urahtanut, hengitti vain hieman kiivaammin.

Boc aloitti kepeästi: ”Kuvittele Suomi lastenkutsuina... Tämä kaupunki on kermakakku.” Hän antoi vertaukselleen aikaa upota ennen kuin jatkoi: ”Jokainen leikki-ikäinen haluaa kakusta palasen. NBK, Bandidos, poliisi... Ja minun viipaleellani on kokoa ja kermaa, karkkeja ja rutkasti nomparelleja päällä.” Hän huokaisi. ”Sitten sinä ryömit jostain! Ja anna ollakaan... Montako miestäni olet jo toimittanut poliisille, moniko on vain *kadonnut* yöhön? Kauppa on alamaissa eivätkä bisnekset luista.” Boc kumartui naamiomiehen kasvojen tasalle ja niiskautti nenäänsä. ”Raiskasiko joku meikäläisistä vahingossa kihlattusi? Murhasi kenties? Vai mikä helvetti sinut houkuttelee riesakseni aina jokaisena päivänä auringon laskiessa mailleen!”

Et tiedä minusta yhtään mitään...

”Väärin”, Boc sanoi. Kuulsiko naamiomiehen äänessä närkästys vai kuvitteliko hän vain? Boc ei ollut varma. ”Minä tiedän tarpeeksi. Tiedän, että sinä ilmestyt tyhjästä. Ja iskettyäsi katoat pimeyteen kuin et olisi koskaan edes ollut paikalla...” Hän tuhahti. ”Sanovat, että osaat muuttua vesikauhuiseksi rakiksi, että olet kuin aave, johon luodit eivät pysty eikä veitsi voi sinua tappaa.” Hänen suunsa vääntyi äkkiä leveään virnistykseen. ”Mutta sitä minä en tajua, miten joku Hennalan kaltainen idiootti sai sinut satimeen!”

Haades ei vastannut. Taisi vituttaa, kun joutui Hennalan päihittämäksi, Boc päätteli ja oikaisi selkänsä hyvillään.

”Tiedätkö, mikä on seitsemännen lapsen seitsemäs lapsi?” hän kysyi äkkiä.

Valittu... Ääni ei ollut kuiskausta kovempi.

”Tai kirottu.” Hän astui taas lähemmäs naamiomiestä ja iski sulavalla kädenliikkeellä tämän leveälierisen hatun päästä. Lattian roskasäkit räsähtivät, kun hattu putosi maahan.

”Seitsemännen lapsen seitsemäs lapsi – se on minun kohtaloni”, Dragomir Boc sanoi. ”Ja siellä, mistä minä tulen, he kutsuvat minua *strigoiksi*. Vampyyriksi, joka ei voinut syntymässään valita.” Hän hymyili nyt kuin pääkallo. ”Eikä nimeni johdu pelkästään porfyriastani tai siitä, että minä vihaan aurinkoa ja syön rautatabletteja jokaisena aamuna niin pitkään kuin elän. Ei, se johtuu vihollisistani Bukarestissa, koska he pelkäävät. Pelkäävät ja hikoilevat kauhusta ajatellessaan, mitä minä joillekin heistä tein...”

Anton Popescu oli avannut yhden keittiön laatikoista ja piteli nyt kädessään suurta veistä. Verkkaan hän kiersi tuolissa istuvan miehen taakse.

”Mutta älä huoli. Onneksi vampyyrit ovat vain myytti, pelkkiä taruolentoja... Ne eivät ole oikeita. Eivät edes *strigoit*.” Boc naurahti kuivasti. ”Mutta älä silti huokaise helpotuksesta!”

Samassa Popescu tarttui valtavalla kädellään Haadeksen päästä. Niska taipui väkisin taakse ja veitsi upposi luuhun asti. Viilto, ja lämmin verisuihku ylsi kauemmas kuin roskasäkkien musta suojakerros.

Dragomir Boc katseli hetken nautiskellen, miten ruumis tuolissa alkoi täristä. Sitten hän käveli astiakaapille ja otti hyllyltä puhtaimmalta näyttävän lasin. Se täyttyi laantuvassa verisuihkussa nopeasti puolilleen.

Boc vei lasin huulilleen ja joi hyvällä halulla.

Nuollen verisiä etuhampaitaan hän sanoi Popesculle: ”Hoida Hennala puhelimeen. Käske tulla kotiin ja vihjaa, että keittiössä on siivottavaa.” Boc päästi otteensa irti lasista ja antoi sen särkyä lattiaan. Veri sai hänet aina hyvälle tuulelle. Odottaessaan, että Popescu saisi soitettua, Boc naurahti kylmästi likaisille lasinsiruille.

Mutta härkä ei koskaan valinnut Hennalan numeroa. Nahkaan verhottu käsi, josta roikkui nippuside ja katkaistu pyörän kettinki, pureutui syvälle hänen kurkkuunsa.

Tuolissa kyhjöttävän ruumiin rinnalle valahtanut pää kohosi hitaasti.

Sinä pilasit pukuni... Joten eiköhän tämä draama jo riitä!

Kaulan viiltohaava näytti viikkojen ikäiseltä – kuukausia vanhalta, vuosia... Sitten arpikin oli kokonaan poissa kuin sitä ei olisi koskaan edes ollut.

Haades kohotti Popescun valtavan ruhon ilmaan kuin lapsen. Inhottava rusahdus, ja elottomat silmät tuijottivat hervottomina taaksepäin. Suoraan Dragomir Bocin ammolleen revähtäneisiin silmiin.

”Ei tämä... Et sinä voi... Sinun pitää olla kuollut!”

Haades pudotti Anton Popescun ruumiin otteestaan ja kumartui poimimaan veritahraisen hattunsa. Hän asetteli sen päähänsä rauhallisen huolellisesti, lähes elegantisti.

Boc kirkui. Haades astui lähemmäs, hänen kouransa iski kohti uutta kurkkua. Mutta Boc kiemurteli kuin käärme nahkakäsien hamutessa otetta hänen vaatteistaan, käsistään, hiuksistaan. *Se* oli kuitenkin jo olohuoneessa ennen kuin hän ehti edes keittiön ovesta.

Dragomir Boc tuijotti hölmistyneenä, kun Haades kääri naamionsa alaosan. Kauhu jyskytti kylmänä möykkynä hänen kehonsa jokaisessa sopukassa. Jäsenissä, rinnassa, suolessa...

Haluatko tietää, miksi Hennala sai minut?

Boc vinkaisi kuin hiiri tajutessaan, ettei pääsisi pakoon.

Hänen hengityksensä löyhkäsi valkosipulilta...

Ja samassa Dragomir Boc näki nahkaan verhotun hirviön hymyn, hän näki hampaat.

Heikki Nevala *on oululainen kirjailija ja kulinaristi, joka pitää pulp- ja B-makuisista tarinoista. Vuonna 2010 Nevala voitti Atorox-palkinnon novellillaan* Koneesta sinä olet syntyvä. *Saman vuoden lopulla häneltä ilmestyi myös tieteis- ja kauhunovellien kokoelma* Arvet.

Heikki Nevala: "Noin vuosi sitten päädyin lukemaan romanialaisesta kansanperinteen haarasta, jonka mukaan seitsemännen lapsen seitsemännestä lapsesta tulee kuoleman jälkeen automaattisesti vampyyri. Verenimijän puremaa ei tarvita – muodonmuutokseen riittää huono tuuri syntymässä, aikanaan kuolema ja hautaaminen. Strigoi mort rakentui kyseisen uskomuksen ympärille, kuten myös ajatukselle, että vampyyrit kävisivät vampyyrivoimiensa ansiosta ihan hyvin supersankareiksi. Kun novellisoppaan lisäsi vielä halun leikitellä lukijan ennakko-odotuksilla vampyyrien suhteen, saostui keitoksesta yhtä B-makuinen tarina kuin sen hallitsevien ainesten suhteen saattoi odottaa."

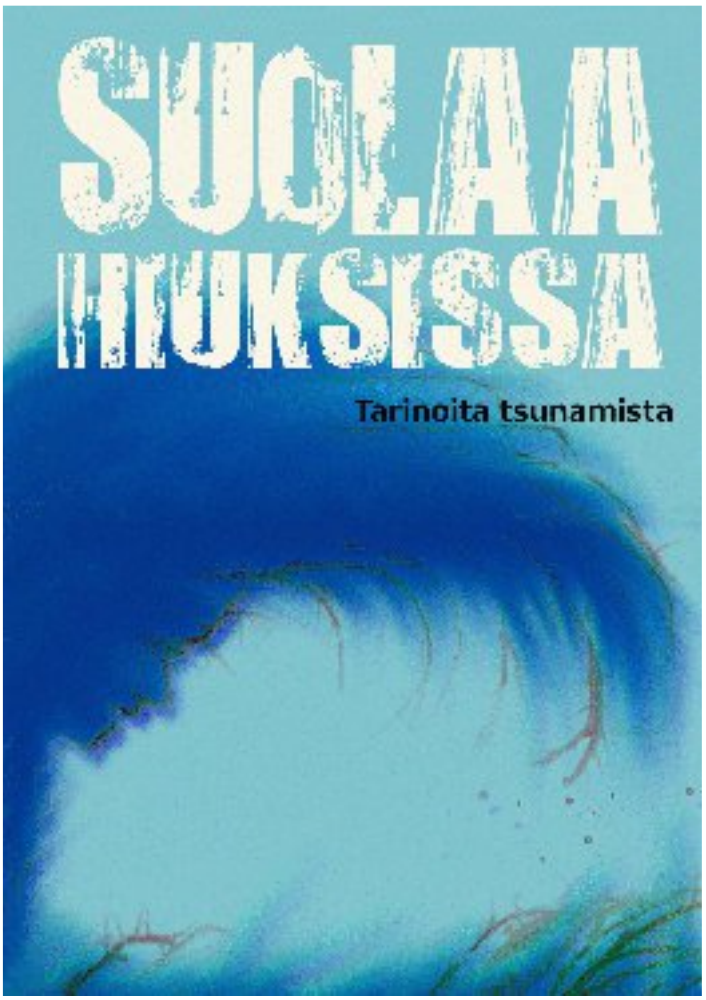

Tarinoiden hyökyaalto jatkuu!

Paperiarkki-foorumin jäsenet ovat kunnostautuneet uusrahvaanomaisina kirjoittajina. Nyt ilmestyy heidän ensimmäinen oma julkaisunsa, **Suolaa hiuksissa – tarinoita tsunamista**.

Mukana on sekä URS-projekteista että muista yhteyksistä tuttuja nimiä, ja myös aivan uusia tuttavuuksia. Tarinoita yhdistää kuvitteellinen Kanarian saarille iskevä tsunami, jonka ympärille kietoutuu useita erilaisia tarinoita, niin realistisia kuin spekulatiivisiakin.

Suolaa hiuksissa ilmestyy 9.8., ja on ladattavissa ilmaiseksi pdf-muodossa alla näkyvästä osoitteesta. Hae omasi ennen kuin loppuvat!

http://paperiarkki.net/suolaahiuksissa/

Mukana seuraavat kirjoittajat:

Samuli Antila • Markus Harju • Jussi Katajala • Mixu Lauronen

Anne Leinonen • Venla Lintunen • Stig-Peter Lund • Teemu Luojola

Saara Kuha • Tarja Sipiläinen • Christine Thorel

UUSI URS-ANTOLOGIA ILMESTYNYT!

Kirjoittajat:

- **Samuli Antila**
- **Markus Harju**
- **Jussi Katajala**
- **Markus Koskimies**
- **Mixu Lauronen**
- **Lucilla Lin**
- **Venla Lintunen**
- **Kalervo Rauta-Kalske**
- **Tuomas Saloranta**
- **Tarja Sipiläinen**

Nyt sitä saa, nyt sitä saa...

Uusrahvaanomaisen spekulatiivisen fiktion uusin julkaisu, **Pimeyden reunalla ja muita uusrahvaanomaisia kertomuksia**, on nyt tilattavissa suoraan kustantajalta. Luvassa kymmenen toinen toistaan uusrahvaanomaisempaa tarinaa ja yli 200 sivua miekkaa ja magiaa, avaruuden arvoituksia ja kosmisia kauhuja! Tilausohjeet osoitteessa **URS.FI**.

© Tuomo Veijanen 2011

Liisa Nurro

Sylttytehtaan jäljet

Yksityisetsivän työ on yksinäistä ja epäterveellistä. Siinä minä taas istuin pimeässä ja kylmässä illassa sillankorvalla ja poltin savukkeen toisensa jälkeen. Jäsenet jo kangistuneina taistelin tylsistymistä vastaan ja odotin jotain tapahtuvaksi. Kaupungin koiranmakkaratehtailija, tuttavallisemmin sylttytehtailija, luihu ja vastenmielinen mies, oli tarjonnut minulle tätä keikkaa. Likasankokeikoiksi minä näitä kutsuin. Hän epäili vaimonsa vehkeilevän jotain, ja minun piti selvittää mitä. Helppoa ja yksinkertaista, tai niin minä luulin.

Olin pukeutunut likasankokeikkojen vakionaamioasuun eli sillanalusten hämyisäksi juomaveikoksi, joka rähjäisten ryysyjensä alla näyttää kantavan harteillaan synkeää velvollisuutta juoda yksin kaikki maailman etanolipitoinen aines. Kauan sitten sattunut tapaturma oli turmellut puolet kasvoistani, joten laitapuolenkulkijan rooli istui minulle paremmin kuin siloposkisen hurmurin. Sitä paitsi puliukko sai aina olla rauhassa, kukaan ei tullut juttelemaan, eikä kukaan myöskään uskonut, että sotkuisen otsatukan alta tarkkailivat kirkkaat silmät ja ryvettyneen myssyn alla järki leikkasi terävänä kuin japanilainen lihakirves koiransylttyä. Naamioasuuni kuului myös paperipussissa oleva pullo, joka oli täytetty chilipippurilla terästetyllä teellä. Se lämmitti kylmänäkin yhtä hyvin kuin alkoholi ja yskitti sopivan tuberkuloottisesti joka hörpyllä. Alkoholia en nauttinut koskaan. Se sumensi aistejani ja olisi saattanut maksaa minulle henkeni. Minä siis istuin, odotin, palelin ja tupakoin, kunnes viimein alkoi tapahtua.

Sillalle tuli nuorukainen, siloposkinen ja pienikokoinen, miltei lapsi. Hän ei näyttänyt kiinnittävän minuun mitään huomiota, vaikka joutui harppaamaan jalkojeni yli. Hän pysähtyi muutaman metrin päähän ja jäi nojailemaan sillankaiteeseen alhaalla virtaavaa jokea katsellen. Hänkin odotti jotain. Hetken kuluttua poika kaivoi kantamastaan laukusta kullanvärisen pallukan. Se hohti ja värisi hänen kämmenellään kuin jättimäinen hyytelöpisara. Poika punnitsi sitä kädessään, nyppi siitä palasia ja pudotteli ne alas virtaan. Tirkistelin palasia kaiteen raoista. Ne hehkuivat pit-

kään mustassa vedessä ennen liukenemistaan. Sitten yllättäen poika sulloi jäljellä olevan pisaran suuhunsa. Hän näytti miltei tukehtuvan siihen, haukkoi henkeä lyhyin kiivain vedoin ahdistuneen kakomisen välillä. Olin jo nousemassa auttamaan, kun hän äkkiä tokenikin, henkäisi syvään, venytteli hieman ja nojaili kaiteeseen tyynesti hymyillen.

Kotvan kuluttua kuulin auton lähestyvän. Myös poika kuuli sen, koska kääntyi ääntä kohti. Iso, ylellinen auto ajoi sillalle ja pysähtyi pojan viereen. Takapenkiltä astui ulos nainen, sylttytehtailijan vaimo. Nainen oli henkeäsalpaavan upea korkeissa koroissaan ja istuvassa jakkupuvussaan ja vaaleana välkkyvät hiukset kapeaa selkää pitkin valuen. Hermostuneesti ympärilleen pälyillen hän nyökkäsi pojalle ja astui muutaman askeleen minua kohti. Näin vain puolet hänen kasvoistaan, koska hatun leveänä laskeutuva lieri peitti toisen puolen. Naisen silmä kimmelsi huolesta tummana ja punatut huulet värisivät alakuloa. Sillä hetkellä tiesin, että tämä ei ollut ihan tavallinen keikka. Tämä oli jotain aivan muuta.

Nainen henkäisi kiivaasti ja käännähti ympäri. Hän kiirehti pojan luo ja antoi tälle rahaa. Poika antoi naiselle laukkunsa, ja tämä pujottautui takapenkille. Poika jäi paikoilleen seisomaan. Autonkuljettaja astui sillalle ja minä huusin ääneen järkytyksestä. Se käveli kahdella jalalla, mutta ei ollut ihminen. Se oli iso ja hirvittävä, eikä muistuttanut mitään tunnettua elollista olentoa. Hirviö meni pojan luo ja nosti tämän istumaan sillan kaiteelle. Poika katsoi sitä tyynesti ja pelottomasti. Se kaivoi pojan taskusta rahat, jotka nainen oli hetki sitten tälle ojentanut. Poika ei vastustellut. Seuraavaksi hirviö työnsi pojan kaiteen yli mustana kuohuvaan vuolaaseen virtaan. Autosta kuului tukahtunut kirkaisu, joka ei kuitenkaan peittänyt alhaalta kuuluvaa molskahdusta.

Minä salasin järkytykseni siemaisemalla pullostani ja hoilaamalla juomarallia itsekseni. Hirviö mulkaisi minua, meni autoon, starttasi ja ajoi tiehensä. Sillä hetkellä, kun auto katosi näkyvistä käännyttyään kadunkulmasta, säntäsin joentörmälle katsomaan, näkisinkö poikaa. Eihän siellä enää mitään näkynyt.

© Tuomo Veijanen 2011

Musta, kylmä vesi oli tehnyt tehtävänsä. Mennyt mikä mennyt. Sytytin jälleen uuden savukkeen, ja istuin joentörmälle pohtimaan näkemääni. Sitten jokin kalahti takaraivooni, voimakkaasti ja yllättäen kuin kerrostalosta putoava piano keskellä suurkaupunkia.

Heräsin sohvalla hämärässä huoneessa. Takaraivossani temmelsi sarvikuonojen taisteluareena ja korvissani soi tuhannen villikollin kevättunnelmat. Hetken luulin jo olevani odotuskammiossa Pyhän Pietarin vastaanotolle, sillä vuoteeni vieressä oli poika, jonka olin nähnyt putoavan sillalta virtaan.

"Rouva, hän heräsi", poika sanoi jollekulle.

Nurkan laskostuneesta hämärästä kuulin kankaan kahahduksen ja korkokenkien tipsutusta. Sohvan viereen, pienen lampun valopiiriin, ilmestyi sama upea nainen, jonka olin nähnyt sillalla. Hän istui viereeni ja ojensi minulle vesilasin ja kaksi valkoista pilleriä.

"Ihan tavallista särkylääkettä. Ota. Tarvitset sitä", hän sanoi.

Vaikka luottavaisuus ei olekaan vahvin luonteenpiirteeni, otin naisen tarjoamat lääkkeet hetkeäkään epäröimättä. Laitoin pillerit suuhuni ja huuhtelin alas lasillisella viileää vettä. Vasta sitten katsoin kunnolla naisen kasvoja ja hämmästyin. Hänenkin kasvoistaan oli toinen puoli turmeltunut, se oli samanlaisten arpien peitossa kuin minulla, vain eri puolella. Minun kasvoistani oli arpeutunut vasen puoli, hänen kasvoistaan oikea.

"Pete, minä tiedän ettet muista minua", nainen aloitti. "Olen pahoillani, minun oli pakko tehdä näin. Mieheni järjesti sinulle ansan. Minun oli pelastettava sinut ennen kuin hänen alaisensa olisivat löytäneet sinut."

"Oletko varma, että tämä oli ainoa tapa pelastaa minut? Tyylisi on kohtalaisen kivulias, muru. Ja olet oikeassa, en muista sinua, mikä on kyllä hieman häpeällistä."

"Enpä usko, että olisit lähtenyt pyytämällä mukaani saatuasi tehtävän mieheltäni. Ja Pete, ei ole ollenkaan häpeällistä, ettet muista minua. Voi, mistä alkaisin..." nainen vaikeroi silmät jälleen surusta tummina. "Vuosia sitten sinä ja minä olimme rakastavaisia. Minun mieheni, tehtailija, ei ole, hmmm... erityisen humaani henkilö. Mutta minkä hän humaaniudessa menettää, sen hän saa takaisin suunnattomana omistushaluna. Hän on niin mustasukkainen, hän on hirviö", nainen painoi kasvonsa nyyhkyttäen käsiinsä.

"Aikamoista tarinaa kerrot, kultaseni. Vaikka olen työssäni kuullut vaikka mitä, vie tämä kirkkaasti voiton. Tarvitsen välttämättä savukkeen voidakseni sulattaa lopunkin siitä, mitä tulet minulle kertomaan", sanoin miettien samalla kuumeisesti, kuinka suuressa hengenvaarassa olin ja mikä kaikki henkeäni uhkasi. Kumpi oli mielenvikaisempi, sylttytehtailija vai hänen vaimonsa? Toisaalta nähtyäni nieltävän kultaisen pisaran, autoa ajavan hirviön ja hukkumiskuolemasta henkiin heränneen pojan, en voinut sulkea pois sitäkään mahdol-

lisuutta, että olisin itse mielenvikainen. Minun oli kuitenkin pakko myöntää itselleni, että tässä naisessa oli jotain, mikä tuntui lämpimältä ja läheiseltä.

Nainen ojensi pöydältä minulle savukeaskini kyyneleet silmissä kimaltaen.

"Okei pupuseni, ennen kuin jatkat kertomustasi, kerro minulle nimesi", kehotin sytyttäessäni savukettani lähes tärisemättömin käsin.

"Sinä tiedät sen, Pete. Sinä näet sen joka aamu peilistä", nainen kuiskasi ääni käheänä kuin kengän alla hankaava hiekka loppuun poltettua savuketta rusentaessa.

Vereni tuntui seisahtuvan. Joka ainoa aamu olin ihmetellyt tatuointia sydämeni päällä. Se oli sävytetty sydän, jonka yli oli vedetty kiemurainen nauha. Siihen koukeroisin kirjaimin tikattuna oli nimi "Eva".

"No niin, Eva. Kerro lisää. Tämä alkaa käydä todella mielenkiintoiseksi", kehotin Evaa ja otin mukavan asennon. "Mutta toistaiseksi olet todistanut vain sen, että ehkä riisuitte minut ollessani tajuton."

"Ei Pete, tiedät sen itsekin. Minä kerron sinulle nyt kaiken. Niin monta vuotta olen odottanut, että saisin tehdä sen.

"Sinä tulit taloomme puutarhuriksi. Oli ihmeellistä seurata kuinka sait kaiken kuihtuneen, myös minut, kukkimaan pitkän riutumisen jälkeen. Me rakastuimme. Jonkin aikaa saimme pidettyä suhteemme salassa mieheltäni, mutta lopulta kävi niin kuin odotettavissa oli. Hänen nuuskijansa saivat kaiken selville. Olit tehnyt meille pensasmajan puutarhan perälle salaisia tapaamisiamme varten. Olimme siellä, ja silloin mieheni tuli paikalle. Tarrauduimme toisiimme, yrittäen kumpikin suojella toistamme omilla vartaloillamme. Mieheni teki meille nämä", Eva silitti kasvojeni arpia. "Hän heitti päällemme syövyttävää ainetta. Vaatteet suojasivat meitä arpeutumasta pahemmin, mutta kasvojamme ei pelastanut mikään. Hän itse asiassa yritti myös tappaa meidät, mutta... No, se ei onnistunut, kerron myöhemmin miksi.

"Hän piti meitä ensin vangittuna, mutta sitten sinä katosit. Mieheni huojentui, kun olit poissa hänen silmistään, ja minä sain pitää henkeni. Monta vuotta hän arveli sinun kadonneen savuna ilmaan niin kuin tuhannet polttamasi savukkeet, kunnes muutamia viikkoja sitten hän näki kuvasi lehdessä ja tunnisti sinut. Hänen mustasukkaisuutensa kasvoi hulluuteen asti, ja hän valmisteli sinulle ansan ja pakotti minut asettamaan itseni siihen syötiksi. Onneksi pystyin muuttamaan tapahtumien kulkua luotettujen apulaisteni avulla. Ansa laukesi, mutta siihen et jäänytkään sinä. Se saattaa kyllä koitua mieheni kohtaloksi", Eva aprikoi arvoituksellisesti.

Minä puhaltelin savua hiljaisuudessa.

"Mielenkiintoisia tapahtumia, kaunokaiseni, mutta luulisin, että muistaisin jotain, jos olisin tuon kaiken kokenut", vastasin lopulta.

"Et sinä voi muistaa. Sinun muistisi on niiltä osin kapseloitu, ja tilalle on asetettu valheellisia muistoja, ettet ihmettelisi aukkoja muistissasi. Vain jotkut tuoksut saattavat tuntua sinusta tutuilta, etkä tiedä syytä. Nuuhkaise minun hajuvettäni", Eva sanoi minua kohti kumartuen.

Hämmennystäni peitellen nuuhkaisin karskisti hänen kaulansa ihoa. Sen tuoksu yllätti minut täysin. Se viipaloi tajuntaani kuin hedelmäveitsi persikkaa etsien syvälle piilotettujen muistojen kapselia. Kun se lopulta osui sinne, luulin aivojen repeävän kahtia ja repeämän pursuavan kukkivia magnolioita. Olin joskus kokenut saman. Kun olin keikoillani istunut iltahämärissä puistoissa tuoksuvien oksien katveissa.

"Vaikuttavaa. Jatka toki, Evaseni", sanoin tyyneyttä ääneeni tavoitellen.

"Pidä pöksyistäsi kiinni, Pete. Nyt alkaa tarinan hurjin osuus", Eva varoitti minua aivan aiheellisesti. "Varmasti laitot merkille Boforin, autonkuljettajani, ulkomuodon. Hän, kuten myös mieheni, ovat tulleet ulkoavaruudesta."

Tässä kohtaa minä sain hillittömän yskänkohtauksen. Päätin tumpata savukkeeni, ja otin tyytyväisenä vastaan vesilasin, jonka poika kiireesti minulle tarjoili. Eva odotti hiljaa, että olin koonnut itseni.

"Niin, se tuntuu uskomattomalta, mutta se on totta. Mieheni saapui tänne joitakin vuosia sitten pienen alkujoukon kanssa. Tuo alkujoukko koostui muutamasta eri rodusta, joilla jokaisella on oma tehtävänsä. Hänen tehtävänsä on rakentaa sotajoukkoja ja vallata maapallo äkkiryntäyksellä, muutamassa päivässä."

"Ymmärrän kyllä, tipuseni, ettet pidä miehestäsi, mutta oletko aivan varma? Ehkä miehesi on vain antanut autonkuljettajallekin happopesun?" tarjosin Evalle maanläheisempää selitystä.

"Ei Pete, Bofor on aina näyttänyt samalta. Bofor oli aluksi minun vanginvartijani, mutta salaa koulutin hänestä itselleni henkivartijan. Hän on tälläkin hetkellä vartiossa oven takana. Hän oli se, joka pelasti sinut vuosia sitten mieheni vankeudesta ja käsitteli muistisi. Mieheni ei tiedä, että hän tottelee vain minun käskyjäni. Valitettavasti Bofor on hieman liiankin suojelevainen ja ottaa ohjeeni kovin kirjaimellisesti. Siksi pääsi on nyt niin kovin kipeä, ja siksi Jon sai tänään kylmän kylvyn."

"Hän siis pysäytti auton kulman taakse ja hiippaili kolkkaamaan minut?" kysyin jokseenkin happamasti hieroen takaraivoni kuhmua.

"Aivan. Hän kantoi sinut ja palelevan Jonin autoon ja ajoi meidät tänne turvaan. Olemme nyt salaisessa turvapaikassani."

"Mieheni siis suunnittelee maailmanvalloitusta. Hän monistaa mukanaan tulleita ulkoavaruuden olioita ja kouluttaa heistä sotilaita. Ne, jotka eivät läpäise koulutusta, joutuvat tehtaalle. Mieheni tekee heistä koiranmakkaraa ja rikastuu sillä. Varallisuutensa hän käyttää paitsi makeaan elämään myös sotilaiden monistamiseen. Niiden elättäminen on Maassa kallista."

Olin todella ällistynyt. Koirat pienimmästä puudelista suurimpaan sekarotuiseen rakkiin olivat aivan villinä syltytehtailijan makkaraan. Nipistelin itseäni salaa, jotta tietäisin, olinko hereillä vai unessa.

"Ei tässä vielä kaikki", Eva jatkoi. "Erittäin tärkeä osa tätä suunnitelmaa vallata Maa ovat nämä pisarat", hän sanoi ottaen esille sillalla näkemäni laukun ja sieltä kullanvärisen pallukan. "Täällä on yksi ulkoavaruuden olio, joka munii näitä, yhden pisaran joka toinen tunti. Kun näitä on tarpeeksi, yhtä paljon kuin sotilaita, valloitus voi alkaa. Nielaistuna nämä antavat vuorokaudeksi kuolemattomuuden. Sillalla näit Jonin nielaisevan tällaisen. Säikähdin kovasti, kun Bofor pudotti hänet virtaan. Minä en tiennyt, että Jon oli ehtinyt nielaista pisaran, ja luulin hänen hukkuvan. Silloin kauan sitten lehtimajassa tiesimme, että mieheni oli tulossa, ja olimme juuri nielaisseet pisarat. Siksi emme kuolleet silloin."

"Entä poika? Onko hän poikasi ja puoliksi avaruusolio?" kysyin yrittäen koota palikoita mielessäni yhteen.

"Ei... Minulla ei ole lapsia", Eva ja poika vilkaisivat toisiaan. "Jon huolehtii tuosta pisaroita munivasta oliosta. Se tarvitsee rauhallisen ja ystävällisen ympäristön. Jon otti suuren riskin salakuljettaessaan minulle nämä pisarat. Mieheni tietenkin haluaisi varastoida joka ainoan pisaran. Me kuitenkin välttämättä tarvitsemme muutaman sellaisen."

"Onko mielessäsi jokin suunnitelma, hunajaiseni?" kysyin uumoillen toimenkuvani muuttuvan rajusti.

"En uskonut mieheni onnistuvan sotajoukon valmistamisessa enkä kouluttamisessa. Nyt näyttää siltä, että aliarvioin hänet pahan kerran. Joukot ovat kohta valmiina. On viimeinen hetki tuhota ne. Jos hälyttäisin poliisin ja armeijan, joutuisin suoraan mielisairaalaan tai sitten olisin lopun elämääni ihmisten silmissä kummajainen, ulkoavaruuden olion vaimo. Enkä usko, että kukaan muu kuin sinä uskoisi minua. Siksi pyydän sinua tähän tehtävään", Eva sanoi katse täynnä luottamusta.

Tämä ei todellakaan ollut tavanomainen likasankokeikka, tuumin sytyttäessäni jälleen savuketta.

"Okei, jäljet siis johtavat syltytehtaalle. Toivon todella, että sinulla on selkeä suunnitelma, kuinka joukot tuhotaan", sanoin vakavasti katsoen Evaa syvälle tummina anoviin silmiin.

Eva nauroi ja halasi poikaa ja minua.

"Lopultakin jokin toivonkipinä!" hän nauroi ääneen.

Minulla ei ollut aavistustakaan siitä, mihin olin sotkeutunut. Eva ja poika olivat niin vakuuttavia, että jos kaikki äsken kerrottu olisi ollut vain heidän mielikuvituksensa tuotetta, he olisivat vakavasti häiriintyneitä. Silloin tämä keikka olisi lopulta saattokeikka mielisairaalaan, ellei mustasukkainen tehtailija ehtisi suolata minua sitä ennen. Jos taas kaikki kuulemani olisi totta, tulisi tästä kaikkien aikojen omituisin keikka.

Likasangosta maailman pelastamiseen. Väistämättä mieleen tuli myös kysymys, ketä veloittaisin palveluksistani, mutta päätin jättää sen pohtimisen myöhemmäksi.

"Meidän täytyy aloittaa tuhoamalla pisarat. Jos joukot ehtivät ottamaan niitä, on meidän tarumme lopussa. Sen jälkeen meidän täytyy sulkea kaikki tehtaan ovet ja portit. Sitten sytytämme iloisen rovion, ja saamme lämmitellä sen loisteessa, kun oliot mieheni mukaan lukien kärventyvät sisällä hengiltä", Eva kertasi suunnitelmaa haaveksiva katse silmissään.

"Yksi paha ongelma on siinä, ettemme tiedä, minne pisarat on varastoitu", osallistui Jon lopulta keskusteluun levittäen huoneen pöydälle tehtaan pohjapiirustusta. "Minä vien viikon aikana kertyneet pisarat aina perjantaisin tehtailijalle itselleen hänen toimistoonsa. Sikäli kun olen nähnyt, hän ei poistu niiden kanssa toimistostaan. Huoneesta pääsee myös hissillä kaikkiin tehtaan kerroksiin. Ne siis voivat olla missä vaan. Joukkojen ulottuvilla ne eivät kuitenkaan ole. Ne eivät pystyisi pitämään käpäliään irti pisaroista. Siksi Boforia ei voi lähettää niitä etsimään."

"Kertokaa minulle kaikki se, mitä tiedätte tästä rakennuksesta", kehotin Evaa ja Jonia katsellen sokkeloista pohjapiirrosta. Tulevan tehtäväni laatu ja arvoituksellisuus kutittivat miellyttävästi aivojeni osia, kapseloituja ja kapseloimattomia. Tutkimme pohjapiirrosta, ja teimme suunnitelmia aamun valkenemiseen asti.

Eva kattoi aamupalaa pöydälle. Aamun valo tunkeutui paksun pilviverhon läpi ja viipaloitui säleverhojen raoista keskuuteemme. Kelmeänäkin se häikäisi väsyneet silmämme. Eva ojensi ovenraosta aamupalaa myös Boforille. Nähdessäni sen minun oli taas hieman helpompi uskoa äsken kuulemiini asioihin. Minua puistatti.

"Nyt lepäämme. Lähdemme liikkeelle illan hämärtyessä. Varjoihin on helppo piiloutua", Eva ilmoitti.

Minä etsin takkini naulakosta ja sen taskusta hammasharjan. Vaikka keikoillani vaaransinkin monta muuta asiaa, henkilökohtaista hygieniaani en vaarantanut milloinkaan. Peseytyessäni Eva oli vetäytynyt makuualkoviin ja Jon oli paneutunut makuulle kapealle vuoteelle huoneen nurkkaan. Minä otin rähjääntyneen takkini peitokseni ja kellahdin sohvalle. Vaivalloisesti kykenin vajoamaan ohueen uneen. Onneksi kuitenkin unessani häivähti kuvia kukkivista mantelipuista. Ne lohduttivat minua suuresti.

Illan tullen heräilimme jännittyneinä. Söimme aterian, joka antaisi meille voimia tekemättä kuitenkaan liian kylläiseksi tai väsyneeksi. Vaitonaisina kertasimme pohjapiirrosta. Eva toi meille kaapista tummat ja ihonmyötäiset asut.

"Pukeudumme näihin. Nämä hämäävät olioita", hän sanoi.

Materiaali tuntui omituiselta, ihan miellyttävältä, mutta ehdottomasti omituiselta.

"Onko tämä..." jätin kysymyksen puolitiehen.

"On", Eva vastasi. "Nämä on tehty makkaraksi päätyneiden olioiden ihosta. Näissä on jäljellä riittävästi niiden omaa hajua, jotta se peittää meidän hajuamme."

Epäkelvoista ulkoavaruuden sotilaista oli siis jotain hyötyä ihmiskunnalle, ajattelin kiskoessani ihopukua ylleni. Vyötärölle kiinnitimme vyöt, joissa roikkui joitakin tarvekaluja, köyttä ja pieni asevalikoima. Pakkauduimme autoon, ja Boforin kuljettamana lähdimme kohti sylttytehdasta.

Autossa Eva kaivoi esille pisarat laukustaan ja antoi yhden jokaiselle meistä.

"Annostus on näiden kanssa tärkeää. Me ihmiset tarvitsemme tätä eri annoksen kuin nuo avaruusoliot, mutta liian suuri annos tappaa miltei välittömästi eikä liian pieni annos suojaa tarpeeksi. Jon antaa sinulle osan omasta pisarastaan."

Jon nyppi pisarasta palasia irti samoin kuin olin nähnyt hänen sillalla tekevän, ja antoi palat minulle. Ne sulautuivat omaan pisaraani muodostaen suurehkon, kullanvärisen, hiljaa kämmenelläni värisevän pallukan. Kurkkuani alkoi kuristaa ajatus sen sullomisesta suuhuni ja kaipasin savuketta enemmän kuin koskaan. Jon avasi suunsa ammolleen ja ahtoi oman pisaransa sinne. Jälleen hän näytti tukehtuvan siihen. Eva katseli tyynesti vieressä. Jon kakoi aikansa ja tokeni suupalastaan yhtä yllättäen kuin sillallakin. Eva katsoi minua odottavasti.

"Onko tämä varmasti sopivankokoinen?" kysyin epäluuloisesti, sillä Evan pisara oli paljon pienempi.

Hän otti pisaran kädestäni ja punnitsi sitä hetken kädessään. Sitten hän nipisti omasta pisarastaan pienen hiukkasen ja lisäsi sen minun pisaraani.

"Nyt se on hyvä. Minulla on pienempi, koska... koska naisilla täytyy olla. Anna mennä vaan. Älä pure sitä. Jos se päätyy vatsaasi, se tuhoutuu vatsahapoissa. Sen täytyy sulaa nielussasi. Se tuntuu pahalta, mutta selviät siitä. Ja muista, että tämä ei tee sinua haavoittumattomaksi. Jos saat pahan haavan ja vuodat kuiviin, niin sinä todellakin vuodat kuiviin, mutta kuolet vasta kun pisaran vaikutus lakkaa", Eva opasti.

Minä olin edelleen erittäin epäluuloinen, mutta tehtaan lähestyminen pakotti minut toimimaan. Tungin pallukan suuhuni ja yritin olla nielemättä sitä.

Tukehtumisen tunne oli karmaiseva. Tunsin miten silmäni muljahtivat nurin. Pisara levisi epämiellyttävästi nieluuni, tuntui pursuavan korviini ja tursuavan nenästäni. Olin jo täysin varma, että elämäni sai näin vähemmän kunniakkaan lopun, kun pisara humahtikin limakalvojeni läpi ja imeytyi verenkiertooni. Tunsin oudon elinvoiman täyttävän suoneni, ja silmieni pyörähdettyä paikoilleen koin ympäröivän maailman syvemmin ja terävämmin. Toivoin todella, että tätä ainetta olisi aina käytettävissäni.

Eva otti oman pisaransa ja peitti kasvonsa säilyttääkseen naisellisen elegans-

sinsa kakomisvaiheen ajaksi. Hän oli juuri selvinnyt omasta pisarastaan, kun Bofor pysäytti auton tehtaan varjoon.

"Yksi kysymys, namu", sanoin Evalle, "missä miehesi on nyt?"

"Tähän aikaan hän aina valvoo joukoista poistettujen teurastusta. Hänellä ei ole syytä olla sieltä poissa tänään tänään. Bofor ilmoitti hänelle hoitaneensa ongelman, eli sinut Pete, oma-aloitteisesti", hän vastasi, ja Jon nyökytteli vieressä Boforin ollessa yhtä seurallinen kuin hautakivi.

"Okei, maailman pelastaminen voi minun puolestani alkaa", sanoin adrenaliinin virratessa suonissani.

Nousimme kolmisin autosta, ja kuljimme korkean muurin viertä kohti paikkaa, josta pääsisimme yli. Pari rakkia, takkuisia kuin elinkautisvangin rikosvyyhti, läähätteli portilla niin lumoutuneina tehtaan ympärillä leijuvasta vastapaistetun koiransyltyn hajusta, etteivät kiinnittäneet meihin mitään huomiota. Ylitimme muurin kohdasta, jossa suuri puu oli kasvanut muuriin kiinni, ja sen oksat roikkuivat sisäpihalle maata hipoen. Hiivimme muurin viertä kohti rakennusta ja tikapuita. Tehtaan koneiden pauhu kuului vaimeana paksujen tiiliseinien ulkopuolellekin.

Toimisto oli kolmannessa kerroksessa, joten meidän täytyi ensin kiivetä katolle ja laskeutua sieltä köyden avulla toimiston ikkunan luo. Minä menin ensimmäisenä, ja avasin ikkunan leikattuani lasiin aukon lasiveitsellä. Eva ja Jon

© Tuomo Veijanen 2011

seurasivat ketterästi perässä ja tömähtivät hiljaisesti toimiston lattialle.

Ensimmäinen vaihe olisi etsiä pisarat. Joukkojen tilat olivat alimmassa kerroksessa, valtaisassa onkalossa maan alla. Siellä pisarat eivät ainakaan olisi. Seuraavassa kahden kerroksen kokoisessa tilassa olivat makkaranpaistouunit ja raaka-aineen, eli poistettujen sotilaiden, käsittelytilat. Sielläkään pisarat eivät luultavasti olisi. Jäljellä olisi tämä ja ylin kerros. Pisaroita olisi kuitenkin hyvin paljon, ne vaatisivat kohtalaisen suuren tilan. Ne pitäisi pystyä paikantamaan helposti.

Tutkimme huoneen läpikotaisin. Ei mitään salaovia. Kiipesimme hissikuilua pitkin ylempään kerrokseen. Avasimme hissin oven varoen. Käytävä oli tyhjä ja pimeä. Astuimme käytävään ja lähdimme etenemään käytävää pitkin Kauempana käytävän päässä, risteävää käytävää pitkin, vilahti jotain.

"Shhh..." Eva suhisi. "Sankkerivartio. Ajattelinkin, että jollain pisaroita vartioidaan."

"Huh", puuskahti Jon, "pelkäsin, että törmäisimme täällä teuras..."

"Tehtailijaan", jatkoi Eva Jonin puheen päälle. "Se olisi ollut ikävä yllätys. Sankkereista me selviämme helpommin. Ne muistuttavat ehkä eniten meidän koiriamme, paitsi että ne ovat pienen hevosen kokoisia. Ne eivät ole järin älykkäitä, mutta sitäkin tehokkaampia, mikäli jäämme niiden armoille. Niillä on venyvä kaula, ja ne voivat kurkkia nurkkien taakse. Muistakaa varoa."

Käytävä oli pitkä, ja siinä oli lukuisia ovia. Hiivimme ovelta ovelle ja kuulostelimme niiden takana. Kaikkialla oli hiirenhiljaista. Auoimme ovia ja tutkimme huoneita. Niissä varastoitiin mitä ihmeellisimpiä asioita ja esineitä, kaikkea mitä Maassa tai avaruudessa ikinä saattoi kuvitella tarvittavan. Hyödyllisimmän löydön teimme varastosta, jossa säilytettiin vahtisankkereiden muonaa. Muutama ovi myöhemmin löytyi valtaisa alkoholijuomien varasto.

"Niin, kaiken muun lisäksi mieheni on kovin kiintynyt alkoholiin", Eva huokaisi raskaasti.

Suloisen yhteisymmärryksen vallitessa päätimme kokeilla uhkarohkeaa suunnitelmaa. Palasimme muonavarastoon mukanamme syleittäin likööripulloja. Evan mukaan sankkerit sietivät huonosti mitään vieraita kemikaaleja. Revimme auki muonasäkkejä ja levittelimme lattialle koiransylttyä. Imeytimme niihin pullotolkulla likööriä.

Sankkerit olivat vuosia viettäneet rauhallista elämää vailla todellisia vartiointitehtäviä, ruokailu päivän kohokohtana. Kukaan ulkopuolinen ei ollut koskaan yrittänyt tunkeutua tiloihin, eivätkä ne osanneet odottaa sellaista tapahtuvaksi tänäänkään. Siihen meidän oli luotettava, niiden laiskanpulskeaan olotilaan ja ruokahaluun.

Jätimme muonavaraston oven auki ja hiivimme piiloon johonkin romuvarastoon muutaman oven päähän. Jäimme kuuntelemaan korvat oveen painettuina. Hetkisen kuluttua kuulimme käytävältä askeltamista, nuuhkimista ja lää-

hättelyä. Sankkereita tuli ensin yksi, sitten toinen, kolmas ja lopulta koko lauma. Muonavarastosta alkoi kuulua aterioinnin mäiskettä, murahtelua ja rähähtelyä.

Kurkistimme varoen ovesta. Sankkerit vaikuttivat erittäin keskittyneeltä ruokailuun. Henkeämme pidätellen hiivimme selät seinää vasten tuijottaen muonavaraston oviaukkoa. Jokin kumma tunne sai minut katsomaan toiseen suuntaan, kun lähestyimme risteävää käytävää. Kulman takaa kurkkiva sankkeri venytti kaulaansa ja lähestyi päätäni kammottava kita ammollaan. Onneksi huuto pysähtyi huulilleni ja käteni toimi päätäni nopeammin. Nappasin jotain vyöltäni, ja työnsin sen pitkittäin sankkerin suuhun. Otus puisteli uristen päätään hammasharjani pakottaessa sen pitämään kitansa auki.

Eva nappasi pelottomasti sankkerin pään kainaloonsa ja piteli hangoittelevaa oliota urhoollisesti, kunnes minä sain tuupattua sen peräpään lähimpään varastohuoneeseen. Sulloimme sinne myös sen pään kauloineen. Suljimme oven ja nojasimme siihen hengästyneinä. Jokin välähti meidän mielissämme suurin piirtein yhtä aikaa.

Olimme sulloneet suututetun sankkerin juuri siihen varastoon, jossa pisarat olivat.

Jotain oli nyt pielessä. Ovi oli lujatekoinen kuin eläintarhan gorillatalossa, ja siinä oli salpa ja lukko. Miksi se ei ollut lukittuna? Saman tien vastaus pölähti ulos varastosta ja jäi säikähtäneenä nojailemaan oveen. Sylttytehtailija itse siis oli ollut varastossa ja joutui pakenemaan hermostunutta sankkeriaan.

Tehtailijan ilmettä olisi voinut kuvailla näkemisen arvoiseksi, kun hän tajusi myös meidän olevan käytävässä. Oven läpi varastosta kuului kaatuvien hyllyjen ryskettä ja pisaroiden litsahtelua niiden polkeutuessa raivoavan sankkerin jalkoihin. Tehtailijan silmämunat näyttivät puristuvan tuskallisesti ulos kuopistaan samalla, kun pinnalliset verisuonet ratkeilivat hänen turpeassa nenässään. Suu avautui ja sulkeutui muodostaen äänettömästi kirosanoja raivon tukahduttaessa huudon hänen kurkkuunsa.

Tuuppasimme ripeästi tehtailijan takaisin varastohuoneeseen. Hän alkoi hakata ovea huutaen suureen ääneen. Ruokailevat sankkeritkin havahtuivat ääniin ja ryntäsivät hoippuen paikalle. Meillä oli yllä sylttysotilaista tehdyt puvut, jotka toki peittivät ihmisen hajuamme, mutta meillä ei ollut aavistustakaan, oliko se hyvä vai paha asia.

Sankkerit lähestyivät meitä rykelmänä kaulojansa venytellen ja ilmaa nuuhkien. Vedin Evan ja Jonin taakseni ja painauduimme seinää vasten. Avasin oven kilveksi meidän ja juopuneiden sankkerien välille. Tehtailija astui huutaen käytävään, mutta vaikeni nähdessään sankkerit. Silmänräpäyksessä ne kohdistivat kiinnostuksensa tehtailijaan. Ilmeisesti ne olivat päässeet alkoholin makuun, ja tehtailijan alkoholinhuuruinen hengitys, vieläpä raivoisan voimakas, oli niistä paljon houkuttelevampi kuin meidän vieno syltyntuok-

summe. Ne syöksyivät pisaravarastoon, ja sinne katosi sylttytehtailijakin kuin paistinpala lihamyllyyn.

Parin sekunnin ajan katsoimme pelottavasti vellovaa sankkerilaumaa oviaukosta. Jostain sieltä rähinän seasta joku niistä venytti uskomattoman kaulansa meitä kohti ja silmänräpäyksessä iski hampaansa Evan käsivarteen. Jon kalautti sitä jakoavaimella päähän, ja se avasi kitansa Joninkin käsivartta hamuten. Minä työnsin ovea kiinni, ja olisin ollut hyvin tyytyväinen, jos sankkerin pää olisi leikkautunut irti, mutta se sai kelattua kaulansa ja päänsä oven välistä pois.

Salpasimme ja lukitsimme oven, ja pakenimme katsomatta taksemme. Hissin luona painoimme nappia, ja odotimme sitä ikuisuudelta tuntuvan ajan. Sullouduimme hissiin, matkustimme toimistokerrokseen ja rojahdimme hengästyneinä lattialle.

"Poika, muista tämä: alkoholi todella vaarantaa terveytesi", sanoin Jonille vakaumuksen syvällä rintaäänellä.

Hurjistuneet sankkerit olivat tuhonneet pisaravaraston ja siinä samalla myös sylttytehtailijan, mikä oli varsin kätevää. Seuraavaksi meidän tulisi sytyttää tehtaassa valtaisa tulipalo, joka tuhoaisi myös maanalaisen kerroksen ja sotilasjoukot. Enää en epäillyt niiden olemassaoloa vähääkään. Yllätyksellisyys olisi meidän puolellamme. Joukot olivat täysin tietämättömiä yläkerran tapahtumista eivätkä osaisi olla varuillaan. Se oli ensiarvoisen tärkeää, koska varmistaaksemme niiden täydellisen tuhoutumisen, meidän tuli päästä mahdollisimman lähelle joukkoja ja sytyttää tuli siellä. Mutta miten? Tehdas oli tiilirakenteinen, eikä sisällä ollut juurikaan palavaa materiaalia.

"Tässä kohtaa minä käyttäisin teurastajia", Eva sanoi katsellen minua varovaisesti.

Sana "teurastaja" aiheutti kylmiä väristyksiä pitkin kylkiäni.

"Teurastajia? Kertoisitko heistä lisää, puluseni?" sanoin Evalle kohteliaasti mutta koleasti. Ulkoavaruuden teurastajista olisin erittäin mielelläni kuullut paljon aiemmin.

"Ne ovat gonorea-rotua, ja niitä tuli alkujoukkojen mukana muutamia sotilaallisiin tarkoituksiin, mutta mieheni keksi niille muuta tekemistä ennen sotatoimien alkamista. Ne huolehtivat makkaraksi joutuvien sotilaiden lopettamisesta, koska ne tuottavat kaasua, joka tainnuttaa sotilaat, ja sen jälkeen teurastajat murtavat tainnutettujen sotilaiden niskat. Kaasu, jota ne tuottavat, on lisäksi erittäin räjähdysherkkää. Periaatteessa tulipalon sytyttäminen niiden avulla on helppoa."

"Periaatteessa?" kysyin kylmäävän tunteen aina vain kasvaessa.

"Niin, ne ovat sangen isoja ja kohtalaisen pelottavia. Ne tuottavat tainnutuskaasuansa ärsyyntyessään. Asian hyvä ja huono puoli on se, että ne ärsyyntyvät mistä vain. Ajoitus on hyvin tärkeää, kun toimitaan niiden kanssa. Meidän täytyy saada ne oikeaan paikkaan. Siitä ne luultavasti jo ärsyyntyvät niin, että kaasua tulee riittävästi. Meidän täy-

tyy myös pysytellä piilossa, jotta ne eivät kohdista raivoaan meihin, ja saada kaasu syttymään riittävän etäältä, jotta ehdimme paeta räjähdystä ja tulipaloa."

"Aikamoinen yhtälö, rouvaseni. Kuolemattomuus tulee tänä iltana todella tarpeeseen."

Toimistokerros oli meitä lukuun ottamatta täysin tyhjä elollisista olennoista. Laskeutuessamme alempaan kerrokseen, suureen syltynpaistohalliin, tehtaan melu kasvoi korviasärkeväksi. Melu hämärsi harkintakykyämme ja teki meidät varomattomiksi. Viimeisestä käytävän mutkasta miltei kävelimme sotajoukkojen syliin. Melu ei tullutkaan nylkemiskoneista, lihamyllyistä eikä uuneista, vaan valmiustilassa olevista sotajoukoista. Liikekannallepano oli alkamassa, ja joukot odottivat hallissa kultaisia kuolemattomuuspisaroita, remuten innosta kuin laivaston pojat satamabaarissa iltalomalla. Kulman takana varjoihin liiskaantuneena arvioimme hätäisesti jäljellä olevia mahdollisuuksiamme. Myös sitä jäisimmekö edes eloon.

Jon muisteli tehtaan pohjapiirustusta silmät ummessa.

"Kondylomien tilojen...", hän aloitti.

"Lonkyd... siis minkä?" keskeytin minä.

"Kondylomien. Se on niiden rotu, noiden Boforin kaltaisten. Niiden majoitustilat ovat onkaloissa maan alla. Gonoreoiden tilat eivät siis voi olla siellä, koska muuten tämä tehdas olisi räjähtänyt jo aikaa sitten. Gonoreat olivat töissä tässä kerroksessa, joten niiden tilojen täytyy olla tässä hyvin lähellä, ettei niitä ole tarvinnut kuljettaa pitkää matkaa. Ne todella ärsyyntyvät hyvin vähästä."

"Onko teurastamon takana isoa tilaa?" kysyi Eva Jonilta. "Siellä ne olisivat vain oven avauksen päässä työpisteeltään."

"Onhan siellä", Jon nyökytteli edelleen silmät ummessa.

"Mutta jos ne olisivat tässä kerroksessa nyt, niin eivätkö ne olisi jo räjäyttäneet koko sylttytehtaan jäljettömiin? Tämä meteli riittäisi hermostuttamaan kumiankankin saatikka jotain lyhytpinnaisempaa", minä totesin puristellen puvun alle pujottamaani tikkuaskia.

"Se on aivan totta", Eva vastasi hyvin miettiväisenä. "Mutta muuta paikkaa me emme niille tiedä. Ylemmissä kerroksissa ne eivät olleet. Onkalot maan alla ovat vielä epätodennäköisempiä. Meidän on viisainta tutkia ensin teurastamon ympäristö."

Katselin varjoihin ja yritin tavoittaa Evan katsetta. Hallista seinien kautta heijastuva valo sai hänen silmänsä hehkumaan oudosti, todella oudosti, kuin karkaistu metalli. Puistattelin itseäni, viimeisen vuorokauden värikkäät tapahtumat saivat varmaan mielikuvitukseni kuhisemaan kuin ampiaispesä. Eva käänsi päätään, ja kumma valo katosi hänen silmistään.

"Tutkitaan se sitten. Minne suuntaan?" kysyin.

"Tuonne", vastasi Jon osoittaen suoraan hallin toiselle puolelle, mekastavan kondylomajoukon taakse.

"Voi saakutti", voihkaisin. "Niinpä tietysti. Tuonnehan me luikaistaan helposti kuin hiiret nalkkiin."

Odottamaton käänne sai Evankin hermostumaan.

"Aiotko nyt kantaa tänne kahmalokaupalla sytykkeitä ja raapia sitten tulitikkujasi?" hän tiuskaisi.

"No järkevämpää sekin olisi kuin saapastella tuonne paloiteltavaksi. Kuolemattomuus ei meitä ilahduta jos ollaan kilon kappaleina", jatkoin riitelyä.

"Pete, anna tulitikkusi minulle", Jon sanoi väliin. "Minä menen Evan kanssa tuonne."

Eva ja Jon odottivat hiljaa.

"Sinä palaat toimistokerrokseen, Jon. Jos me epäonnistumme, täytyy sinun yrittää sytyttää palo siellä. Sieltä pääset myös helpoimmin ulos", sanoin Jonille. "Sinut, lintuseni, tarvitsen mukaani", jatkoin osoittaen sanani Evalle. "Voitte hyvästellä, koska luultavasti ette enää tapaa."

Käännyin selin kumppaneihini antaakseni heille hetken aikaa tunteiluun. Sinä ohikiitävänä hetkenä mietin tuoksuvia oksia, kukkivia magnolioita ja savukkeesta nousevaa savukiehkuraa. Toinen elämäni oli todennäköisesti loppusuoralla, ja tulisin ehkä vain katoamaan jäljettömiin. Pöly laskeutuisi hiljalleen toimistohuoneeni kalusteille, sähköt katkeaisivat maksamattomiin laskuihin, puhelin lakkaisi soimasta, pettävät puolisot paljastaisi joku muu. Minut julistettaisiin kuolleeksi kymmenen vuoden kuluttua. Salamyhkäisen yksityisetsivän salamyhkäinen loppu. Ei lainkaan sankaritarina-ainesta.

Eva tuli viereeni. Olimme valmiita lähtemään.

Seiniä vasten painautuneena pujahtelimme halliin. Syltynpaistouunit loivat armeliaita varjoja, joihin saatoimme piiloutua. Kondylomat parveilivat mieluummin hallin keskiosassa kuin seinien lähellä uunien varjoissa. Harppaus harppaukselta, varjo varjolta me pääsimme eteenpäin. Kondylomat olivat sellaisessa joukkohurmiossa, että ne eivät kiinnittäneet varjoihin huomiota. Silti pidin suurena ihmeenä jokaista ottamaamme askelta.

Puolessavälissä matkaamme joukot olivat levittäytyneet jo seinään asti. Jäimme jonkin suuren laitteen varjoon tutkailemaan tilannetta. Eva otti vyöltään jotain ja heitti sen salin keskiosaa kohti. Pieni taltta kierähti näppärästi ilmassa ja iskeytyi yhden kondyloman poskeen ja kimposi siitä seuraavan päälakeen. Ne käännähtivät katselemaan ympärilleen etsien syyllistä ja kävivät lähimmän lajitoverinsa kimppuun. Tappelunnujakka levisi aaltona miltei koko saliin. Seiniin nojailleet oliot ryntäsivät innokkaasti mukaan rähinään, ja pääsimme taas etenemään hyvän matkaa.

"Loistavaa, enkelini", ylistin Evaa, kun taas painauduimme huohottaen varjoihin.

Sisäänkäynti teurastamoon oli enää muutaman luikahduksen päässä, kun edelleen tappeleva kondylomajoukko horjahti sille seinustalle, jolla me piileskelimme. Vellovan joukon voima imaisi meidät mukaansa. Me löimme, hak-

kasimme, tönimme ja tuupimme yrittäessämme päästä pois niiden keskeltä. Muutama niistä huomasi meidän olevan ihmisiä, mutta niiden huudot hukkuivat reuhaavan lauman meluun ja vellonta imi niitäkin mukaansa, eivätkä ne pystyneet tavoittamaan meitä. Siitä huolimatta meitäkin lyötiin, hakattiin, tönittiin ja tuupittiin enemmän kuin riittävästi. Minun muistikapselini sai osuman hurjistuneiden avaruusolioiden hienhajusta, enkä edes halua kuvitella miksi.

Olimme aika rähjääntyneitä, kun lopulta raivasimme tiemme ulos kondylomien keskeltä ja livahdimme teurastamoon turvaan. Oliot ymmärrettävästi karttoivat sitä, eikä siellä ollut niistä yhtäkään. Teurastamosta pääsi edelleen jatkamaan matkaa kolmen oven kautta. Eva valitsi hetkeäkään epäröimättä ovista kookkaimman.

"Sanoinhan, että ne ovat kohtalaisen suuria", hän selitti.

"Odotas vähän, nuppu. Ennen kuin menemme tuosta ovesta, kerro missä on lähin tie ulos", kysyin elätellen pientä toivetta eloonjäämisestä.

"Makkarahallin puolella näit varmaan ison punaisen kaksoisoven. Juokse sitä kohti", Eva sanoi kiivaasti hengittäen.

Laskimme kolmeen ja vedimme oven auki. Kyyristyimme sen taakse piiloon gonoreahyökkäyksen varalta. Mitään ei tapahtunut. Eva kurkisti varoen sisään ja huokaisi raskaasti. Minäkin kurkistin huoneeseen. Suuret olennot nukkuivat lattialla tyhjennettyjen viinapullojen ympäröiminä. Astuin sisään niiden keskelle.

"Kuningas alkoholi on ehtinyt meitä ennen. Voi saamari", sanoin ja potkaisin kaikin voimin lähinnä makoilevaa gonorean ruhoa.

"Entäs sitten? Palataanko takaisin sytykelinjalle?" heitin kysymyksen ovensuussa seisovalle Evalle.

Eva puristi silmiään kiinni ja hieroi ohimoitaan. Minäkin suljin silmäni ja keskityin miettimään seuraavaa siirtoa. Haju ympärilläni alkoi vähitellen tiivistyä ja havahduin mietteistäni.

"Mitä helv-" aloin ihmetellä.

"Isä!" kuulin Jonin parkaisevan. "Varo!"

"-ettiä!" Avasin silmäni ja näin Jonin, joka tuijotti taakseni kauhistuneena.

Vilkaisin taakseni ja näin potkaisemani gonorean nousseen seisomaan ja huokuvan kaasuaan.

"Juoskaa!" karjaisin, ja lähdimme pinkomaan pakoon henkiemme edestä.

Juoksimme syltynpaistohalliin ja syöksyimme vieläkin tappelevan kondylomalauman sekaan. Nekin näkivät peräämme rynnänneen gonorean ja lakosivat pois tieltämme. Paiskauduimme vasten punaista kaksoisovea ja se avautui edessämme, kierähdimme ovesta ulos ja salpasimme sen jäljessämme, kuten viileä yöilma salpasi nyt hengityksemme. Vapisevin käsin kaivelin pukuni alta tulitikkuni. Eva ruuvasi pienen tuuletusritilän ovesta irti. Gonorea raivosi ja paiskoi ovea sisäpuolelta. Kondylomat mylvivät kauhuissaan. Eva ja Jon juoksivat seinänviertä pitkin kauemmas. Minä sytytin tulitikun, ja pudotin sen tuuletusaukosta.

Paksu tiiliseinä suojasi heitä räjähdykseltä, mutta räjähdyksen paineaallon irti repäisemä metalliovi leikkasi lentäessään minun kaulani katki. Maailma pyöri karusellina ympäri, kun pääni kieri pitkin pihaa. Näin vartaloni seisovan horjahdellen veren pulputessa kaulantyngästä.

Kuulin Evan kirkuvan. Jon tuli pääni luo ja poimi sen syliinsä. Eva juoksi vartaloni luo ja raahasi tulipalon kuumuudessa kyyristellen vartaloni istumaan muurin viereen sen puun katveeseen, jota pitkin olimme muutamia tunteja sitten laskeutuneet pihalle. Jon istutti pääni harteilleni. Eihän se siihen kiinni enää kasvaisi, mutta se näytti epäilemättä vähemmän irvokkaalta.

Puusta kuului kahinaa ja rytinää. Bofor laskeutui viereemme. Se ja Eva katselivat hetken toisiaan, ja Eva nyökkäsi sille. Bofor käänsi meille selkänsä ja käveli tyynen rauhallisesti palavaan, räjähtelevään ja sortuvaan tehtaaseen.

"Isä, minä seurasin sinua sittenkin", Jon sanoi kyyneliä silmissään.

"Jon, vaikka se oli rohkeaa, se oli myös tyhmää ja hyvin vaarallista", sanoi Eva.

"Jon on sinun poikasi", hän jatkoi osoittaen sanansa minulle. "Sinä ja vaimosi erositte, kun Jon oli pieni. Hän menetti äitinsä onnettomuudessa, ja sinun muistosi hänestä sulkeutuivat kapseliin. Vaimosi äiti on kasvattanut Jonia ja minä olen ollut apuna."

Räpyttelin silmiäni hämmästyneenä. Vielä eilen olin ollut yksinäinen ratsastaja, paatunut likasankoja kaiveleva yksityisetsivä. Sen jälkeen olin kuullut olevani paitsi puutarhuri, myös isä, ja osallistunut maailman pelastamiseen avaruusolioiden hyökkäykseltä. Kyllä elämä saattoikin ällistyttää. Kuten kuolemakin.

"Kuinka minun nyt käy?" kysyi Jon Evalta.

"Älä huoli, jatkamme kuten ennenkin", Eva lohdutti. "Peten kohtalo on kovin surullinen, mutta meidän elämämme jatkuu silti. Minut tehtiin kestämään, pidän sinusta huolta vielä kauan."

"Etkö sinä sitten lähde takaisin?" Jon kysyi.

"En voisi vaikka haluaisinkin. Aluskin palaa tuolla", Eva nyökkäsi tehtaaseen päin. "Enkä lähtisi vaikka voisinkin. Minä viihdyn täällä. Sitä paitsi minulla on hallussani erinomainen koiranmakkararesepti. Voin tienata elantoni sillä, kunhan löydän korvaavaa lihaa. Ja sinä Jon voisit opiskella isäsi lailla puutarhuriksi. Pisaroista saisit varmaan erinomaista kasviravinnetta", Eva puheli ja kääri pukunsa hihaa haavoittuneen käsivarren päältä. Näin haavasta vuotavan vaaleansinistä nestettä.

"Minut koottiin ihmisen osista ja tehtiin Maan ihmisen kaltaiseksi. Minä olin se, joka tuli tänne pienen alkujoukon kanssa. Tarkoitus oli harjoittaa hieman kaivostoimintaa ja palata malmilastin kanssa takaisin, mutta se tyrehtyi suuruudenhullun mieheni ahneuteen. Tehtailija oli Maan ihminen. Psi-kyvyilläni etsin hänet avustamaan toimintaani, mutta arvioin hänen luonteensa täy-

sin väärin. Hänen ahneutensa oli suurempi kuin järkensä. Siksi tässä kävi niin kuin kävi, ja hän sai täysin ansionsa mukaan", Eva jatkoi.

Minä muljauttelin silmiäni äkäisesti. Tämänkin olisin mieluusti kuullut aiemmin.

"Sinä, Pete, sen sijaan et saanut ollenkaan sellaista elämää ja kuolemaa kuin olisit ansainnut", hän silitti hiuksiani. "Mutta nyt meidän täytyy kiirehtiä ja viedä sinut, Pete, pois täältä ennen kuin poliisi ja palokunta tulevat."

"Entä tehtailija? Älysikö hän ottaa pisaran varastossa?" Jon kysyi.

"Ei sillä ole väliä", Eva vastasi, "jos ottikin, häntä ei löydetä raunioista ajoissa."

Eva raahasi minua kainaloista roikottaen, ja Jon poimi pääni hellästi syliinsä.

”Isä, minä kannan sinut”, hän sanoi kyynelten virratessa poskillaan.

Hymyilin hänelle kannustavasti omien kyynelteni läpi. He veivät minut autoon ja takaisin Evan salaiseen turvapaikkaan, josta olimme illalla lähteneet liikkeelle.

Aamuun mennessä sylttytehtaasta oli jäljellä enää valtaisa rauniolöjä ja lehdessä juttu tulipalosta. Jon piti lehteä edessäni, että saatoin lukea sen. Siihen oli painettu kuva suruharsoon pukeutuneesta leskestä ja lisäksi siinä oli lennokkaita arvailuja tuhon syistä. Tosin totuus oli tällä kertaa paljon arvailuja ihmeellisempi. Päivällä Eva harjasi hampaani viimeisen kerran. Arvostin elettä suuresti. Maailma lepäsi mukavasti laakereillaan, ja minun henkeni haihtui illan tullen maailmankaikkeuteen kuin savukiehkura länsituuleen.

© Tuomo Veijanen 2011

Liisa Nurro *on keski-ikää kolkuttelleva satunnaiskirjoittaja, joka kirjoittaa silloin kun arki antaa myöten. Hän kaipaa kauneutta, ymmärtää rujoutta ja arvostaa humoristisuutta. Hän kokee suurimmat valaistumisensa juuri näiden kolmen törmäyspisteessä.*

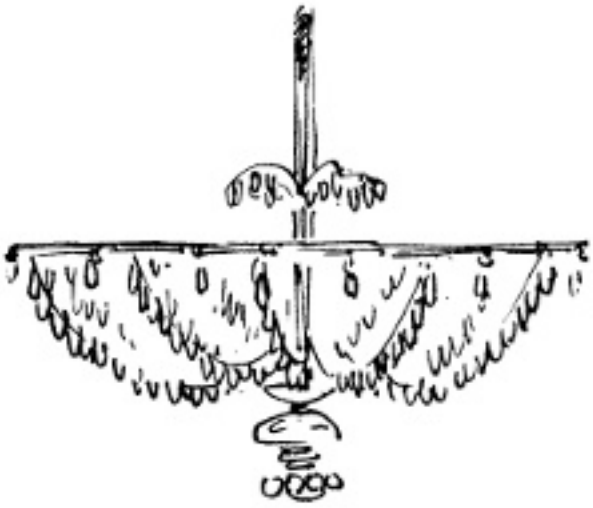

© Tuomo Veijanen 2011

Kirsi Ervasti

Valkoista valoa

Sanomalehti rapisi käsissäni. Käänsin sivuja kärsimättömästi, kunnes löysin henkilökohtaista-palstan. Luin ilmoitukset läpi, mutta yksikään niistä ei sisältänyt kaipaamani salaista koodia. Aloin epäillä yhteyshenkilön unohtaneen minut kokonaan. Olin lähettänyt siirtopyyntöni jo kaksi viikkoa sitten samaisen lehden senssipalstalla.

Pääsisinköhän koskaan pois tältä hemmetin planeetalta?

Yksi vaihtoehto olisi käyttää hätäkoodia. Sen sai lähettää radioaalloille vasta, kun kaikki oli menossa päin helvettiä. Minulla se tilanne alkoi olla jo lähellä. Pelkäsin, että useampikin Maan ihmisistä oli päässyt jäljilleni. Ja itse tehtävä, sen toteutuminen ei olisi voinut olla enää paljon kauempana. Ihmiset eivät välittäneet tippaakaan aiheuttamastaan ilmastonmuutoksesta. Voisi melkein luulla, että heillä oli oma salainen suunnitelmansa tuhota koko planeetta ja kaikki elämä sen mukana. En keksinyt muutakaan selitystä heidän järjettömälle käytökselleen.

Ryttäsin lehden kasaan ja nakkasin sen huoneen nurkkaan.

Miksi yhteyshenkilöni ei vastannut siirtopyyntööni? Jos hän oli toiminut protokollan mukaan, emoalus oli lähettänyt hänelle vastauksensa jo ajat sitten. Nouto olisi voitu suorittaa heti sen perään. Mutta mitään ei ollut tapahtunut. Kirosin molempien sydämieni pohjasta.

”Rouva varapresidentti”, oven suusta kuului epäröivä ääni.

”Niin”, vastasin heikkohermoiselle, mutta sopivan hyväuskoiselle sihteerilleni.

”Energiaministeri pyytää päästä puheillenne.”

Kirosin toistamiseen. En todellakaan olisi halunnut tavata Robbinsia. Hän oli yksi niistä, joiden epäilin huomanneen erikoispiirteeni. Kuten sen, että en koskaan syönyt muiden seurassa. Tai että ajatukseni olivat välillä epäinhimillisen nopeita ja tarkkoja. Tai että unohdin joskus silmien räpyttelemisen pitkäksikin aikaa. Vaikka keinotekoinen kehoni oli aivan ihmisen näköinen, hajuinen ja oloinen, siltä puuttui osa ihmisiä rajoittavista tarpeista.

Ehkä juuri siksi ihmisestä käyminen oli paljon vaikeampaa kuin olin kuvitellut. Haaste piili heidän lajinsa alkeellisuudessa.

”Hyvä on, otan hänet vastaan”, lupasin vastahakoisesti. Välttely olisi herättänyt vain lisää epäilyksiä.

”Toivottavasti en häiritse?” Robbins kysyi kohteliaasti astuessaan sisään ja väläytti minulle tunnusmerkikseen muodostuneen leveän, valkoisen hymyn.

Hän oli näyttävästi ruskettunut, keski-ikäinen mies, joka hurmasi hymyllään naisäänestäjät puolelleen, mutta minut hän jätti kylmäksi. Lajini ei tarvinnut sukupuoliyhteyttä lisääntymiseen eikä yksilöidemme välillä esiintynyt minkäänlaista seksuaalista jännitettä. Olin immuuni sellaiselle.

”Et tietenkään”, vastasin ja nousin ylös. Kättelimme nopeasti ja istuuduimme alas.

”Haluan puhua vielä siitä äänestyksestä.”

Robbins viittasi edellisenä päivänä pidettyyn senaatin äänestykseen, jossa esitys kasvihuonekaasujen merkittävästä vähentämisestä kahden seuraavan vuoden kuluessa oli hylätty.

”Minusta tuntuu, että siellä tapahtui jotain hämärää”, Robbins jatkoi. ”Äänestys meni melkein tasan, vaikka kaikki ennakkokyselyt osoittivat esityksen saavan korkeintaan kolmanneksen äänistä taakseen. Miten se on mahdollista?”

”Ehkä senaattorit päättivät äänestää sittenkin omatuntonsa mukaan”, ehdotin ja yritin pitää ääneni kepeänä.

Todellisuudessa omatuntona olin toiminut minä, sillä olin tavannut senaattoreita etukäteen ja istuttanut kunkin alitajuntaan käskyn äänestää esityksen puolesta. Tapaamieni senaattoreiden määrä ei valitettavasti ollut riittänyt muuttamaan lopputulosta.

”Hah, hyvä vitsi”, Robbins sanoi kuivasti. ”Aivan kuin kukaan heistä voisi äänestää oman mielensä mukaan.”

Kohautin harteitani ja yritin pitää kasvoni peruslukemilla, vaikka Robbins alkoikin ärsyttää minua. Miksi hän jauhoi asiasta, vaikka äänestys ei ollut mennyt edes läpi? Olisi antanut sen jo olla.

”Tiesitkö, että osa republikaaneistakin äänesti esityksen puolesta?” hän kysyi seuraavaksi. ”Suurin osa heistähän ei edes usko ilmastonmuutokseen.”

Olin ottanut tietoisen riskin peukaloimalla myös republikaanien ajatuksia, mutta aika ei olisi yksinkertaisesti riittänyt pelkästään demokraattien jäljittämiseen.

”Vai niin”, mutisin ja pelasin aikaa. Minun piti keksiä äkkiä jokin looginen selitys.

Puhelin pirahti kerran ja valo syttyi palaamaan merkiksi siitä, että sihteeri oli linjalla. Nostin luurin korvalleni kiitollisena keskeytyksestä.

”Miehenne odottaa linjalla 3, asia on kuulemma tärkeä.”

”Ahaa, kiitos.”

Käännyin Robbinsin puoleen. ”Minulle on tulossa tärkeä puhelu. Meidän täytyy jatkaa keskustelua myöhemmin.”

Robbinsin kuuluisa hymy oli kadonnut, kun hän nousi ylös.

”Tottakai”, hän sanoi ja pudotti puolihuomaamatta pomminsa: ”Vielä yksi juttu. Lehtiin on tulossa tänään uutinen yksityisistä tapaamisistasi parinkymmenen senaattorin kanssa. Ilmeisesti kyseiset senaattorit äänestivät kaikki esityksen puolesta. Melkoinen sattuma, vai mitä?”

Huoneeseen laskeutui hiljaisuus. Silmäni rävähtivät auki enkä tällä kertaa edes välittänyt niiden räpsyttelystä. Aivoni löivät tyhjää.

”Lehtijuttu? Mistä?” kakistelin ja tuotin häpeää kahdeksanvuotiselle koulutukselleni Opistossa. Ihmisen teeskenteleminen vuodesta toiseen oli nähtävästi tylsistyttänyt aivojani. ”Mistä sinä tiedät sen?”

”Minulla on lähteeni.”

Robbins tuijotti minua rävähtämättä silmiin ja odotti vastausta. Päätin ottaa jälleen riskin.

”Tunnustan. Olen pohtinyt elämää seuraavien presidentinvaalien jälkeen ja tehnyt hieman tiedusteluja. Sekä demokraattien että republikaanien puolella”, sanoin ja tiesin Robbinsin ymmärtävän vihjeeni. Hän kuvitteli minun harkitsevan puolueen vaihtamista. Se sai energiaministerinkin vaikenemaan.

”Minun pitää ottaa se puhelu”, sanoin kiireesti. En halunnut, että Robbins ehtisi huomata, etten itse asiassa vastannut ollenkaan hänen alkuperäiseen kysymykseensä.

”Aivan, tottakai.”

Robbinsin poistuessa onnittelin itseäni. Välitön vaara oli ohi. Lehdistöä varten joutuisin tietenkin keksimään jonkin paremman, aukottoman selityksen.

Puhelimen pirahdus palautti mieleen linjalla odottavan mieheni. Nostin luurin korvalle ja painoin kolmosta.

”Sinulla oli asiaa?”

”Niin”, Nathan vastasi. ”Voitko tulla heti kotiin? Minun pitää kysyä sinulta jotain.”

Huokasin ääneen. ”Mitä nyt?”

Linjalle laskeutui painostava hiljaisuus.

”Anteeksi, ei ollut tarkoitus kuulostaa ilkeältä.”

Olin viime aikoina tiuskinut Nathanille aivan liikaa. Rakastavan aviovaimon esittäminen yhdelle miehelle oli vain monesti paljon vaikeampaa kuin varapresidentin esittäminen koko maailmalle.

”En halua puhua siitä puhelimessa”, Nathan sanoi lyhyesti.

”Mistä?”

”Tiedät kyllä”, Nathanin ääni tihkui pidäteltyä raivoa. ”Turha teeskennellä.”

Vilkaisin pöydällä olevaa kalenteria. Se oli tupaten täynnä tapaamisia kuten aina.

”En ehdi nyt mitenkään, mutta voin tulla töistä suoraan kotiin.”

Nathan ei vastannut mitään, vaan löi luurin korvaani. Se sai minut huolestumaan entistä enemmän.

Oliko hän saanut selville, että en ollutkaan ihminen? Ei sen pitänyt olla edes mahdollista, sillä hypnotisoin hänet päivittäin. Emoalukselta mukana tulleita tavaroitakin säilytin kellarissa

lukkojen takana. Kaiken piti olla kunnossa, mutta ilmeisesti näin ei ollut.

Puhelin alkoi taas soida ja valo syttyi palamaan. Napsautin kaiuttimen päälle ja sihteerin ääni tulvi huoneeseen: ”Teille on tullut viimeisen viiden minuutin aikana seitsemän soittopyyntöä lehdistöltä. Kaikki pyytävät kommenttia tapaamisistanne senaattoreiden kanssa.”

Asiaa sen kummemmin miettimättä aloin ladella sihteerilleni käskyjä ja delegaatio-ohjeita nopeaan tahtiin. Olin taas elementissäni. Tiesin täsmälleen, mitä minun piti tehdä. Sihteeri toteutti ohjeeni kyselemättä ja kahden tunnin kuluttua olin jo suorassa lähetyksessä yhdellä maan suurimmista uutiskanavista. Olin aikeissa antaa tiedotteen.

Rykäisin kurkkuani ja aloin lukea rauhalliseen tahtiin tekstiä, jonka kanslian väki oli minulle valtavalla kiireellä kyhännyt. Teksti oli kiireestä huolimatta vakuuttavaa ja pystyin suorastaan tuntemaan, kuinka se meni vastaanottimien ääreen kokoontuneeseen kansaan täydestä. Kukaan ei enää ihmettelisi tapaamisiani tai kuvittelisi minun lahjoneen senaattoreita puolelleni.

Rivien vähentyessä pohdin mielessäni, pitäisikö minun kertoa vielä se yksi asia. En ehtinyt tehdä päätöstä, kun sanat paperilla loppuivat. Tuli hetken hiljaisuus. Puheeni lähettämisestä huolehtivat miehet olivat jo katkaisemassa yhteyttä, kun jatkoin eteenpäin.

”Tämän lisäksi valitettava velvollisuuteni on ilmoittaa, että luovun virastani varapresidenttinä huomisesta alkaen. Toistan, luovun virastani varapresidenttinä. Kyseessä ovat henkilökohtaiset, yksityiselämään liittyvät syyt ja toivon, että minut sekä perheeni jätetään rauhaan asian suhteen. Kiitos.”

Astuin taaksepäin ja kohtasin huoneessa parveilevien ihmisten hämmästyneet katseet. Tiedotus oli tullut heillekin täytenä yllätyksenä.

”Olen pahoillani, että tämä tuli näin äkkiä. Kuten sanoin kyseessä ovat yksityiset, odottamattomat syyt, joista en halua puhua.”

Presidenttiä tämäkään ei estänyt vaatimasta selitystä. Hän työntyi huoneeseeni puolen tunnin kuluttua liuta henkivartijoita mukanaan. Henkivartijat tarkastivat huoneen ja siirtyivät sitten ulkopuolelle odottamaan.

”Et sinä voi noin vain lopettaa!” presidentti parahti ensi sanoikseen ja lysähti istumaan alas. Olimme jo aikaa sitten päässeet eroon muodollisuuksista välillämme.

”Oletko sinä sairastunut? Minähän tiesin, että se jatkuva limainen yskä ei ollut normaalia.”

”Ei, siitä ei ole kyse.”

”Liittyykö se siihen, että käytät peruukkia? Onko sinulla syöpä?”

”Ei tietenkään!” henkäisin kauhistuneena. Miten presidentti edes tiesi peruukistani? Olin kuvitellut, että kukaan ei tiennyt siitä.

”Mistä sitten on kyse?” presidentti haroi harvenevia hiuksiaan turhautuneena.

Valjastin koko aivokapasiteettini ongelman ratkaisemiseen. Selasin läpi

tietojani ihmisistä, heidän tavoistaan ja kulttuuristaan. Täytyi olla jotain, mikä selittäisi eroni ja minkä presidenttikin hyväksyisi.

Yhtäkkiä keksin sen.

”Minä ja Nathan emme pysty saamaan lapsia! Aiomme adoptoida pienen tytön Kiinasta tai ehkä Afrikasta.”

”Mitä?” presidentti hämmästyi. Hänen poskensa punehtuivat hieman, kun hän änkytti: ”Mutta siis, eihän sen vuoksi tarvitse erota virasta?”

Tiesin nyt valinneeni oikean polun ja paahdoin eteenpäin täydellä teholla: ”Olen antanut koko elämäni politiikalle eikä se enää riitä. Minä haluan lapsia! Koska emme pysty niitä itse saamaan, aiomme adoptoida ja haluan tästä lähtien suunnata kaiken tarmoni ja aikani lapsemme kasvattamiseen.”

”Vai niin”, presidentti mutisi ja tuntui viimeinkin ymmärtävän. ”Sehän on selvää. Tietenkin.”

”Kerromme asiasta julkisuuteen myöhemmin, sillä haluamme aloittaa hakuprosessin ilman median sekaantumista. Ymmärrät varmaan?”

Ohjasin presidenttiä vaivihkaa kohti ovea.

”Aivan. Tietenkin.”

Työnsin presidentin ulos huoneesta ja suljin oven nopeasti. Selvisin tästäkin. Kuin ihmeen kaupalla onnistuin taas puhumaan itseni pois pulasta ja sain jopa varapresidentin näyttämään hyvältä. Nainen saisi olla minulle kiitollinen herätessään horroksesta ja päästessään takaisin kotiplaneetalle, jossa olisikin tavallisen rivipoliitikon sijasta varapresidentti. Siis, ellei hänen muistiaan peukaloitaisi ennen palautusta.

”Rouva varapresidentti?” oven takaa kuului sihteerin vaimea ääni. Hengitin pari kertaa syvään ennen kuin avasin oven. Sihteeri vaikutti hermostuneelta.

”Mitä nyt?”

”Anteeksi, että häiritsen, mutta aviomiehenne soitti hetki sitten. Hän oli nähnyt uutislähetyksen ja vaati teitä palaamaan kotiin heti paikalla. En uskaltanut yhdistää puhelua, kun presidenttikin oli täällä...”

”Teit aivan oikein”, rauhoittelin sihteeriä ja tein pikaisen päätöksen. ”Itse asiassa taidankin lähteä kotiin tänään hieman aiemmin. Tulen huomenna sitten heti aamusta tänne toimistolle ja alan valmistella lähtöäni.”

Nathan löytyi kotona olohuoneesta. Hän oli pukeutunut tummaan pukuun ja näytti siltä kuin olisi menossa hautajaisiin.

”Oletko sinä lähdössä jonnekin?” kysyin hämmästyneenä ja laskin salkkuni lattialle.

Nathan viittilöi henkivartijoitani jättämään meidät kahden. Vartijat katsoivat minua kysyvästi ja poistuivat vasta, kun olin nyökännyt heille.

”Oletko sinä lähdössä jonnekin?” toistin kysymykseni.

”Istu alas”, Nathan sanoi ja veti taskustaan pistoolin. Sen musta pinta välähti kattokruunun valossa. Sydämet hypähtivät rinnassani ja jähmetyin paikoilleni. En voinut uskoa näkemääni.

”Istu alas”, aviomieheni toisti ja heilautti pistoolia käskevästi.

Tottelin ja istahdin varovasti tuolin reunalle. En ymmärtänyt, miten Nathan oli saanut selville etten ollutkaan ihminen. Lähes kaksikymmentä vuotta tuntemani mies tuntui yhtäkkiä aivan vieraalta. Vaikka olin itse pettänyt häntä samaisten kahdenkymmenen vuoden ajan teeskentelemällä ihmistä, olin tehnyt sen hänen ja koko ihmiskunnan parhaaksi. Se ei ollut edes tuntunut petokselta.

Nathan otti sohvapöydällä valmiiksi odottavan teippirullan käteensä ja nakkasi sen minulle.

”Teippaa jalkasi yhteen.”

En voinut muuta kuin totella. Vaikka ihmisruumiini oli vain keinotekoinen kuori, olin kuitenkin oikeasti sen sisällä. Jos Nathan ampuisi kuorta päähän tai keskivartaloon, hän osuisi samalla minuunkin. Lajimme kehittyneisyydestä huolimatta myös meitä oli mahdollista haavoittaa. Ja tappaa.

Nathan tempaisi teipin käsistäni.

”Ota kaulastasi tuo huivi ja sido se suusi eteen. Kunnolla! Tai joudun lyömään sinut tajuttomaksi ja sitomaan sen itse.”

En ollut tottunut kohtaamaan fyysistä väkivaltaa enkä osannut kieltäytyä. Tottelin jälleen. Aivoni olivat menneet täysin lukkoon enkä osannut ajatella mitään muuta kuin minua kohti osoittavaa pistoolinpiippua.

”Paina pää polviisi ja ojenna kädet selkäsi taakse”, Nathan komensi.

Tein kuten hän käski. Kuulin, kuinka Nathan alkoi kiskoa teippiä auki ja aistin hänen siirtyvän taakseni. Käteni teipattiin tiukasti kiinni. Nathan kiskaisi minut taas pystyyn.

Hetken oli aivan hiljaista. Tunsi Nathanin seisovan takanani, vaikka en pystynytkään näkemään häntä. Tuijotin huoneen toisella puolella olevaa suurta ikkunaa. Toivoin, että edes toinen henkivartijoistani sattuisi kulkemaan siitä ohi ja huomaisi tilanteen.

”Perhana”, Nathan manasi ja säntäsi yhtäkkiä ikkunan luokse. Hän veti paksut samettiverhot ikkunan eteen ja huoneeseen tuli hämärää. Ilmeisesti hän oli huomannut saman asian kuin minäkin.

Nathan kääntyi ympäri. Hän tuli takaisin luokseni ja veti tuolin mukanaan. Hän asetti sen aivan eteeni ja istahti sitten alas. Polvemme koskettivat toisiaan. Pakotin jalkani pysymään aloillaan, sillä en halunnut ärsyttää Nathania.

”Et sitten osannut peitellä jälkiäsi paremmin?” hän kysyi ja tuijotti minua punareunaisilla silmillään. Huomasin vasta nyt, että Nathan oli itkenyt.

”Tiedotteesi onnistui ehkä peittelemään asiaa, mutta minun sähköpostini tekee yrityksesi tyhjäksi. Ajastin viestin lähtemään lehdistölle tänään keskiyöllä. Silloin kaikki saavat tietää totuuden.”

Kurtistin kulmiani. Eihän tänään antamani tiedote liittynyt mitenkään oikeaan olemukseeni. Sillä yritettiin vain hälventää epäilyjä siitä, että olisin lähjonut senaattoreita kasvihuonekaasuihin liittyvän esityksen puolelle.

”Luulit varmaan varapresidenttinä olevasi kaiken moraalin yläpuolella? Valta kihahti päähän tai jotain?”

Nathanin ilmeet vaihtelivat vihaisesta surulliseen. Aloin epäillä, että jatkuva hypnotisointi oli sekoittanut hänen päänsä.

”Rakastitko sinä minua koskaan?” Hän nyyhkäisi yhtäkkiä ja suuntasi aseen kohti rintakehääni. ”Vai enkö minä enää riittänyt? Siksikö sinun piti mennä naimaan kaikkia kaksilahkeisia, jotka vain sait kiinni? Ja jättää lehtiinkin seuranhakuilmoituksia?”

Nathan yllätti minut täydellisesti. Miten hän tiesi lehteen lähettämästäni ilmoituksesta, ja mistä kaksilahkeisista hän oikein puhui?

”Minä muuten peruin sen, siis lehtiilmoituksen”, Nathan ilmoitti itseensä tyytyväisenä. ”Teetätin yhden erikoiskappaleen lehdestä ja jätin sen aamulla sinun löydettäväksesi. Taisit luulla, että saisit kohta paljon vastauksia?”

Nathanin paljastus ei olisi voinut yllättää minua juuri enempää. Viestiäni ei oltukaan julkaista lehdessä ja siksi yhteyshenkilöni ei ollut vastannut minulle!

Nathan lähestyi minua ja ojensi kätensä kohti kasvojani. Pelkäsin hänen lyövän ja yritin väistää. Sen sijaan hän kiskaisi suutani peittävän huivin kovakouraisesti alas ja sai minut vinkaisemaan.

”No, alahan selittää”, Nathan vaati.

”Selittää mitä? Minä en edes ymmärrä, mistä sinä puhut!”

”No niistä sinun senaattoreistasi”, hän sylkäisi kuin kirouksen suustaan.

En voinut sille mitään, mutta purskahdin nauruun. Yksi palanen oli taas loksahtanut paikoilleen. Nathan kuvitteli minun pettäneen häntä parinkymmenen poliitikon kanssa.

Nathanin suu vetäytyi tiukaksi viivaksi: ”Hyvä on, jos tämä on sinusta hauskaa niin tehdään siitä vielä hauskempaa.”

Nathan nosti pistoolin piipun otsalleni. Se tuntui kylmältä.

Tähänkö kaikki nyt päättyisi? Vaikka olin sanonut televisiossa jo kolmen sanan hätäkoodinkin.

Luovun virastani varapresidenttinä huomisesta alkaen. Toistan, luovun virastani varapresidenttinä.

Ikkuna räsähti yhtäkkiä rikki ja häikäisevän kirkas valo täytti huoneen. Sitä tulvi sisään suljetuista verhoista huolimatta. Nathan säikähti niin, että painoi liipasinta. Kuulin kovan pamahduksen ja sitten kaikki katosi.

Oli vain kirkasta, valkoista valoa.

Kirsi Ervasti *on kolmikymppinen opiskelija/opettaja/harrastajakirjoittaja, joka tykkää pienistä, söpöistä otuksista ja onnellisista lopuista. Hän puolustaa aina heikompia ja toivoo, että oikeassa maailmassa olisi edes ripaus taikuutta.*

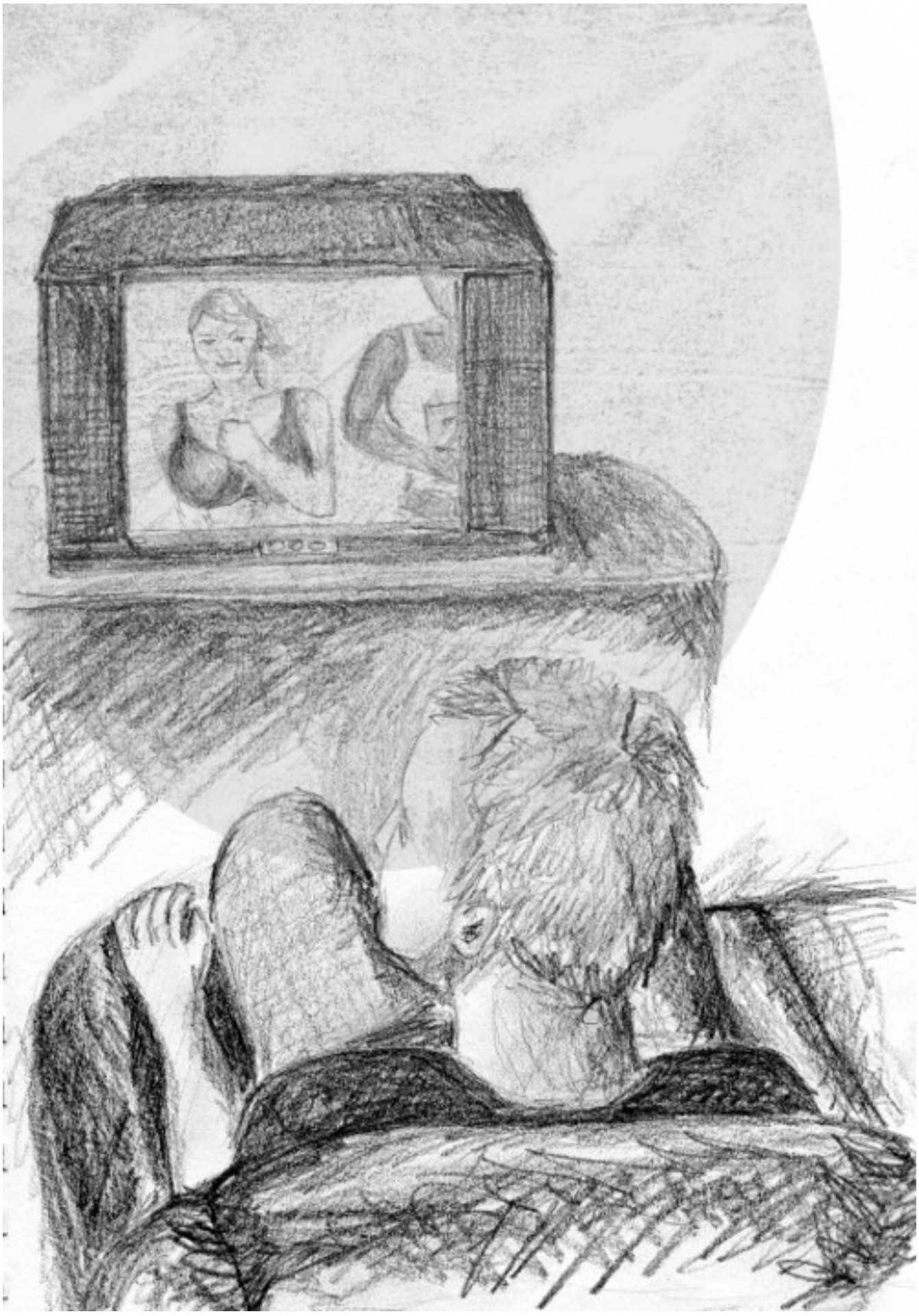

© Kaisa Luojola 2011

Juha Salminen

Terraario

1.

Markku Katajan sieppaus ei ollut niin dramaattinen tapahtuma kuin olisi voinut kuvitella. Hän ei mieltänyt pilven lailla pihansa yllä leijuvaa tummaa hahmoa lentäväksi lautaseksi. Hän ei edes tajunnut lentävänsä kohti yläilmoja, koska oli siinä vaiheessa jo tajuton. Kaiken tapahtuneen käsittäminen vei häneltä pitkän aikaa, mutta sen uskominen todeksi vielä kauemmin.

Sieppaus oli tapahtunut keskellä tavallista koti-iltaa. Markku katseli televisiosta Barcelonan olympialaisia ja näki, miten USA:n koripallojoukkue, vuoden 1992 Dream Team, voitti vastustajansa liki viidelläkymmenellä pisteellä. Kello lähestyi kahtatoista ottelun loputtua, mutta hän jäi kelailemaan päivän urheilutapahtumia läpi videonauhoilta. Ei ollut kiirettä, olut maistui hyvältä ja töihin hän menisi huomenna vasta puolilta päivin.

Satu seisoskeli keittiön oviaukossa. Hänellä oli yllään pitkä vaalea yöpuku, ja lantiota korostava asento vihjasi, että iltaohjelmana voisi olla muutakin kuin television tuijottamista. Satu näytti viehättävältä vaaleine pitkine hiuksineen, kahden synnytyksen jälkeen hän oli edelleen hoikassa kunnossa.

”Olen huomannut, että alkoholin menekki on tässä talossa lisääntynyt viime aikoina”, Satu sanoi lopulta.

Markun oli vaikea kiskaista tarkkaavaisuutensa irti naisurheilijaparvesta, joka pompahteli juoksurataa pitkin.

”Kai näitä kisoja katsellessa menee jokunen olutkin.”

”Harmittaako kun et ole paikalla?”

Markku irvisti, sillä Satu oli osunut arkaan paikkaan. Oli ollut viime hetkeen asti siinä ja siinä, olisiko hän lähtenyt muun toimituksen mukaan raportoimaan kisoja paikan päältä. Lopulta hän oli jäänyt rannalle, kirjoittelemaan typeriä paikallisjuttujansa, aivan kuin kukaan niitä kisojen aikana viitsisi lukea.

”Äh, olisihan sitä voinut lähteäkin. Mutta näkee täältäkin. Monasti paremminkin.”

”Joopa joo. Ottaisit nyt kuitenkin rauhallisemmin. Ja yrittäisit vähän huomioida muutakin perhettä.”

Markku täräytti kaljapullonpuolikkaan pöydälle ja laittoi television kiinni.

”Taidan mennä sikarille. Kun ei täällläkään saa olla rauhassa.”

Satu seurasi, kun Markku sovitti tuhisten takkia ja puutarhatossuja päällensä.

”Lähtikö Annekin sinne Barcelonaan?”

Markun käsi jäi pihaoven kahvalle.

”Anne? Mitä se tähän kuuluu?”

”Ajattelin vaan. Näytitte olevan niin hyvää pataa.”

Markku oli katunut katkerasti, että oli epähuomiossa mennyt näyttämään firman pikkujouluissa räpsittyjä kuvia, joissa hän ja Anne olivat istuneet hiprakassa sylikkäin. Vaikka asia oli moneen kertaan puhuttu ja oli selvitetty, että kyseessä oli vain hupailumielessä tehty lavastus, Satulla oli tapana ottaa se esille aina, kun hän tahtoi lyödä löylyä heidän sanailuunsa. Sellaista vastaan oli mahdoton puolustautua. Mitä enemmän Markku kiisti, sitä syyllisemmältä hän vaikutti.

Ja viatonhan hän oli, mitään ei ollut tapahtunut. Ei sillä, etteikö olisi voinut tapahtua, jos se Markusta olisi ollut kiinni. Mutta ei Satun silti kuuluisi hyppiä seinille pienen ajatustasolle jääneen työpaikkaromanssin takia.

”Voihan hemmetti, nyt en kyllä taas lähde tähän keskusteluun! Minä menen ulos!”

Markku sulki oven takanaan tavallista räväkämmin ja imaisi ensimmäiset savut sormenpaksuisesta sikarista niin että posket lommahtivat melkein toisiinsa kiinni. Mukavan viileä iltailma ja sikarin henkäyksistä leviävä rauhoittava tunne saivat hänen ajatuksensa vähitellen asettumaan.

Tottahan se oli, että hänellä oli hermot kireällä ja että hän laiminlöi perhettään. Ei vain Satua vaan myös Jannea ja Katria, jotka vastikään kouluikään päässeinä kaipaisivat isäänsä enemmän kuin koskaan. Mutta Markku käpertyi itseensä ja ärhenteli kaikille. Mikä häntä oikein vaivasi?

Kyllähän hän sen tiesi, vaikka välttikin ajattelemasta koko asiaa. Se oli orastava neljänkympin kriisi, tuo merkkipaalu miehen elämässä, jolloin olisi pitänyt jotain saavuttaa, tai sitten ei tulisi mitään koskaan saavuttamaankaan.

Ei ollut kyse vain potutuksesta, kun kaverit olivat päässeet hauskalle espanjanmatkalle ja hän oli jäänyt kotiin. Ei edes siitä, että Anne todellakin oli matkalla mukana, tähtäimessään kai enemmänkin rusketuksensa hoitaminen kuin journalistinen työ. Kyllä tässä potutuksessa olivat juuret syvemmällä, ja ne olivat kaivautuneet sinne jo pitemmän aikaa.

Nuorena Markku oli ajatellut journalistin työn olevan huimaa maailmanparantamista, asioihin vaikuttamista ja silmäätekevien vaikuttajien lähipiirissä elämistä. Sen sijaan hän oli sanut huomata sen olevan julkimoiden kintereillä rakkikoiran lailla kuljeksimista ja muiden tekemisistä kirjoittamista sen sijaan, että tekisi itse jotain; rutiineja ja kiirettä, asiasta toiseen hyppimistä ja tarinan suoltamista vailla mahdollisuutta

perehtyä mihinkään kunnolla. Lisäksi koko alalla vallitsi raadollisen kova kilpailu etenemisestä sille tasolle, jossa toimittajallakin voisi olla jotain omaa sanottavaa. Siihen Markulla ei olisi ikinä pääsyä, sillä aina oli muita nokkelampia, lahjakkaampia ja sulavakäytöksisempiä tarjolla. Nyt alkoivat jo nuoremmat mennä ohi, ja hänellä oli enää yksi suunta.

Kaiken päälle oli tullut tämä tuhoton lama, 80-luvun kulutusjuhlan loppu. Toki näinä aikoina täytyi olla tyytyväinen jo pelkästään siihen, että työt säilyivät. Mutta kun porukkaa vähennettiin ja koko lehtitalo häilyi olemassaolon rajamailla, oli Markkukin saanut siirtyä iltapäivälehden puolelle sepittelemään tarinoita rekkakuskien ja kotirouvien viihdykkeeksi. Tie kaikkiin arvostettuihin ja yhteiskunnallista painoarvoa omaaviin journalistitehtäviin oli tämän jälkeen suljettu. Alle nelikymppisenä!

Niin, sen rinnalla yksi Barcelonan reissu oli tosiaan vain piste i:n päälle, osoitus siitä, että häntä pidettiin liian tylsänä jopa hauskanpitoporukoihin. Markku oli tosissaan joutunut miettimään, mitä loppuelämällään tekisi. Mutta näinä päivinä mahdollisuudet olivat vähissä ja toimeentulon tuominen perheelle tärkeintä. Sitähän Satukin aina tolkutti. Ja vakuutti, että paremmat ajat olivat edessä. Vaan eivät ne kylläkään näkyvissä olleet, eivät koko Suomelle eivätkä ainakaan Markulle.

Kuin näitä ajatuksia korostaakseen oli pihan yläpuolelle noussut tumma pilvi. Markku ei ollut kunnolla tiedostanut sitä, se oli niin luonnostaan sopinut hänen ajatuskuvaansa. Mutta lopulta hän havahtui ihmettelemään, että oli se todella tumma, vaikka ei edes satanut tai tuullut.

Siinä vaiheessa, kun hän ehti ihmettelemään pilven säännöllisiä ääriviivoja, hänen silmissään välähti, ja sitten sieppaus oli jo tapahtunut.

2.

Markku Kataja heräsi tavallisessa sairaalavuoteessa. Hän oli siistissä, karussa yhdenhengenhuoneessa, jonka kalustukseen ei kuulunut muuta kuin sänky, sen vierellä oleva pieni pöytä ja vastapäisellä seinällä näkyvä lavuaari. Sängyn vierellä oli sievän ja empaattisen näköinen sairaanhoitaja ja jalkopäässä seisoi jämäkkä vanhempi lääkäri, jonka pyöreät silmälasit ja kainalon alta esiin pistävä kirjoitusalusta papereineen olivat omiaan herättämään luottamusta.

Markku kävi läpi tuntemuksiaan, mutta ei keksinyt, missä hänen vammansa oli.

”Hyvää päivää, herra Kataja”, lääkäri sanoi pehmeällä äänellä. Hoitaja säesti tervehdystä tummien silmiensä empaattisella katseella.

”Miten minä olen tänne joutunut? Mitä minulle on tapahtunut?”

”Voit olla aivan rauhallinen. Sinussa ei ole mitään vikaa.”

Markku liikutteli jäseniään yrittäen vahvistaa asian.

”No mitä minä sitten teen täällä?”

”Ajattelimme tämän olevan ympäristö, jossa sinusta tuntuisi kaikkein turvallisimmalta herätä.”

Markku ei ymmärtänyt, mitä lääkäri tarkoitti. Eikä tällä näyttänyt olevan kiirettä selventämään.

”No mikä voisi sitten olla se... vähemmän turvallinen vaihtoehto?”

Lääkärin kasvoilla näkyi vaivaantunut häivähdys ennen kuin hän vastasi tyynesti: ”Tämän sanomiseen ei taida olla aivan helppoa keinoa. Et ole enää kotiplaneetallasi. Otimme sinut aluksemme kyytiin, ja nyt sinut on kuljetettu, sanotaanko... meidän luoksemme. Kaikki, mitä näet, on vain simulaatiota. Koko sinua ympäröivää maailmaa ei ole olemassa, vaikka itse et huomaakaan eroa.”

Sen sulattamiseen meni Markulta hieman aikaa. Hän pohti sitä mahdollisuutta, että näki unta. Jostain syystä ensimmäinen reaktio ei kuitenkaan ollut lähteä kiistämään kuultua. Hänellä oli outo tunne, että se, mitä hänelle kerrottiin, oli totta. Lääkärin ilmiasu oli vastaansanomattoman uskottava, vakava ja myötätuntoinen. Jokin taso hänen järjenjuoksustaan potki vastaan, mutta se juoksu oli sillä hetkellä lähinnä päämäärätöntä hoipertelua.

”Tuota noin, jos nyt oletetaan hetkeksi, että uskon sinua. Siinä tapauksessa – edelleenkin – mitä helkkaria minä tässä sängyssä teen? Mitä te haluatte minusta? Tehdä suolitähystyksen, vai?”

Lääkärin ilme ei viitannut siihen, että hän olisi havainnut ironian.

”Suolistosi ei kiinnosta meitä. Tunnemme ihmisen anatomian varsin hyvin. Me tutkimme teidän aivotoimintanne prosesseja. Niitä ei voi ymmärtää pelkällä fysiologisella tutkimuksella, vaan täytyy tehdä kokeita. Havainnoida käyttäytymistänne, tunteitanne ja tekemiänne ratkaisuja. Vain siten voimme mallintaa ajatteluanne mahdollisimman hyvin.”

”No eikö sitä sitten voinut tehdä maapallolla?”

”Kyllä sitä on tehtykin, ja tehdään edelleen. Tarkoituksemme on kerätä mahdollisimman paljon tietoa. Mutta tietyt asiat vaativat kontrolloituja olosuhteita.”

”Siksi te olette eristäneet minut tänne... virtuaalimaailmaan?”

”No, asian voi ilmaista niinkin, vaikka se ei ehkä aivan tarkoin kuvaa touutta.”

Lääkärin lausuma sai Markun tuntemaan kylmiä väristyksiä. Hän yritti kuulostaa ärtyneeltä, mutta ääni tuli ulos ponnettomana ja ohuena.

”Voitko kertoa, mitä te oikein olette minulle tehneet? Oletteko rakentaneet teknologiallanne jonkun kopion elinympäristöstäni ja sen ihmisistä ja istuttaneet minut sinne? Vai syötättekö jotain tietokonesimulaatiota suoraan aivoihini ja itse asiassa makaankin taju kankaalla piuhaviidakossa? ”

Muitakin vaihtoehtoja tuli Markun mieleen, mutta hän ei tohtinut edes lausua niitä ääneen. Hän ajatteli aivoja ja keskushermostoa lillumässä lasipurkissa ravintoliuoksessa... mutta teki parhaansa häivyttääkseen sellaiset mielikuvat.

”Ehkä lähempänä jälkimmäistä, mutta käyttämäämme teknologiaa ja omaa nykytilaasi sinun ei ole tarpeen, eikä juurikaan mahdollista, ymmärtää enempää. Riittää kun tiedät, että voit jatkaa elämääsi tästä eteenpäin aivan normaalisti oman halusi mukaan.”

Siinä vaiheessa tunnemyrsky sai vallan Markun sisällä. Hän tempaisi sairaalapeitteen päältään ja näki, että oli pukeutunut omaan yöpukuunsa.

”Mitä helvettiä te oikein odotatte minulta? Että jatkan normaalia elämääni? No miksi sitten edes vaivaudutte kertomaan minulle tämän kaiken?”

”Se on tämän kokeen kannalta tarkoituksenmukaista. On kokeita, joissa havainnoitu ei tiedä olevansa tutkimuksen kohteena. Ja kokeita, joissa tieto tilanteesta on osa koetta.”

Markun kädet tärisivät, mutta hänellä oli tunne, ettei hänen asiaansa juuri auttaisi, jos hän kävisi lääkäriin kiinni.

”Tämä ajatus on sietämätön!”

”Se on luonnollista. Kaiken hyväksymiseen menee aikaa. Mutta edetään ihan sinun omaa tahtiasi. Huomaat pian, että juuri mikään ei ole elämässäsi muuttunut. Kuitenkin, haluamme että viihdyt kanssamme mahdollisimman hyvin. Siksi meillä on mahdollisuus tehdä maailmaasi tiettyjä muutoksia toiveittesi mukaan. Annan sinulle tämän.”

Lääkäri ojensi Markulle käyntikortin. Siinä luki nimi, Esko Mannerkoski, ja Helsingin keskustassa sijaitsevan lääkärikeskuksen osoite.

”Kun haluat keskustella, olen käytettävissäsi. Soitat vain ja sovit ajan, aivan kuin tulisit lääkärin vastaanotolle.”

Se ajatus oli kaikessa tavanomaisuudessaan Markulle melkein liikaa. Missä olivat mulkosilmäiset monsterit tai suurisilmäiset, hopeapukuiset humanoidit? Entä lentävien lautasten välkkyvät valot ja käsittämättömät ohjauslaitteet? Tieto siitä, että niitä saattoi olla joka puolella hänen aistiensa sumuverhon takana, sai hänet tuntemaan voimatonta raivoa.

Käsivarressa tuntui pieni pistos, ja Markku näki hoitajan kädessä ruiskun. Vaikutus alkoi tuntua heti, olo palasi rentoutuneeksi ja näkökenttä alkoi sumentua.

”On parasta, että saat nyt totutella ajatukseen omassa rauhassasi. Toimitamme sinut omaan kotiisi, jossa herrät normaalisti huomenaamulla. Kun aika on kypsä, tule vastaanotolleni!”

Ennen kuin tajunta kokonaan sammui, Markku näki lääkärin vielä kumartuvan hänen puoleensa.

”Onnea uudelle elämällesi!”

3.

Seuraavat päivät kulkivat Markun elämässä totuttuja ratojaan. Hän heräili hissukseen, lähti töihin, yritti selvitä mahdollisimman vähällä ja raahautui kotiin, missä ilta kului pitkälti television ääressä. Satu puuhaili omiaan ja lapset omiaan, Markku osallistui sen minkä jaksoi ja palasi sitten pian omiin puuhiinsa.

Satu vaikutti tulkitsevan, että he pitivät edellisen ärtyilynsä jälkeen jonkinlaista mykkäkoulua. Eipä hän voinut tietää, että Markkua ahdisti joka kerta, kun kohtasi perheenjäseniään, koska ei voinut olla ajattelematta heitä pelkkinä simulaatioina: nukketeatterin nukkeina, jotka esittivät roolejaan. Viileä perhetilanne toisaalta sopi Markulle hyvin, koska hän halusikin olla omissa oloissaan.

Hän ei voinut juuri muuta kuin velloa ajatuksissaan ja pähkäillä, miten voisi jatkaa elämäänsä kuten ennenkin valeperheensä kanssa, samaan aikaan kun oikea perhe kaipasi häntä jossain muualla. Helpotusta ei tuonut edes olympialaisten seuraaminen: siitäkin oli mennyt maku, koska Markku mietti, olivatko tulokset samoja kuin todellisissa olympialalaisissa vai oliko hänen maailmansa jo irtaantunut omalle kehityskulullensa.

Aluksi koko kauheuden uskominen todeksi vaati ponnistelua. Paljon mieluummin hän olisi kuitannut kaiken krapulahöyryiseksi uneksi. Mutta siinä se oli, todiste öisestä keskustelusta keskellä yöpöytää, irvistelemässä hänelle heti, kun hän heräsi. Mannerkosken käyntikortti. Hän ei mitenkään pystynyt keksimään sille muuta selitystä kuin että kaikki, mitä hän muisti, oli tapahtunut. Eikä kortti haihtunut savuna ilmaan, vaikka sitä kuinka kourissaan hypisteli.

Päällisin puolin maailma pyöri omia ratojaan, ja aistit välittivät hänelle kaiken todentuntuisesti hajuineen ja makuineen. Ehkä hän huomasi, tai oli huomaavinaan, yksityiskohtia, jotka muuten eivät olisi pistäneet silmään. Miten Satu oli niin pitkäpinnainen ja käyttäytyi ennalta-arvattavasti? Aivan kuin hän odottaisi, mitä Markku teki ja sovittaisi tekemisensä sen mukaan. Vai oliko Satu sittenkin sellainen luonnostaan?

Entä töissä sitten: oli kuin häntä kuunneltaisiin suunnittelupalavereissa tarkemmin kuin ennen. Markku tunsi olevansa enemmän työtovereittensa huomion kohteena. Vai oliko sekin havainto vain hänen uudenlaisen tarkkaavaisuutensa seurausta? Onneksi töistä pystyi luistamaan entistä helpommin nyt kun huomio oli kiinnittynyt kisoihin ja muutenkin oli rauhallista osan porukasta ollessa poissa.

Kolmantena päivänä Markku rakasteli Satun kanssa. Satu vaikutti halukkaalta, ja Markku ajatteli, että mikäs siinä. Hän ajatteli sitä kehittyneempänä versiona pornoleffasta.

Seksikään ei tuntunut yhtään aitoa huonommalta. Enemmänkin Markku sai potkua ajatellessaan mielessään: *Siitäs saat, senkin humanoidien virtuaalihuora!* Satukin näytti olevan vaikuttunut Markun suorituksesta ja pyrki hänen kainaloonsa jälkilämpöön. Mutta Markku ponkaisi ylös, kävi pesulla ja meni vielä katsomaan illan urheilu-uutiset.

Viikon kuluttua kisat loppuivat ja niitä seuraamassa ollut porukka palasi toimitukseen. He olivat sen näköisiä, että uni oli jäänyt vähiin. Aamupalaverit kuluivat kerratessa hauskoja sattumuksia, joista suurin osa oli tapahtunut varsinaisten kisojen ulkopuolella. Annekin oli ruskettunut lisää. Markku ei huomannut, että tämä olisi mitenkään

kaivannut häntä. Hän mietti, oliko tällä ollut lomaromanssi jonkun toisen toimituksen hyypiön kanssa vai oliko tämä ehkä käyttänyt paikallisia gigoloja.

Markku huomasi viettävänsä aikaa katselemalla poikansa Jannen lemmikkikäärmettä terraariossaan. Sen kirkas nauhamainen kuvio liikkui otuksen venyttäessä verkkaisesti varttaan. Se näytti vastaavan katseeseen syyttävästi, kieli lasin pintaa lipoen.

Lopulta Markku soitti ja varasi ajan Mannerkoskelta. Hän oli pelännyt tehdä sitä, mutta vielä enemmän hän pelkäsi, että elämä soljuisi totuttuihin uomiinsa ja hän unohtaisi kokonaan totuuden olemassaolostaan.

Lääkärikeskus sijaitsi Helsingin keskustassa kauppakeskuksen yläkerrassa. Käytävillä odotteli muutamia ihmisiä. Ainoa asia, joka sai epäilemään tilanteen todellisuutta, oli se, että Markku pyydettiin vastaanotolle melkein heti.

”Mukava nähdä taas”, Mannerkoski hymyili pöytänsä takana. Huoneessa oli joitakin lääkärin välineitä, mutta ei erityisiä tutkimuslaitteita tai edes vuodetta. Markku ei ottanut selvää, minkä alan lääkäri Mannerkoski oli olevinaan, mutta ainakin paikka muistutti enemmän tavallista toimistohuonetta kuin sisätautilääkärin vastaanottoa.

”Enpä tiedä siitä”, Markku tokaisi. ”Mietin, että tulisinko ollenkaan.”

”On hyvä, että varasit riittävästi aikaa asian pohtimiseen. Oletko tyytyväinen?”

”Mihin? Siihenkö, miten hyvin olette onnistuneet minua huiputtamaan?

Pätevää työtä, täytyy sanoa. Melkein uskottavaa.”

”Melkeinkö?” Nyt Mannerkoski näytti kiinnostuneelta.

”No tiettyä ennalta-arvattavuutta lukuun ottamatta ehkä.”

”Me parannamme malliamme koko ajan. Opimme enemmän ja keräämme lisää tietoa. Tämä on koe, joka kehittyy edetessään.”

”Saattaa olla. Mutta minulla olisi muutama kysymys.”

”Vastaan mielelläni, mahdollisuuksieni rajoissa.”

Ilmaisu oli häiritsevän arvoituksellinen, mutta Markku ei nyt juuttunut siihen.

”Onko minun mahdollista palata joskus maapallolle?”

Markun kurkku tuntui karhealta, kun hän esitti tuon kysymyksen. Mannerkoski näytti mietteliäältä, kuten kertoessaan Markun olevan kaapattu.

”Se ei ikävä kyllä ole mahdollista.”

”Miksi ei? Eikö se ole mahdollista, vai ettekö te halua sitä?”

”Hiukan molempia. Luonnollisesti emme haluaisi maapallolla juoksentelevan ihmisiä, jotka tietäisivät meistä. Mutta ei sellaista maapalloakaan ole enää olemassa kuin sinä muistat. Aika on mutkikas asia avaruusmatkailussa, ja paluuta siihen, mitä lähtiessä jälkeen jättää, ei ole. Voin vakuuttaa, että sinun on parempi täällä meidän luonamme kuin nykyisellä maapallolla.”

Se sai Markun jälleen voimattoman, sisällä vellovan raivon valtaan. Mutta hän pakotti itsensä rauhalliseksi, koska halusi olla näyttämättä esiin pyrkiviä kyyneliä avaruuden muukalaiselle tai edes sitä edustavalle simulaatiolle. Ruikuttamaan hän ei sentään alentuisi.

”Ettekö siis pysty nollaamaan ihmisen muistia tai jotain?”

”Se on usein teidänkin kirjallisuudessanne käytetty temppu, jolla ei ole mitään todellisuuspohjaa, edes meidän teknologiallamme. Muistin mukana tuhoutuisi niin suuri osa ihmisen identiteettiä, että yhtä hyvin voisi lopettaa koko aivotoiminnan. Valikoiva muistin tyhjentäminen on yksinkertaisesti mahdotonta tai ainakin järjetöntä. Mutta kuten sanoin, kysymys palauttamisestasi on puhtaasti teoreettinen.”

Markku lysähti tuoliinsa. Tuskallisen tauon jälkeen hän jatkoi toisesta aiheesta.

”Entä maapallo? Mitä te oikein teette sille? Mikä tämän kaiken tarkoitus on?”

”Pohjimmiltaan kysymys on ymmärryksen lisäämisestä. Meillä on halu auttaa kehittyviä sivilisaatioita. Mutta auttaminen on konstikas asia. Helposti ne toimenpiteet, joiden luullaan olevan avuksi, onkin tuhoisia kaiken sen kannalta, mikä on tärkeää. Auttamisen päämäärän täytyy aina olla onnellisuuden lisääminen. Mutta mitä se tarkoittaa milloinkin, kenen näkökulmasta, ja miten se saavutetaan? Usein parhaita ovat hyvin hienovaraiset muutokset, sellaiset että niitä tuskin huomataan. Joskus on parempi kun ei tee mitään. Näiden mekanismien ymmärtämiseksi meidän täytyy tehdä kokeita, muodostaa malle-

ja ja simuloida eri tapahtumaketjuja erilaisissa kulttuureissa ja sivilisaatioissa. Ja ymmärtää onnellisuuden käsitettä kussakin kontekstissa yhä syvällisemmin."

Markku ei tiennyt, uskoiko näiden muukalaisten hyväntahtoisuuteen vai kertoivatko ne vain sen totuuden, joka oli heidän kokeensa kannalta edullisin. Oli joka tapauksessa selvää, että kaikesta vakuuttelusta huolimatta Markku oli heille vain alempi eliömuoto: koemarsu, jonka voi laittaa häkkiin tutkittavaksi ylevämpien päämäärien vuoksi.

Hänen ajatuksensa palasivat akuutimpiin asioihin eli häneen itseensä.

"Sanot, että haluatte minun olevan tyytyväinen elämääni, niinkö? Ja että te olette valmiita tekemään pieniä, hmm, säätöjä asioiden nykytilaan."

"Kyllä, kunhan ne pysyvät tämän maailman toiminnan logiikan rajoissa."

"No sitten haluaisin vähän vaihtelua. Tahtoisin vaikka... matkustella. Se on mahdollista, eikö? Haluan nähdä, mihin olette pystyneet tämän maailman luomisessa. Jos ottaisin puolen vuoden virkavapaan ja vähän kiertäisin maailmaa."

"Se on mahdollista, jos niin haluat. Sinulla on toki vapaa tahto."

"Rahoitus on tietysti ongelma. Mitä jos hieman säätäisitte ensi viikon lottoarvontaa. Ottaisin mielelläni pienen potin, sanotaanko puoli miljoonaa. No, miksei koko miljoonaa saman tien."

"Se on järjestettävissä."

"Loistavaa! Jos en kerran pääse täältä pois, niin ainakin voin tehdä olemisestani mukavampaa!"

"Se on meidänkin toiveemme. "

Mannerkoski raapusti pöydältä poimimaansa muistilappuun sarjan numeroita ja ojensi lapun Markulle.

"Kannattaa käyttää näitä numeroita. Muista sitten lotota!"

Markku nousi ylös.

"Hyvä, palataan asiaan kun olen nähnyt, mistä tämä maailma on tehty!"

"Tehdään niin. Ja... maksatko lähtiessäsi potilasmaksun, 125 markkaa."

Oliko tuo ohut hymy, joka viivähti Mannerkosken kasvoilla?

"Te ja teidän logiikkanne. No, jos te sitten kerran panette sen miljoonan tulemaan!"

4.

Seuraavalla viikolla Markku voitti lotossa. Se herätti ristiriitaisia tunteita, koska hän oli ajatellut sen olevan viimeinen oljenkorsi todistaa kaiken olevan sittenkin pahaa unta. Pettymys sekoittui voiton tuomaan riemuun.

Hän piti tiedon voitosta omanaan, ja teki myös kaikki valmistelut piilossa perheeltään. Miksi hän olisi ajatellut virtuaaliperheen tunteita?

Satulle hän kertoi vasta lähtöä edellisenä päivänä. Kuin ohimennen hän ilmoitti matkustavansa seuraavana päivänä New Yorkiin eikä tiennyt, milloin tulisi takaisin.

Satu sulkeutui makuuhuoneeseen ja kehotti itkunsa lomasta Markkua keräämään kamppeensa saman tien. Markku suhtautui siihen tyynesti, olihan hän jo

vuokrannut itselleen poikamieskämpän keskustasta.

Loppujen lopuksi hänen tarvitsemansa tavarat mahtuivat kahteen matkalaukkuun. Toisen hän otti matkalle mukaan, toiseen mahtui muu maallinen omaisuus. Hitot, hänellä oli nyt rahaa ostaa kaikki mitä tarvitsi.

Seuraavana päivänä hän lensi Atlantin yli. Hän aloitti kuukausia kestävän tutkimusmatkansa maailman ympäri. Enimmäkseen hän kävi paikoissa, joita ei ollut koskaan nähnyt. Mutta hän halusi nähdä uudestaan myös jo tuntemiaan paikkoja tarkastaakseen, olivatko ne sellaisia kuin hän muistikin.

New York, Los Angeles, Honolulu, Sydney, Tahiti, Singapore... elämää kuohuvia muurahaispesiä, joihin Markku solahti joukkoon kuten mies, jolla ei ollut mitään menetettävää. Oli kuitenkin hetkiä, jolloin hän vetäytyisyrjäseuduille toipumaan ryyppyputkesta ja suurkaupungin yöelämästä naisineen ja paheineen. Vaikka hän etsiytyi maapallon syrjäisimpiin kolkkiin, mitättömiin kyläpahasiin tai koskemattoman luonnon äärelle, kaikki oli mallinnettu täydellisesti jokaista hiekanmurusta ja ötökkää myöten. Se ylitti hänen käsityskykynsä.

Markku puntaroi, oliko koko huijauksen ydin juuri siinä, miten kaikki vastasi hänen odotuksiaan ja toiveitaan. Oliko kaikki tieto, joka maailman luomiseen tarvittiin, lypsetty hänen omista aivoistaan, ja nyt se syötettiin sinne takaisin? Vai olivatko muukalaiset laittaneet koko maapallon jättimäiseen skanneriin, joka oli kerännyt datan kaikesta aineesta, mitä maa päällään kantoi, ja mallintanut jokaisen elävän olennon käyttäytymiskuvion? Vai syöttivätkö ne lisätietoa sitä mukaa kuin hän liikkui niin, että kaikki, mitä hän näki, oli vain ohut kulissi jonka takana odotti tyhjyys tai jokin mitä hän ei edes uskaltanut ajatella.

Jo kolmen kuukauden kuluttua kaiken hänen näkemänsä paljous alkoi puuduttaa ja yksinäisyys elämänvilskeen keskellä ikävystyttää. Tapasihan hän paikallisia ihmisiä, ja rahalla sai ystäviä, ainakin yön lämmikkeeksi, mutta yhtä kaikki hän oli muukalainen omassa maailmassaan enemmän kuin ikinä maapallolla.

Singaporen loistohotellin ylhäisessä yksinäisyydessä puolikkaan viskipullon jälkeen hän oli niin turta, ettei jaksanut lähteä edes kaupungille. Kaikki tuntui merkityksettömältä ja turhalta.

Mitähän olisi tapahtunut, jos hän olisi hypännyt ikkunasta? Olisivatko ne sallineet sen? Kiusaus koettaa oli melkein vastustamaton.

Mutta jokin Markussa ei ollut vielä valmis antamaan periksi. Hänen täytyi löytää toinen lähestymistapa kurjuutensa lieventämiseen.

”Oliko rentouttava matka?” Mannerkoski kysyi.

Markku ei tiennyt, oliko mies kohtelias vai oliko tämä kehittänyt itselleen ironiantajun. Hänen täytyi nähdä, että Markun väsyneet, viinan pöhöttämät kasvot ja liian sikarinpolton kellastamat sormet olivat merkkejä kaikesta

muusta kuin rentouttavasta terveyslomasta.

”Varmaan olette kysymättäkin perillä minun kuulumisistani”, hän kuittasi väsyneenä. ”Matkustelu saa minun osaltani nyt riittää. Tahdon tehdä jotain muuta.”

”Jaaha, sepä hyvä. Sinulla on siis uusi suunnitelma?”

”Haluan palata töihin. Mutta tahdon päästä eteenpäin vanhoista kuvioista. Tahdon, että järkkäätte minulle päätoimittajan paikan!”

Mannerkoski näytti mietteliäältä.

”Mainitsemiini logiikanlakeihin kuuluu, että emme suoraan manipuloi ihmisten toimintaa. Heidän täytyy voida noudattaa omaa käyttäytymiskaavaansa, sanokaamme... vapaata tahtoaan. Muuten maailman uskottavuus kärsisi myös sinun silmissäsi.”

Markku oli pettynyt.

”Pystytte järjestämään lottovoiton, mutta ette vaikuttamaan ihmisten toimintaan?”

”Lottovoitto on vain pallon pyörähdys arvontakuplassa, täysin mahdollinen satunnainen tapahtuma. Se, että ihmiset toimisivat vastoin omaa luonnettaan, tarkoittaisi mielenhäiriötä, vähän kuin rikkoisi fysiikan lakeja. Voit kuvitella, mitä sellainen vaikuttaisi kokeeseemme, jossa pyrimme mahdollisimman tarkoin jäljittelemään maapallon todellista toimintaa.”

”Ettekö siis voi auttaa?”

”En minä sitä tarkoittanut. Tahdon sanoa, että tietyt asiat vaativat hiukan kärsivällisyyttä. Jos kaikki olisi liian helppoa, ei se olisi palkitsevaakaan, ja me todella haluamme, että koet tyydytystä, jonka tuottaa vain ponnistelu jonkin asian eteen. Sen sijaan, että toteutamme toiveesi käden käänteessä, voimme tukea pyrkimyksiäsi, antaa tietoa, luoda otollisia olosuhteita... Ennen pitkää ne johtavat vääjäämättä samaan lopputulokseen.”

”No mitä sitten ehdotat?”

”Sinun täytyy saada journalistista arvostusta, joka tuottaa nostetta urallesi. Sitä kautta saavutat tavoitteesi. Miten itse kuvittelisit saavuttavasi arvostusta?”

”No, meillä arvostetaan tietysti tutkivaa journalismia; jymyjutun tuomista taloon; sen osoittamista, että pystyn haistamaan uutiset ensimmäisenä ja kirjoittamaan syvällisiä, asiantuntevia juttuja.”

”Jospa auttaisimme siinä. Antaisimme sinulle tietoa, jota voit käyttää työssäsi. Loppu on omissa käsissäsi.”

”No kyllä se minulle sopii.”

Mannerkoski kurotti kirjoituspöytänsä laatikkoon ja nosti pöydälle nipun papereita. Ne näyttivät kopioilta joistain asiakirjoista.

Suoritus oli hämmästyttävä. Markku huolestui, osasivatko ne jo mallintaa hänenkin ajatuksensa niin hyvin, että olivat varautuneet hänen tarpeisiinsa? Toisaalta tällaisen pikkuasian järjestämisen silmänräpäyksessä pitäisi olla yksinkertaista kaikkeen muuhun verrattuna.

”Nämä ovat kopioita kiinteistökauppojen kauppakirjoista”, Mannerkoski sanoi. ”Tässä on myyty valtion roskapan-

kin haltuun konkursseissa päätynyttä omaisuutta johdon lähipiirille. Jos lähdet kaivamaan sitä, mitä tälle omaisuudelle on tapahtunut, törmäät asioihin, joista riittää mehukkaita paljastuksia ja jutunaiheita pitkäksi aikaa. Kun muut lehdet tulevat apajille, voimme antaa vielä lisää aineistoa niin, että pysyt niitä askeleen edellä."

Tilanteen absurdiudesta huolimatta Markku tunsi aidon innostuksen heräävän puristaessaan todisteita käsissään. Hän oli aina haaveillut törmäävänsä johonkin tällaiseen.

"Kiitos! Käyn tähän kiinni heti töihin palattuani. Tai ei, teen töitä jo ennen sitä niin, että asia on sitten valmiiksi kypsytelty! Itse asiassa, tästähän virkavapaassani olikin alunalkaen kyse, halusin keskityä omiin journalistisiin tutkimuksiini..."

"Aivan! Toivotan onnea!"

Vastaanotolta oli vain kävelymatka Markun vuokra-asuntoon. Siellä hän ensi töikseen keräsi tyhjät kaljapullot pöydiltä pois ja siivosi ympäriinsä sirotellut lehdet, astiat ja muut rojut paikoilleen. Sitten hän avasi tietokoneensa pitkästä aikaa.

5.

Päätoimittajan ilme oli näkemisen arvoinen, kun Markku iski valmiin artikkelin pöytään heti ensimmäisenä aamuna töihin palattuaan. Siitä virisi koko aamupäivän kestävä palaveri, johon hälytettiin mukaan talous- ja rikospuolen väkeäkin. Markun esittämä tausta-aineisto sekä faktojen pikatarkistukset riittivät vakuuttamaan toimituksen.

Markku sai samalla toimeksiannon alkaa seurata tapahtumaa ja siitä poikivia jatkojuonteita täysipäiväisesti. Siinä vaiheessa hän esitti tarvitsevansa hiukan apua. Miten olisi Anne, tämähän olisi pätevä kasaamaan aineistoja, selvittelemään taustoja ja hoitelemaan kaikenlaisia juoksevia hommia...

Iltapäivällä Markulla oli oma huone ja viereiseen huoneeseen kanteli tavaroitaan yllättynyt Anne. Osallistuminen tällaiseen selvitystyöhön merkitsi nostetta hänenkin uralleen. Uutta intoa saanut Markkukin näytti hänen silmissään aivan uudelta ihmiseltä. Annella oli punaruskeat, aaltoilevat hiukset ja kolmiomaiset, kissamaiset kasvot, joiden suurissa silmissä aina pilkahti pieni flirtti. Hän oli huoliteltu, meikattu ja muodikkaasti pukeutunut, varmaankin jopa pesulassa käydessään. Kun hän kävi huoneessa, viettelevän hajuveden tuoksu muistutti vierailusta tuntikausia.

Juttu julkistettiin seuraavalla viikolla. Sen jälkeen kaikki tiedotusvälineet olivat täynnä aihetta, ja esiin nousi koko ajan uusia yksityiskohtia valtion rahojen väärinkäytöstä ja siitä, miten ahneet liikemiehet ja konkurssipesien hoitajat lähipiireineen olivat hyödyntäneet toisten ahdinkoa. Se uutinen puri vallitsevassa lamamielialassa ja oli omiaan kanavoimaan kansan pettymyksen ja ahdistuksen näihin välistävetäjiin. Tietysi myös poliitikot kiiruhtivat hyödyntämään tilannetta paheksullannaan.

© Kaisa Luojola 2011

Vaikka apajilla olivat kaikki muutkin, Markku onnistui aina löytämään uudet, herkullisimmat paljastukset ensimmäisenä. Vähitellen koko jupakka henkilöityi häneen ja Markusta alettiin tehdä veronmaksajien vahtikoirana toimivaa sankaria.

Samalla asiat edistyivät myös Annen suunnalla. He pitivät pitkiä iltapalavereja tulevia paljastuksia valmistellen, usein Markun kotona. Annen hämmennys siitä, miten Markku aina pystyi jostain kaivamaan uusia mielenkiintoisia haarakkeita julki tästä petosten verkostosta, muuttui ihailuksi. Siitä oli helppo siirtyä makuukamarin puolelle.

Oli päiviä, jolloin Markku tuskin muisti elävänsä virtuaalimaailmassa. Hän omistautui työlleen ja nautti sen suomasta arvostuksesta ja huomiosta. Ja illalla oli hyvä siirtyä työasioista pehmeästi virkistyksen puolelle Annen seurassa, niin kuin hän oli sisimmässään haaveillut. Toisinaan molemmat puolet sulautuivat mukavasti toisiinsa, kun he rakastelun jälkeen jatkoivat ideointia, kiiruhtivat olohuoneeseen tekemään muistiinpanojaan ja ottivat sitten vielä uuden kierroksen.

Ei kulunut kuin muutama kuukausi, kun Markulla oli toimituspäällikön titteli ja oma tiimi uutistoimituk-

sessa päivälehden puolella. Hänen yhteydenpitonsa Mannerkoskeen oli niihin aikoihin lähes päivittäistä. Joskus riitti puhelinsoitto, toisinaan hän kävi paikan päällä, kun tarvitsi jotain paperilla taustatietojen tai ideoiden lisäksi.

Markku sai huomata myös, miten juovuttavaa vaikutusvalta, sen tuoma kollegoiden siipeily ja yleinen huomio kaikilta yhteiskunnan tasoilta oli: niin juovuttavaa, että sitä piti saada lisää.

Mannerkosken kanssa he kehittivät strategian, jolla hänestä tehtiin yhteiskunnallinen vaikuttaja. Hän etääntyi käytännön toimitustyöstä ja antoi sen alaistensa tehtäväksi, heitellen vain täkyjä ja suuntaviivoja heille tarpeen mukaan. Markku kirjoitteli kolumneja ja pääkirjoituksia sekä osallistui yhteiskunnallisiin keskusteluihin seminaareisa ja erilaisissa foorumeissa. Hänestä tuli usein eduskunnassa ja ministeriöissä nähty asiantuntija.

Kaikkiin muihin toimijoihin nähden Markulla oli se etu, että ainoastaan hänellä oli todellinen tieto, millä tavoin lama, työttömyys ja köyhyys saatiin selätettyä. Kaikkien muiden pelureiden keskellä hänen johdonmukaisesti ajamansa linja, jota hän rummutti niin hallussaan olevan median kuin henkilökohtaisten vaikutuskanaviensakin kautta, piti pintansa ja sai yhä uusia puolestapuhujia. Ennen pitkää laiva alkoi kääntyä valtion johtoa myöten.

Siinä vaiheessa tarjolla olisi tietenkin ollut poliittinenkin ura. Sitä Markku vierasti, koska se olisi pannut hänet liiaksi julkisuuden valokeilaan ja suitsinut hänen tekemisiään. Hän halusi olla vapaa agentti, vaikuttaja, jonka ei tarvinnut olla tilivelvollinen kenellekään ja joka sai samalla nauttia elämän kaikista hyvistä puolista.

Vuoden kuluttua Markun kotiinpaluusta Suomi oli jo aivan toisennäköinen maa, ja myös Markun mutos oli ilmeinen. Talouden pyörät olivat taas alkaneet pyöriä oikeaan suuntaan, toiveikkuus kaikilla mittareilla lisääntyi ja työttömyys väheni kymmeniätuhansia kuukausittain. Työttömyyden ja konkurssien takia omaisuutensa menettäneitä tuettiin, ja heidät saatettiin takaisin yhteiskunnalle arvoa tuottavan elämän syrjään kiinni. Laman alkuvaihetta leimaavan itsekkyyden ja oman hyödyn tavoittelun sijaan vallitsi talkoohenki ja keskinäisen auttamisen henki.

Tämä laskettiin pitkälti Markun näkyvästi ajaman linjan ansioksi, ja alkoi olla tilanne, jossa Markun ei enää tarvinnut kiertää jakelemassa neuvojaan, vaan päättäjät kävivät hänen juttusillaan. Usein Markku ei edes tarvinnut Mannerkosken apua tehdäkseen mitä halusi, mutta tarvittaessa hän voi aina käyttää neuvonantajaansa selustansa varmistamiseen.

Markku toimi nyt lehtensä päätoimittajana, mutta toimitustyö oli enää pieni osa hänen aktiviteeteistaan. Aikaa paloi myös yritysten hallituksissa, monissa toimikunnissa ja yleisessä seurustelussa tärkeiden piirien kanssa. Kaikki tämä vaikutti tietysti hänen muuhun elämäänsä. Hän asui omistamassaan parinsadan neliön jugend-huoneistossa

Eirassa merinäköalan äärellä. Anne oli edelleen mukana kuvioissa, mutta rinnalle oli tullut muita kaunottaria, joita menestys näytti vetävän puoleensa kuin tuikku kärpäsiä. Markku vältti solmimasta keneenkään läheisiä suhteita, koska hänen oli edelleen vaikea mieltää kumppaneitaan oikeiksi ihmisiksi.

Markku tähyili jo uusia horisontteja. Hän oli tiellä kohti kansainvälisen vaikuttajan roolia, ja maailmalla työsarkaa riitti. Hän vietti yhä vähemmän aikaa kotimaan kamaralla, matkan päinä olivat Washington, YK:n päämaja ja Brysseli, missä oli käynnissä Euroopan yhteisen unionin muodostaminen. Kun nimeä ja arvostusta tuli lisää, hän alkoi saada erilaisia kansainvälisiä selvitystehtäviä.

Ratkaiseva käänne oli osallistuminen kriisin ratkaisemiseen Jugoslaviassa, missä eri kansallisuusryhmät olivat saaneet kunnon vihanlietsonnan ja tappamisen alulleen. Markku toimi välittäjänä prosessissa, jossa YK:n taustatuella koottiin massiiviset kansainväliset joukot lopettaman sotilaalliset yhteenotot. Sen jälkeen maaperä oli otollinen sovittelulle, ja tuloksena oli vihollisuuksien päättyminen ja Jugoslavian pilkkominen eri kansallisuuksien itsenäisiksi valtioiksi.

Israelin ja palestiinalaisten kysymys osoittautui visaisemmaksi tapaukseksi. Yksimielisen kansainvälisen rintaman saaminen suunnitelman taakse kesti kauan, mutta se onnistui. Gazaan ja Israelia ympäröiville palestiinalaisalueille kohdistettiin massiivinen kansainvälinen apu, jolla niiden hyvinvointia vahvistettiin. Samalla osapuolia painostettiin lopettamaan vihollisuudet ja luomaan pohjaa keskinäiselle luottamukselle. Parantuneen elintason siivittämänä toiveikkuutensa löytäneet kansalaiset valitsivat johtajikseen maltillisen johdon ja vähitellen kehitys saatiin rauhanomaiselle uralle.

Sen jälkeen Markku sai Nobelin rauhanpalkinnon ja oli näin juhlittu sankari paitsi Suomessa, myös koko maailmassa. Hänen ansionaan oli yksittäisissä kriiseissä toimimisen lisäksi kokonaisen uuden opin luominen kriisien ratkaisemiseksi, jo ennen koko kriisien syntymistä. Yhtenä merkkinä sotien ja terrorismin polttovoiman hiipumisesta syyskuussa 2001 terroristiverkosto Al Qaida ilmoitti lopettavansa väkivaltaisen toiminnan ja muuntui poliittiseksi liikkeeksi.

Oli kulunut kymmenen vuotta siitä, kun Markku oli kaapattu. Kuluneen vuosikymmenen vastuunkanto ja rasitus alkoivat näkyä. Markun terveys oli hyvä ja kunto pysyi vireänä, vaikka hän ei ihmeemmin itseään hoitanut, mikä oli ilmeisesti yksi virtuaaliolotilan etuja, mutta henkisesti hän alkoi olla murtumisen rajamailla.

Päivät täyttyivät erilaisesta maailmanlaajuisesta yhteydenpidosta ja tapaamisista. Markku majaili eri suurkaupungeissa sijaitsevissa asunnoissaan. Enemmän hän nautti kuitenkin matkoista niiden välillä, jolloin sai olla rauhassa. Myös alkoholi alkoi taas maistua hänelle.

Kaikki alkoi tuntua merkityksettömältä ja tylsältä. Tie Suomen presidentiksi olisi ollut hänelle auki, mutta sekään ei kiinnostanut. Hän alkoi väistellä velvollisuuksiaan ja liikuskella taas yksinään maailmalla ja sen syrjäseuduilla tuntemattomuuden suojakilven turvin.

Hän oli yksin. Alkoholin lisäksi kuvaan tulivat huumeet. Markku huomasi ajatustensa yhä useammin kääntyvän pohtimaan Maahan jääneen perheensä kohtaloita. Synkkä tietoisuus siitä, että hän oli vankina omassa maailmassaan, palasi. Hänen häkkinsä kalterit olivat leveällä ja korkealla, mutta ne olivat olemassa, ja hän oli saavuttanut niiden rajat.

Markku irrottautui vaikuttajan tehtävistään ja vetäytyi Suomeen. Istuessaan kelomökissään Kuusamossa luonnon hiljaisuudessa päivien ryyppyputken ja kemikaalihumalan jälkeen hän huomasi taas miettivänsä, mitä tapahtuisi, jos vetäisi ranteet auki.

Oli aika tavata Mannerkoski taas heidän alkuperäisissä rooleissaan, lääkärinä ja potilaana.

6.

”Et näytä turhan hyvältä”, Mannerkoski totesi ilmiselvän.

Markun harmailla kasvoilla kiilteli tuskanhiki, silmät verestivät ja hänen jäsenensä nykivät väristysten ja pakkoliikkeiden tahdissa. Hän ei ollut halunnut tulla paikalle täysin pössyssä, mutta katui sitä päätöstä nyt, koska olo oli entistä huonompi.

”On ollut vähän rankkaa.”

”Luulin, että sinä olit saavuttanut kaiken haluamasi.”

”Niinpä niin. Siinä ongelma kai onkin. Tuota... detalji. Tehän ette voi vaikuttaa tähän maailmaan logiikanlakien vastaisesti. Mutta entä minä? Minähän en ole tästä maailmasta. Pystyttekö tekemään taikanne ja saamaan tämän pirun päänsäryn ja pahoinvoinnin loppumaan? Loppujen lopuksi, tämähän on lääkärin vastaanotto!”

”Hmm... no kyllä kai se tässä tilanteessa onnistuu.”

Markun päänsärky valui aivokuorelta sisään ja pakeni selkärankaan, jonne se koteloitui kuluttamaan ponnetonta kiukkuaan. Saman tien pahoinvointi, hikoilu ja pakkoliikkeet helpottuivat. Jäljelle jäi vain korostunut tunne omasta epäsiisteydestä ja halu päästä saunaan ja suihkuun.

”Kiitos!” hän huokaisi kokien ensimmäistä kertaa aitoa kiitollisuutta vangitsijoitaan kohtaan.

”No niin, nyt voit kertoa mikä sinut tänne toi, pitkästä aikaa.”

”Olen tosiaan ollut jonkin aikaa poissa, oikeastaan kaikesta. Olen miettinyt elämääni ja rooliani tässä teidän maailmassanne. Olen tehnyt paljon töitä.”

”Niin, ja saanut paljon aikaan!”

”Kyllä kai sitten. Kuulehan, tänne tullessa ajelin vanhan taloni ohi. Se näytti ihan samalta kuin aiemmin, ikkunassa paloi kotoisasti valo. Lapseni ovat jo nuorukaisia, joilla alkaa olla oma elämänsä. Kohta he lähtevät teil-

leen. Satu jää yksin, tulee se vaihe elämässä kun on taas aikaa itselle. Sitten joskus alkaa vaihe, kun lapset tulevat kylään perheineen, tuovat omia lapsiaan hoitoon... Ja tuntee itsensä taas tarpeelliseksi."

"Mutta olet saanut aikaan merkittäviä asioita niin monelle."

"Hitto, tämähän on virtuaalimaailma! Mitä merkitystä kaikella ponnistelullani on? Olkoonkin, että siinä on ollut tyydyttävät hetkensä. Mutta kun katson taaksepäin, siinä on ollut myös paljon työtä ja huolta. Ja mitä varten? Että te voitte seurata, kun minä juoksen omassa oravanpyörässäni, ja tehdä havaintojanne ja tutkimuksianne, eikö niin?"

"No, onhan se niinkin. Tutkimus on ollut varsin antoisa ja hyödyllinen, ja olemme siitä sinulle kiitollisia."

"Sanoit, että tutkitte onnellisuutta. No, ainakaan minulle ette ole sitä onnistuneet tuottamaan. Mutta kai se on omien valintojeni tulosta."

"Tuota, ennen kuin jatkat, myös minulla olisi sinulle kerrottavaa."

"Niinkö? Markku oli hiukan hämmästynyt, koska yleensä muukalaiset vain reagoivat hänen ehdotuksiinsa. Tuo tuskin havaittava vaivaantuneisuuden häivähdys sai hänet taaskin varuilleen.

"Tämä koe, jota varten olet tässä maailmassa, on päättynyt. Olemme tehneet kaikki tarvittavat analyysit."

"Jaa... ja mitähän se tarkoittaa?" Markku oli äkkiä täysin tarkkaavainen.

"Se tarkoittaa, että tämä maailma... loppuu. Emme enää tarvitse sitä."

Markusta tuntui kuin häntä olisi potkaistu palleaan.

"Entä minä sitten? Vedätte töpselin irti, vai? Kaiken vaivannäön jälkeen?"

"Ei ihan niinkään. Maailmasta, kyllä. Mutta sinä olet toinen juttu."

Mannerkoski katsoi häntä läpitunkevasti. Mietteliäs tauko tuntui kestävän loputtomiin, eikä Markulla ollut voimia keskeyttää sitä.

"Sinä palaat maapallolle", Mannerkoski sanoi.

Markku ei tiennyt käydäkö miehen kimppuun vai hyppiä tasajalkaa riemusta.

"Sinähän olet koko ajan sanonut, että se on mahdotonta!"

"Sen käsityksen antaminen sinulle on ollut kokeen kannalta tarkoituksenmukaista. Mutta sanoinhan, että aika on mutkikas asia. Meillä on tiettyjä keinoja ja resursseja, joita on hiukan vaikea selittää. Lopputulos kuitenkin on, että olemme nyt valmiita palauttamaan sinut siihen hetkeen, jona sieppasimme sinut mukaamme."

Tieto oli niin humalluttava, että Markku ei pystynyt vähään aikaan kuin haukkomaan henkeään.

"Mutta nythän minä tiedän kaiken... kaiken..."

"Se on tarkoituskin. Ymmärrät varmasti itsekin, että ei ole kovin järkevää huudella siitä, mitä olet täällä nähnyt. Sen sijaan voit käyttää saamiasi tietoja, oppimiasi asioita... tehdä sitä, mitä olet täälläkin tehnyt. Ehkä jopa osaat joissain asioissa toimia vielä paremmin."

Markku mietti sitä pitkään.

”Alan ymmärtää. Tämä koe... vaikuttaminen nuoriin sivilisaatioihin, onnellisuuden lisääminen... Siitä tässä kaikessa on ollut kyse, alun alkaen.”

Mannerkoski hymyili hänelle, niin aidon tuntuisesti kuin simulaatio voi.

”Hyvästi Markku. Ja menestystä elämällesi, tällä kertaa oikealle!”

Oli vuosi 1992. Televisiosta tulivat Barcelonan olympialaiset. Markku oli mennyt perheriidan päätteeksi ulos sikarille. Oli kaunis, pilvetön kesäilta.

Kun hän palasi sisään, Satu oli jo mennyt nukkumaan. Markku istuutui sängylle vaimonsa viereen ja silitti tämän kylkeä peiton läpi. Hän tunsi tämän kehon liikahtelun hengityksen tahdissa.

”Satu, olen pahoillani. Olin sinulle töykeä. Osuit arkaan paikkaan. On totta, että olin pettynyt, kun en päässyt lähtemään Barcelonaan. Lisäksi urani on viime vuosina polkenut paikallaan. Se juttu Annesta ja minusta... meidän välillämme ei ole tapahtunut mitään, ja vakuutan ettei vastakaan tule tapahtumaan. Sinä olet minulle kaikki kaikessa, olen vain muilta murheiltani tupannut unohtamaan sen.”

Kesti jonkin aikaa. Satun hengitys kiihtyi. Sitten hän kohottautui istumaan. Hänen silmänsä olivat kosteat.

”Ei se mitään, minä ymmärrän”, hän sanoi.

He pitivät toisiaan pitkään helläsä syleilyssä pitkään. Markku tunsi, miten uskomattomat tunneaallot hyökyivät hänen paatuneessa mielessään. Hän ei ollut muistanut, että sellaistakin voisi kokea.

He keskustelivat sinä iltana myöhään ja nukkuivat sitten tiukasti toisiinsa kietoutuneina. Seuraavana aamuna he istuskelivat yhdessä aamiaisella senkin jälkeen, kun lapset olivat lähteneet kouluun.

Viimein tuli töihin lähdön aika. Satu antoi Markulle suukon eteisessä.

”Ai niin, käynpä kioskin kautta”, Markku totesi lähtiessään. ”Taidanpa pitkästä aikaa lotota. Tahtoisin kokeilla tiettyä numerosarjaa.”

Juha "insinööri" Salminen *on itse asiassa tekniikan tohtori ja työskentelee rakennusalalla. Hänen novellejaan on julkaistu 80- ja 90 -luvuilla mm. Portissa, Aikakoneessa ja Spinissä, jolloin aktiviteettia oli myös Tieteiskirjoittajissa Kosmoskynän päätoimittajana ja muussa scififandomin alkuaikojen humussa. Vaikka viime vuosi(kymmeni)en kirjoitusintoa ovat verottaneet työ- ja perhekiireet, humoristisempaa tuotantoa löytyy Wanhain Herrain julkaisuista. Tyyliä väittävät helposti tunnistettavaksi juonitarinaksi, jossa on yhteiskunnallisia painotuksia, ja pieni pilke silmäkulmassa.*

Markus Koskimies

Älyvapaavyöhyke

Teeastiastoni osasi hauskuuttaa seuruetta ja sulostuttaa romanttisia kahdenkeskisiä hetkiä sujuvasti viidellä kielellä. Ulkoilupusakkani osasi ennakoida säätilat ja opastaa minut perille läpi tuulten ja tuiskujen. Espressokeittimeni kanssa kävin pitkiä filosofisia keskusteluja sen keittäessä kahvia. Maailma oli pullollaan älytavaroita, ja minun ympärille hankkimani edustivat niiden terävintä kärkeä, sen säkenöivintä kermaa.

Luovuin niistä kaikista.

"Et voi olla tosissasi", teeastiastoni vaikeroi jättäessäni sitä kierrätyskeskuksen vastaanottoon. "Kuinka voit tehdä meille näin kaiken yhdessä viettämämme ajan jälkeen?"

"Harkitse nyt vielä kerran", aneli ulkoilupusakkani pidellen molemmin hihoin kiinni käsivarrestani.

"Olet tekemässä suurta erehdystä", totesi espressokeittimeni tuttuun lakoniseen sävyynsä, vaikka olikin suuren tunnekuohun vallassa.

* * *

Itkin koko matkan Kotokummun älyvapaavyöhykkeelle. Älytavaroideni epätoivoinen vaikerrus kaikui syyttävänä korvissani. Eroaminen ystävistäni raastoi rintakehääni, ja kyyneleet nousivat silmiini kaikista ponnisteluista huolimatta.

Lopulta, tuntien ajomatkan jälkeen, automaattiauto pysähtyi kääntöpaikalle ja ovet avautuivat. Nousin autosta ja seisoin Kotokummun nuhjuisen portin edessä, jonka pielessä oli käsin maalattu kyltti: "Älyvapaavyöhyke". Sen alle oli maalattu säteilevä lamppu, jonka päällä oli punainen raksi. Portin toisella puolella oli menneisyyden maailma, jossa ainoat älylliset olennot olivat ihmisiä.

Älyauto, joka oli tuonut minut tänne, toivotti hyviä illanjatkoja, sulki ovensa ja huristi tiehensä. Heilautin hajamielisesti kättäni sen perään, ja katselin haikeana, kun sivistyksen viimeinen merkki katosi tien kaarteeseen.

Vedin syvään henkeä pimenevässä illassa, avasin portin ja astuin sisään. Kävelin kerrostalojen reunustamalle pihamaalle. Minulla ei ollut aavistustakaan siitä, mitä minun olisi nyt pitänyt tehdä. Pitäisikö minun mennä sisälle johonkin taloista? Olin ilmoittanut tulostani ja odottanut jonkun ottavan minut vastaan.

Istahdin penkille. Kerrostalojen ikkunoista loisti kodikasta valoa. Minut valtasi lämmin ja rauhallinen olo. Tällainen kiireettömyys oli oikeastaan juuri sitä, mitä olin tullut Kotokummusta hakemaan.

Huomasin miehen lähestyvän minua. Hän oli pukeutunut entisaikojen tapaan farkkuihin ja T-paitaan.

"Malton?" mies kysyi.

Nyökkäsin.

"Valdas", mies esitteli itsensä. "Anteeksi myöhästymiseni, toivottavasti et joutunut odottelemaan liian pitkään."

"Ei, ei suinkaan, mukavahan tässä oli vähän jalkojaan lepuuttaa."

Valdas naurahti. "Aivan, olet varmasti väsynyt matkan jälkeen, joten vien sinut suoraan asunnollesi."

Kävelimme piha-alueen poikki kerrostaloon, joka oli rakennettu vanhan ajan tapaan betonielementeistä. Samalla Valdas esitteli minulle pihapiiriä. "Tuolla talojen takana on leikkipuisto ja grillikatos. Työpaikat löytyvät tuon kujan varrelta."

Valdas avasi kerrostalon oven vetämällä siinä olevasta kahvasta. Ovi, joka ei avautunut itsekseen, vaan joka piti avata ihan omin voimin! Tunsin muuttuvani osaksi ihmiskunnan alkuhämärää. Tunsin, kuinka alkukantaiset vaistot heräilivät sisälläni, kuinka palasin satojen vuosien taakse heimoyhteisöjen villiin ja säälimättömään maailmaan.

Nousimme hissillä seitsemänteen kerrokseen. Ovessa oli vanhanaikainen lukko, jonka Valdas avasi metallisella avaimella.

Hän antoi sen minulle. "Pidä se tallessa."

Valdas painoi seinällä olevaa katkaisijaa, ja eteisen kattoon syttyi hämärä, kellertävä valo.

"Näillä katkaisijoilla voit sytyttää ja sammuttaa katossa olevia lamppuja", hän sanoi. Katselin alkeellista kattovaloa. Se paloi muuttumattomana, reagoimatta millään tavalla liikkeeseen tai muuhun valaistukseen.

Asunto oli pieni. Sen ilma tuntui tunkkaiselta, hiekkaiselta ja betoniselta. Seinät olivat valkoiset, ovet puuta, ja niissä oli kirkkaat kromiset kahvat. Asunto oli valmiiksi kalustettu 1900- ja 2000-lukujen taitteen tyyliin. Keittiössä oli nostalgisia vanhanaikaisia kodinkoneita. Kaapeista löytyi monenlaisista materiaaleista tehtyjä astioita ruoan valmistamiseen ja syömiseen. Nurkassa oli erikoinen kylmä, eristetty kaappi ruokien säilyttämiseksi. Ruoat kannettiin kaappiin ihan itse.

Olohuoneesta löytyi sohva, kaksi nojatuolia, pöytä ja kirjahylly. Istahdin kokeeksi sohvalle, joka tuntui kovalta ja karkealta. Se ei mukautunut lainkaan kehooni.

"Sohvassa ja nojatuoleissa on joustintyynyt", Valdas kertoi, "kuten makuuhuoneessa olevassa sängyssäkin."

Valdas hyvästeli minut. Katselin hetken ympärilleni asunnossa ja selasin keittiön pöydällä olevia kodinkoneiden ohjekirjoja. Niin, oikeita paperisia kirjoja.

Päivä oli ollut pitkä ja raskas. Menin makuuhuoneeseen, ja panin Valdaksen antaman avaimen yöpöydän laatikkoon, siellä se pysyisi varmasti tallessa. Komensin päälläni olleet vaatteet laskostumaan kaappiin, ja painoin seinällä olevaa katkaisijaa.

Tuli aivan säkkipimeää, enkä nähnyt mihinkään suuntaan. Paniikki iski minuun. Nojauduin epätoivoisesti seinää vasten, ja haparoin käsilläni pimeydessä. Otsani valui kylmää hikeä, ja tunsin pakottavaa tarvetta huutaa apua. Lysähdin huohottaen lattialle istumaan.

Hiljalleen aloin erottaa jälleen yksityiskohtia ympäriltäni. Hengitykseni alkoi tasaantua. Konttasin pimeässä varovasti sänkyä kohti ja kömmin peiton alle. Sänky tuntui samanlaiselta kuin sohvakin: kovalta ja lievästi epämukavalta. Petivaatteet olivat karkeaa ja painavaa kangasta. Ennen nukahtamista mietin, olisiko ihoni aamulla vereslihalla.

* * *

Heräsin aamuvarhaisella. Kovalla vuoteella nukkumisen jäljiltä minua kolotti ja särki joka paikasta. Kietouduin peittooni ja komensin vaatteita luokseni. Vain omat älyvaatteeni vastasivat, mutta passitin ne takaisin komeroon. Kokeilin uudestaan komentaa komeron vanhanaikaisia vaatteita luokseni, mutta ne pysyttelivät jääräpäisinä hyllyillään.

Peittoon tiukasti kääriytyneenä nousin vuoteesta ja menin komerolle. Otin käteeni yhden hengettömänä roikkuvan kangaspalan. Pitikö vanhanaikaiset vaatteet pukea itse päälleen? Uhmasin kylmyyttä, tiputin peiton yltäni ja hampaat kalisten kierittelin kangasmyttyä käsissäni. Se vaikutti jonkinlaiselta puserolta, jonka pudotin päälleni.

Kolusin vaatekaappia lisää ja löysin housuilta vaikuttavat, yhteen ommellut kankaanpalat, jotka vedin jalkaani. Ne kuitenkin tippuivat alas heti kun päästin niistä irti. Jatkoin etsimistä ja löysin jonkinlaisesta joustinmateriaalista tehdyt, ihoa myötäilevät kirjavat housut, jotka pysyivät päälläni.

Vaatteet tuntuivat päällä epämukavilta, hiertäviltä, kovilta ja kankeilta. Housut kutisivat jaloissani. Minulla oli nälkä. Availin keittiön kaappeja, sitä kylmääkin, ja koetin keksiä, miten aineksista tehtiin ruokaa. Pyörittelin käsissäni kaapeista löytyneitä astioita, jotka jurottivat hiljaisina ja kieltäytyivät kertomasta minulle käyttötarkoitustaan.

Tiputin yhden kupin kokeeksi lattialle. Se räsähti iloisesti paloiksi. Katselin sitä hämilläni ja odottaen, mutta se ei tehnyt elettäkään korjaantuakseen. Lopulta luovutin ja keräsin sirpaleet

roskikseen. Saisin varmaan aamupalaa työpaikallani.

Eteisessä vedin jalkaani kengät ja kävelin ulos porraskäytävään. Kengät tuntuivat jaloissa löysiltä, ja olin kompastua niistä irtonaisina roikkuviin nauruihin. Keräsin ne mytyksi, ja tungin kenkien sisään.

Älyvapaavyöhyke Kotokumpu oli kommuuni, jossa elettiin soveltaen jälkiteollista, 1900- ja 2000-lukujen ihmisten elämää. Tällaisiin yhteisöihin ihmiset pakenivat kiireistä ja pinnallista nykyaikaa, elääkseen yksinkertaisemmin, täydemmin ja lähempänä luontoa.

Siihen aikaan ihmiset oli pakotettu tekemään raskasta työtä tehtaissa ja virastoissa henkensä pitimiksi. Kotokummun kaltaisissa kommuuneissa sitä tehtiin vapaaehtoisesti, neljänä päivänä viikossa, kuusi tuntia kerrallaan. Kaikki saivat valita, mitä työtä milloinkin halusivat tehdä. Minä janosin päästä käsiksi sellaiseen oikeaan, raskaaseen, ruumiilliseen työhön.

Vedin Kotokummun työpajan oven auki ja astuin sisään. Työpaja oli ulkopuolelta samanlainen betonikerrostalo kuin muutkin, mutta asuntojen sijaan se oli jaettu erilaisiin työpisteisiin. Söin aamupalan ruokalassa, jonka jälkeen etsin Valdaksen käsiini.

"Huomenta", Valdas sanoi. "Nukuitko hyvin?"

"Kyllä, kyllä", sanoin kohteliaasti, vaikka minua kolotti vieläkin. Ja kutisi. Housut jalassani kutisivat niin kamalasti, että jouduin rapsuttamaan jalkojani vähän väliä. "Mitä voisin alkaa tehdä?"

"Yleensä vastasaapuneet aloittavat projektipäällikkönä. Se ei vaadi kovin suurta perehtyneisyyttä vanhoihin työmenetelmiin."

Valdas vei minut yhteen työhuoneista, jossa voisin aloitella projektipäällikön tehtäviä. Hän antoi minulle vaatesuikaleen kaulaan ripustettavaksi, merkiksi nykyisestä toimenkuvastani.

Valdas kertoi summittaisesti, mitä työhön liittyi. Ensinnäkin työhuoneessa oli piirtotaulu, johon voisin piirtää laatikoita, viivoja, numeroita ja kirjaimia. Toisekseen projektipäällikön tehtäviin kuului olennaisena osana kiertely muiden työntekijöiden parissa. Kyselemällä ja seuraamalla voisin oppia jonkin vaikeamman työtehtävän.

Valdas lähti omiin töihinsä. Katselin ympärilleni työhuoneessani, ja mietin mistä aloittaisin. Pyyhin ensin taulul-

ta pois aiemman projektipäällikön piirrokset. Sen jälkeen piirsin joitain laatikoita ja ympyröitä, ja vedin sikin sokin viivoja niiden väliin. Istahdin hetkeksi pehmustetulle tuolille työpöydän ääreen, nojasin taaksepäin, raavin jalkojani ja ihailin aikaansaannostani, kunnes päätin lähteä kierrokselle työpajaan.

Ruokatunnin jälkeen vietin iltapäivän kahviossa muiden projektipäälliköiden kanssa. Keskustelimme innokkaasti, ja vertasimme kokemuksiamme työn tekemisestä. Viimein kello oli neljä, työpäivä oli ohi ja menimme työpajan ylimmäiseen kerrokseen rentoutumaan porealtaassa ja saunomaan. Pitkän ja raskaan päivän päätteeksi se tuntui jumalalliselta. Siinä porealtaassa loikoillessani ja olutta siemaillessani sisään astui krominhohtoinen Talida, ja paratiisini romahti kasaan kuin korttitalo.

Vedin olutta väärään kurkkuun. Hapokas juoma tunki ulos nenän kautta. Kun viimein lakkasin yskimästä, käännyin lähimmän työkaverini puoleen.

"Eikö tämän pitänyt olla älyvapaavyöhyke?" kysyin tyrmistyneenä. "Turvapaikka, jossa älykkäitä koneita ei ole?"

"No, tavallaan on", työkaverini selitti. "Periaatteessa. Talida on Valdaksen tyttöystävä, itsenäinen robotti ja eräs kommuunin kantavista voimista."

"Mutta se on kone", protestoin.

"Hän", työtoverini korjasi. "Kyllä, mutta niin Kotokummussa kuin muissakin samanlaisissa kommuuneissa joitain asioita katsellaan sormien läpi."

Minua raivostutti suunnattomasti. Koetin olla näkemättä saunaosastolle saapunutta konenaista, mutta se osoittautui mahdottomaksi. Silmäni takertuivat jatkuvasti kiinni paratiisiin luikerrelleeseen käärmeeseen.

Nousin porealtaasta, vedin vaatteet päälleni ja astelin kotiini. Koetin vetää oven auki kahvasta, mutta se ei auennut. Miksi ei? Minua alkoi palella märissä vaatteissani. Miksi ne eivät kuivuneet? Mikä niissä oli vikana? Rynkytin kahvaa ja käskin ovea avautumaan, mutta se ei hievahtanutkaan.

Sitten muistin, että eilen illalla Valdas oli avannut oven sillä metallisella avaimella, joka oli nyt yöpöydän laatikossa tallessa. Silläkö ovi avattiin? Olisiko minun pitänyt ottaa se mukaani? Miksei kukaan kertonut sitä minulle?

Marssin raivoissani takaisin työpajan saunaosastolle. Valdas istui pöydän ääressä juttelemassa tuttaviensa kanssa Talida vierellään. Kaikilla näytti olevan hauskaa, mikä ärsytti minua suunnattomasti.

Kerroin Valdakselle asuntoni ovesta. Hän koetti rauhoitella minua tietämättä kuitenkaan oikeaa syytä vihaisuudelleni. Lähdimme asunnolleni, ja hän avasi oven yleisavaimellaan. Etsin pimeässä huoneistossa eteisen seinältä valonkatkaisijaa.

"Rentoudu hieman, Malton", Valdas sanoi minulle ovensuusta rauhoittelevasti. "Kaikki unohtavat avaimen silloin tällöin, varsinkin, jos ovat saapuneet aivan vasta. Kun on tottunut biometrisesti tunnistaviin oviin, niin avain-

ten muistaminen voi olla vaikeaa. Ei siinä ole mitään hävettävää."

Vedin asunnon oven kiinni. Riisuin epäkunnossa olevat märät vaatteet päältäni ja pudotin ne keittiön jätekuiluun. Alastomana ja kylmästä hytisten kiirehdin makuuhuoneeseen, jossa minua odotti toinen yllätys. Aamulla penkomani vaatteet eivät olleet menneet takaisin kaappiin, vaan lojuivat edelleen sikin sokin lattialla. Miksi minulla oli vain rikkinäisiä vaatteita?

Komensin kaapista omat älyvaatteet päälleni, vaikka olin mielessäni luvannut itselleni, etten turvautuisi niihin enää koskaan. Keräsin rikkoutuneet vaatteet lattialta, ja kävin pudottamassa nekin jätekuiluun. Omien vaatteideni lämpimässä syleilyssä minua suututti ja hävetti se, että repsahdin takaisin älytavaroiden hoivaavaan syleilyyn heti ensimmäisen vastoinkäymisen kohdattuani.

Koti-ikävä iski minuun varoittamatta. Kaipasin niin kovasti jalkahierontaa antavia kenkiäni, seurustelutaitoista teeastiastoani ja kaikkia niitä syvällisiä keskusteluja, joita olin käynyt espressokeittimeni kanssa, että purskahdin lohduttomaan itkuun.

Makasin sängyllä pitkään väistellen vääjäämättä edessä olevaa valojen sammuttamista. Se pelotti minua jo etukäteen. Lopulta rohkaisin mieleni ja nousin sängyltä. Laskin käteni valokatkaisimelle ja suljin silmäni. Painoin katkaisinta, mutta pidin käteni visusti sen päällä. Avasin silmäni varovasti pimeyteen. Minua alkoi pelottaa, ettei valoja saisikaan uudestaan päälle. Huokasin helpotuksesta, kun ne syttyivät painaessani katkaisijaa.

Sammutin valot jälleen, ja koetin seisoa rauhassa paikallani. Hiljalleen aloin taas nähdä huonekalujen ääriviivoja ympärilläni. Astelin varovasti, lyhyin askelin sängyn luokse ja kömmin peiton alle. Hymyilin pimeässä itsekseni. Olin tainnut juuri selättää yhden esteen matkallani menneisyyteen, kohti aidompaa elämää. Se täytti minut varmuudella siitä, että selviäisin kaikesta muustakin.

* * *

Aamulla kävelin hakemaan itselleni uudet vanhanaikaiset vaatteet Kotokummun kommuunin automaattisesta teollisuuskompleksista. Valitsin puseron ja samanlaiset ihonmyötäiset housut kuin aiemmatkin.

Kun puin niitä päälleni, luokseni tuli keski-ikäinen mies.

"Pue allesi tavalliset alusvaatteet", hän sanoi ja iski silmää. "Nuo vanhanaikaiset materiaalit tuntuvat inhottavilta ihoa vasten."

Niin tietysti! Miksen ollut sitä itse tajunnut? Kiitin miestä ja valikoin teollisuuskompleksin valikoimasta tavallisen, hengittävän älykerraston. Kun sen päälle puki vanhanaikaiset vaatteet, iho ei kutissut lainkaan.

Kävelin työpajaan jatkamaan työtäni projektipäällikkönä. Koetin vältellä Talidan näkemistä ja ajattelemista. Koetin pyyhkiä Kotokummun iljettävän tahran pois mielestäni. Koetin olla vi-

haamatta Valdasta, joka oli syypää kommuunin pilaamiseen. Onnistuin osan ajasta paremmin, osan huonommin.

Kiertelin avokonttorissa työhönsä keskittyneiden ihmisten parissa. Erään pöydän ääressä istui nuorehko purukumia jauhava nainen, jolla oli pitkä rastatukka, vahvat meikit ja paljon koruja ja tatuointeja. Työpöydän toisella reunalla oli iso pino papereita, joista hän otti päällimmäisen, luki sen ja siirsi toiseen, kasvavaan pinoon.

Kävelin hänen luokseen.

"Hei, minä olen Malton", esittelin itseni.

Nainen kohotti katsettaan. "Mä oon Kamilla. Sä oot varmaan se uusi."

Nyökkäsin. "Mitä sinä teet?"

"Mä luen näitä papereita", Kamilla vastasi. "Opettelen toimistovirkailijaksi, se oli suosittu ja tärkee ammatti ennen vanhaan. Virkailijoita oli ihan kaikkialla."

Kamilla siirsi paperin käsistään pienempään pinoon. "Mä tulostan aina aamulla nipun, sit mä luen ne ja päivän loputtua vien luetut paprut silppuriin."

"Voisinko minäkin katsoa niitä?"

"Ilman muuta."

Otin pienemmästä pinosta Kamillan äskettäin lukeman paperin. Se oli aivan täynnä numeroita ja kirjaimia: 5e3b4umk ldu82n35l ijk1hscv0 3b84 mtkh2 xdz1pv bimsyey1 47jw22a6c1: 4wmoag8bl, tkgmybdzk, sfohvsayut, 7ixii2j. G4846oa 7vksbwy frwl4r6s 7i3i90u, 8zbf85 yx9dswl7hf aoykrarj8o d3hlbd1mw2 yrnfazt5t2.

"Oho", puhalsin hämmästyksestä. En ollut tajunnutkaan, että työ voisi olla näin vaativaa. "Mitä nämä kirjaimet ja numerot tarkoittavat?"

Kamilla kohautti olkapäitään. "Ei ne mitään tarkota, eihän niiden tartte tarkottaa mitään. Se on just se idea."

Seurasin Kamillan työskentelyä. Hän piteli paperia edessään ja väliin vilkuili minua kulmiensa alta. "Hei, voisitsä nyt antaa mun lukee näitä ihan rauhassa?" Kamilla tiuskaisi minulle viimein. "Emmä pysty keskittyyn tähän, jos sä koko ajan vahtaat."

Pyytelin anteeksi. "Minusta työsi vain on niin kiinnostavaa."

Ruokatunnilla Kamilla opetti minut sitomaan kengännauhat. Se oli taianomaista. Se oli niitä elämyksiä, joita olin tullut Kotokummusta hakemaan. Kun vihdoin hahmotin, kuinka rusetti tehtiin, istuin lopun päivää omassa työhuoneessani solmimassa ja avaamassa kengännauhojani. Se oli niin terapeuttista, että unohdin Talidan moneksi tunniksi.

Kyselin työkavereiltani ympäripyöreästi siitä, kuinka kommuunista voitaisiin erottaa jäseniä. Tulos ei ollut rohkaiseva. "Enpä ole koskaan sellaisesta kuullut", minulle kerrottiin. "Tänne tullaan ja täältä lähdetään vapaaehtoisesti."

Työpäivän jälkeen kävelin Kamillan kanssa pois työpajalta. Pihapiirin yhdellä kulmalla oli matala talo, jonka ulko-oveen oli maalattu erehdyttävästi kirkkovenettä muistuttava symboli. Kysyin Kamillalta rakennuksesta.

"Se on meille naisille tarkotettu vittuuntumiskeskus", hän sanoi.

"Vit- Mikä?" köhin, takeltelin ja lehahdin tulipunaiseksi.

"Vittuuntumiskeskus", Kamilla sanoi kuin olisi puhunut olohuoneesta. "Katos, entisaikojen ihmiset ymmärsi, et naiset voi käyttää omaa sisäistä energiaansa, jos ne oppii kokemaan oman vaginansa. Se sit yhdistää naisen niinku luontoon ja kaikkeuteen ja muuhun olevaiseen."

Illalla unta odottaessani ajatukseni harhailivat tahtomattani Talidaan. Vierailiko Talida vittuuntumiskeskuksessa? Oliko naisenkaltaisella robotilla vaginaa? Löysikö se oman sisäisen minuutensa keinovaginansa kautta?

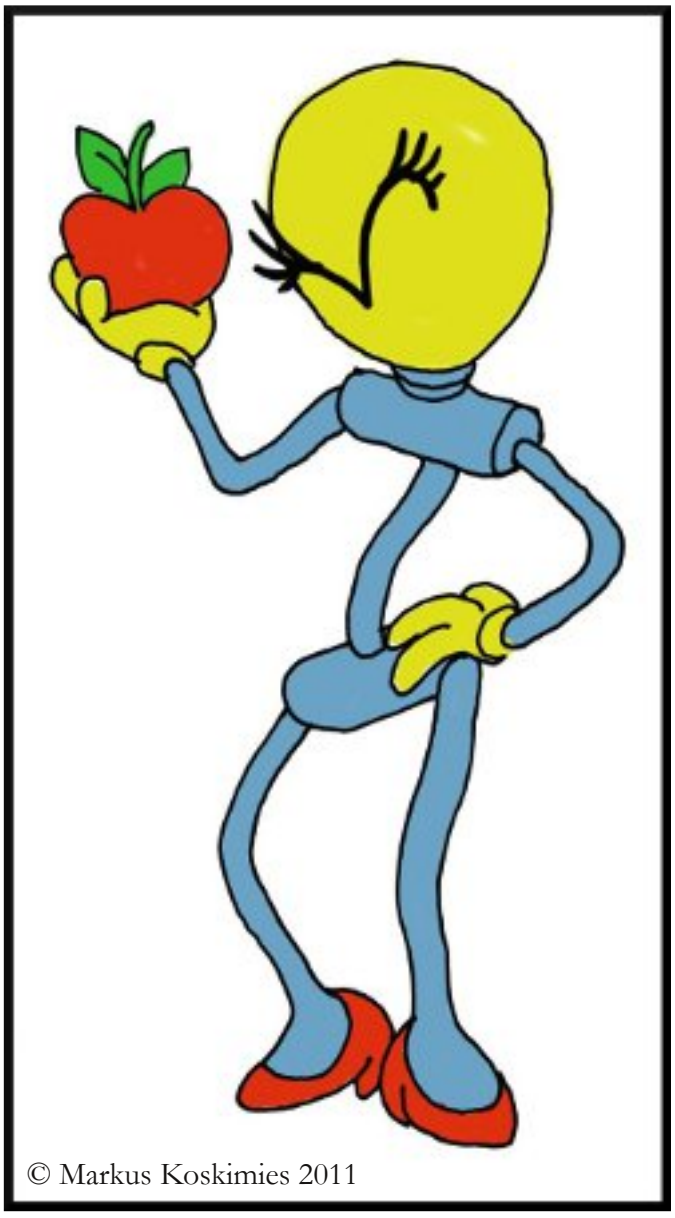
© Markus Koskimies 2011

Ajatukseni takertuivat Talidan jalkoväliin, ja tunsin alapääni alkavan jäykistyä. Veri kohisi korvissa ja hiki kihosi otsalle. Se kirottu konenainen porautui mieleeni ja otti kehoni väkisin hallintaansa!

Heräsin aamuyöllä hiestä märkänä. Uni oli alkanut painajaisena, jossa Talidan näköinen konehirviö jahtasi minua. Pakenin henkeni edestä, mutta se sai minut kiinni ja yritti kuristaa minut hengiltä. Henkiinjäämistaistelu muuttui kuitenkin aivan toisenlaiseksi paniikksi, estottomaksi ja kiimaiseksi rakasteluksi. Siemennestettä valuva alapääni sykki jäykkänä kuin rautakanki. Ajatukseni iljettivät minua.

Makasin sängyllä. Minä ja Talida emme mahtuneet yhtä aikaa Kotokumpuun. Lähtisikö Talida vapaaehtoisesti? Jos pyytäisin sitä oikein kauniisti? Tuskin. Aloin miettiä, kuinka pääsisin siitä eroon – lopullisesti.

* * *

Työpajassa työskentely kävi minulle ylivoimaiseksi. Kyselin muilta, voisiko kommuunissa tehdä töitä jossain muualla. "Kokeile peltotöitä", minulle kerrottiin. "Useimpien mielestä se on liian raskasta ja likaista, mutta jotkut pitävät siitä todella paljon."

Kotokummun pellot sijaitsivat rakennusten takana. Pellon reunassa olevan yksinkertaisen aaltopeltivajan edustalla tapasin Ethonin, joka opasti mi-

nut peltotöihin. Hän vaikutti hyvin iloiselta saadessaan seuraa pellolle.

"Sinun kyllä kannattaisi käydä vaihtamassa nuo villaiset välihousut kestävämpiin", hän sanoi minulle ja osoitti kirjavia, ihonmyötäisiä housujani.

"Kaapissani olevat housut ovat minulle aivan liian suuret", sanoin. "Ne eivät pysy jaloissa."

"Voit käyttää vyötä tai henkseleitä", Ethon sanoi, nosti paitansa helmaa ja näytti, kuinka vyö oli vedetty housujen lenkkien läpi. "Käy hakemassa niin farkut kuin vyökin, niin näytän, kuinka ne pistetään päälle."

Kun viimein olin saanut farkut vyötettyä jalkaani, Ethon vei minut sisälle vajaan. Siellä oli sikin sokin kaikenlaisia peltotöissä tarvittavia työkaluja: kuokkia, lapioita ja haravia.

Ethon antoi minulle haravan käteen.

"Sitten menet pellolle ja hakkaat maata", hän sanoi. "Niin entisaikoina tehtiin", hän lisäsi ja viittasi seinällä olevaan vedokseen maalauksesta, jossa likaiset ihmiset heiluttelivat seipäitä savuavalla pellolla. "Eero Järnefeltin maalaus kaskenpolttajista, Raatajat rahanalaiset, vuodelta 1893."

Kävelin pellolle ja aloin hakata peltoa haravalla. Käteni väsyivät, nojasin polviini ja puuskutin. Tartuin uudestaan haravaan, ja piiskasin peltoa oikein sydämeni kyllyydestä. Kävelin edemmäs, pieksin peltoa ja kyllä, tunsin elämän alkavan virrata sisälläni. Selkäni hikoili. Hiki imeytyi kerraston läpi ja kasteli vanhanaikaiset vaatteet limaisiksi ja niljakkaiksi.

Ethon poltti pellolla paperikekoja. Kävelin hänen luokseen. Minua kiinnosti se, mitä pelloilla oli entisaikoina tehty.

"Niillä kasvatettiin ruokaa", Ethon sanoi. "Nämä ovat tällaisia luonnon omia automaattitehtaita."

"Voiko kasveista tehdä ruokaa?" kysyin hämmästyneenä. "Tiedätkö sinä, kuinka sitä tehdään?"

Ethon pudisti päätään. "Vain teoriassa."

Vanhanaikaisen ruoan tekeminen lounaaksi alkoi kiinnostaa minua valtavasti. Ethon sanoi, että pellolla oli vanhoista ruokakasveista ainakin porkkanaa ja perunaa, joita voisin kerätä. Kun niitä pitäisi hetken aikaa vedessä, niin tuloksena olisi jonkinlaista keittoa.

Hain vajasta sirpin, jolla niitin itselleni nipun porkkanaa ja perunaa. Ethonin mukaan porkkana oli vanhoissa kuvissa oranssia ja peruna keltaista, vaikka ne olivat pellolla vihreitä. "Ne varmaan turpoavat ja muuttavat väriä vedessä", hän oli arvellut.

Menin keräämieni ruokakasvien kanssa asunnolleni. Otin kaapista kulhon, johon laskin vettä. Lisäsin joukkoon porkkanat ja perunat. Tarkkailin hetken aikaa kulhon sisältöä. Ainekset eivät muuttaneet väriä tai alkaneet turvota vaan pysyivät sitkeästi vihreänä.

Nälkä kurni vatsassani. Odotin lisää. Ja lisää. Mutta kulhossa olevat ainekset eivät näyttäneet tekevän mitään. Lopulta minun oli pakko maistaa soppaa. Se oli kylmää ja maistui karvaalta. Sylkäisin sen pois suustani ja lähdin

työpajan ruokalaan syömään oikeaa ruokaa.

Syötyäni menin takaisin pellolle. Myöhemmin iltapäivällä Ethon tuli hakemaan minua.

"Eiköhän tämä tältä päivältä riitä", hän sanoi. "Lähdetään saunalle rentoutumaan."

"Mene sinä vain", vastasin. "Tulen kohta perässä."

Ethon lähti astelemaan kohti työpajaa, minä puolestani lähdin kävelemään vajalle. Olin saanut ajatuksen pellolla ollessani. Vaihdoin haravan lapioon ja aloin kaivaa vajan taakse kuoppaa. Se oli tarkoitettu Talidalle.

Raadoin pitkään. Lopulta kuoppa alkoi vaikuttaa minusta tarpeeksi syvältä konenaisen hautaamiseksi. Hain vajasta vasaran, jonka jätin reunalle odottamaan. Kaikki oli valmista. Minun tarvitsi vain saada Talida tänne kanssani. Hakkaisin sen vasaralla pienemmiksi paloiksi, jotka hautaisin kuoppaan.

Hikisenä ja likaisena kävelin työpajalle. Nousin hissillä saunaosastolle. Lähestyessäni Talidaa minua jännitti. En ollut vaihtanut sen kanssa vielä sanaakaan. Miten saisin sen lähtemään mukaani?

"Talida?" kysyin siltä. Ääneni raakkui korvissani.

"Niin, Malton?" Talida katsahti minuun.

"Minun pitäisi näyttää sinulle jotain", kähisin.

"No näytä ihmeessä."

"Se on tuolla ulkona."

Viitoin Talidaa lähtemään mukaani. Suureksi hämmästykseksi se nousi tuolilta. Kävikö kaikki näin helposti? Sydämeni alkoi hakata nopeammin.

Astuimme hissiin ja laskeuduimme alas. Lähdin kävelemään pimenevässä illassa vajaa kohti, Talida perässäni. Käteni alkoivat täristä ja hikoilla. Sydän hakkasi villinä rinnassa. Minua huimasi ja pyörrytti.

"Täällä... Täällä näin", sain vaivoin sanotuksi kiertäessäni vajan taakse. Siinä oli kuoppa ja siinä oli vasara.

Tartuin vasaraan ja käännyin Talidaan päin. En vain voinut estää sitä: vasara tipahti kädestäni, kiersin käteni Talidan ympärille ja suutelin sitä – häntä – ahnaasti.

"Talida", huohotin, "Talida, haluan sinua niin paljon!"

"Malton, mitä sinä nyt..."

"Haluan sinut!"

"Malton, päästä minut irti! Malton!"

Talida riuhtaisi itsensä irti, mutta sain hänet kaadettua maahan. Koetin kömpiä hänen päälleen ja suutelin ahnaasti hänen metallisia sääriään, kun yhtäkkiä minut kiskaistiin niskasta maahan. Valdas puhkui raivosta punaisena ja potki minua. Sain kammettua itseni jaloilleni. Valdas rynnisti kimppuuni.

Säntäsin juoksuun. Pingoin pellon halki kohti pimeää metsää. Valdas juoksi perääni ja karjui minulle kirouksiaan. Selvisin metsänreunalle ja jatkoin juoksemista.

Kompuroin pimeässä metsässä. Jatkoin juoksemista vielä pitkään sen jäl-

keen, kun olin tajunnut, ettei Valdas seurannut enää.

* * *

Tiesin olevani toivottomasti eksyksissä. Harhailin kylmissäni päämäärättömästi. Epätoivo ja kuolemanpelko valtasivat ajoittain mieleni. Metsä oli joka puolelta samanlainen.

Joskus aamuyöllä päädyin tien varteen. Hieroin palelevia käsivarsiani. Katselin tietä molempiin suuntiin ja koetin päättää, kumpaan suuntaan lähtisin. Lähdin kävelemään tienviertä. Tie kuitenkin johtaisi johonkin, toisin kuin metsä.

Aurinko alkoi jo hiljalleen sarastaa taivaanrannassa, kun näin auton ajovalot. Astuin keskelle tietä ja pysäytin sen. Automaattiauton ovet avautuivat ja astuin sisään.

"Hyvää huomenta", auto sanoi. "Minne olette matkalla?"

"Kotiin", sanoin. "Vie minut kotiin."

Markus Koskimies *on Oulussa asuva kirjoittaja, jonka erityisiä mielenkiinnon kohteita ovat tekniikka ja tulevaisuus.* Älyvapaavyöhyke *on pieni kertomus siitä, miltä asiat näyttävät, kun niitä katsoo toisesta suunnasta.*

Ensin Musta, sitten Valkoinen... Ja joulukuussa 2011

URS-miniantologioiden sarja saa jatkoa!

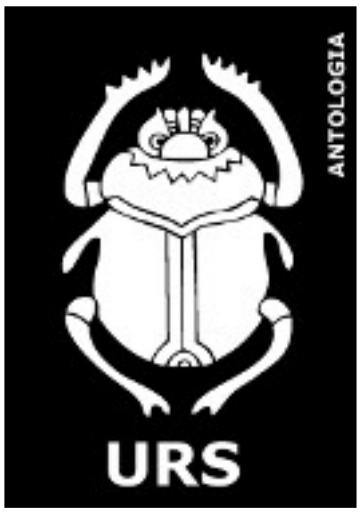

URS – Harmaa antologia iskee ennen kuin arvatkaan!

Myös muut miniantologiat edelleen saatavilla!

USVA

HTTP://WWW.USVAZINE.NET

SPEKULATIIVISTA FIKTIOTA VERKOSSA

USVA ON NELJÄ KERTAA
VUODESSA ILMESTYVÄ
KAUNOKIRJALLISUUTEEN
PAINOTTUNUT VERKKOLEHTI, JOKA
JULKAISEE
SPEKULATIIVISIA NOVELLEJA,
RUNOJA, ARTIKKELEITA JA
VALOKUVIA.

NITKAUTA ARKEASI: LATAA
ILMAISEKSI OSOITTEESTA
WWW.USVAZINE.NET TAI
TARJOA TEKSTEJÄSI!
USVAZINE@GMAIL.COM

Lehden päätteeksi T. Saloranta

(eli päätoimittajan ylimääräiset jupinat)

Lehdestä on toistaiseksi puuttunut päätoimittajan oma sivu, jolla voin höpistä mitä tahdon. Nyt puute on korjattu.

Tällä kertaa voisin jaaritella toimitustyön eräästä puolesta. Tekstit, joita lehteen lähetetään, eivät koskaan mene taittoon sellaisenaan, vaan niiden parissa tehdään – toki yhteistyössä kirjoittajien kanssa – enemmän tai vähemmän työtä. Kevyimmillään tämä tarkoittaa nopeaa oikolukua, mutta osa teksteistä on käynyt läpi hieman suuremmankin editointiprosessin.

On toki eroja siinä, kuinka paljon itse päätoimittajana puutun asioihin. Kokeneempien kirjoittajien kanssa minun työkseni jää lähinnä metsästää typot ja muut pienet virheet, joita tekstiin väistämättä jää.

Niille kirjoittajille, jotka ovat lähempänä uransa alkupäätä, olen esittänyt enemmän ehdotuksia ja huomioita. Olen pitänyt periaatteenani, että vaikka teksti ei sellaisenaan aivan loppuun asti hiottu olisikaan, otan sen työn alle jos vain näen siinä potentiaalia. Toistaiseksi tämä on kantanut hedelmää.

Oma teksti on tietysti aina herkkä asia, ja jokusen kirjoittajan olen tainnut suututtaa ja karkoittaa esittämällä liian rohkeita muutoksia heidän hengentuotteisiinsa. Useimmiten reaktiot ovat kuitenkin olleet positiivisia, ja kirjoittaja on itsekin kokenut että tekstistä tuli editoituna parempi.

Viimeistään tämän toisen numeron kohdalla olen myös pitkälti ulkoistanut tekstinhuoltoa urhealle aputoimittajalleni V.K. Lintuselle, ja hänen perusteelliset palautteensa ovatkin keränneet suorastaan pienehkön fanikunnan, vaikka punakynämerkintöjen määrä onkin monia aluksi hirvittänyt.

Korostan, että teksteihin tekemäni huomiot ovat aina ehdotuksia, enkä pyri väkisin muokkaamaan kenenkään tekstiä sellaiseen muotoon, jota hän ei voi allekirjoittaa. Jos kirjoittaja välttämättä tahtoo jättää tekstiinsä tiettyjä asioita, joista en ole samaa mieltä mutta koen, että ne eivät tee tekstille peruuttamatonta harmia...

No, kysehän on kirjoittajan tarinasta, ei minun, joten olen valmis joustamaan. Hyvien tekstien kohdalla on turha sortua liialliseen pikkuasioista nipottamiseen.

Ja itsehän kirjoittaja lopulta ratkaisuistaan kantaa vastuun. Viimeistään Kosmoskynän novelliarvioissa.

-T. Saloranta kuittaa

© Tuomo Veijanen 2011

Uusrahvaanomaisia tarinoita ilmestyy jatkossa nimellä

Kultakuoriainen – uusrahvaanomaisia tarinoita

Sisältö säilyy kuitenkin taatun uusrahvaanomaisena. Syksyn pimeneviin iltoihin ja hyytyviin lämpötiloihin sopii lokakuussa ilmestyvä kauhuteemainen kolmosnumero, jota kelpaa kurkistella peiton alla taskulampun valossa. Jouluksi ilmestyy myös **URS – Harmaa antologia**, joka tarjoaa lähitulevaisuus- ja dystopiahenkisiä kertomuksia vuoden synkimmän juhlan ratoksi.

Ja ensi vuodeksi on toki taas luvassa uudet URS-kujeet! Suunnitteilla on ainakin barbaariteemanumero, ja aiheesta kiinnostuneet voivat jo nyt kaivaa lannevaatteet ja sandaalit naftaliinista, öljytä lihaksensa ja lähettää barbaaritarinoita URS-toimitukselle. Saapa nähdä, pitääkö Crom meitä pilkkanaan!